PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini / Spedizione in abbonamento postale I gruppo - Cena 35 lir

Leto XVIII. - Št. 197 (5281)

TRST, četrtek 6. septembra 1962

PO SPORAZUMU O USTAVITVI SOVRAŽNOSTI

Danes v Alžiru vojaška parada ob sodelovanju vojakov vseh vilaj

Boji so se končali šele včeraj popoldne po posredovanju Ben Bele in poveljnika četrte vilaje - Posvetovanja vojaških poveljnikov v Alžiru

ALŽIR, 5. — Poveljnik tretje vilaje polkovnik Hadž je davi sporočil, da so predstavniki političnega urada ter predstavniki tretje in četrte vilaje podpisali sporazum o ustavitvi sovražnosti. Dodal je, da bodo volitve v narodno skupščino v prihodnjih 8 ali 10 dneh.

Pripomnil je, da so kandidatne liste za volitve, ki so jih pripravili prejšnji mesec, s tem da so določili enega kandidata za vsak sedež od skupnih list, še vedno v veljavi. Vendar bodo vnesli morda kake spremembe. To se bo zgodilo sporazumno med političnim uradom in voditelji šestih vilaj.

Polkovnik je dalje izjavil, da bodo v Alžiru patruljirale čete ki bodo pripadale vsem šestim vilajam, dokler ne bo lahko prevzelo nadzorstva zadostno število policijskih agentov. Tudi o tem so se sporazumeli preteklo noč.

Tajnik političnega urada Kider je danes govoril po radiu ter pozval vse čete, naj ustavijo sovražnosti in naj ostanejo na svojih položajih. Pripomnil je, da je treba ta ukaz spoštovati v pričakovanju, da poveljniki posameznih enot pridejo v Alžir, kamor jih je pozval politični urad, da dokončno in uradno potrdijo načelen sporazum med političnim uradom ter tretjo in četrto vilajo.

Kider je dalje izjavil, da sta četrta in tretja vilaja na poziv političnega urada privolili, da se njihove vojaške enote preusmerijo v državno vojsko še pred volitvami. Kider je dodal, da bo na podlagi sporazuma mesto Alžir postalo «demilitarizirano področje» pod neposredno oblastjo političnega urada. Vse čete v uniformi se bodo umaknile, in nadomestili jih bodo policaji. Vendar pa bodo kontingenti vseh vilaj v enakem številu ostali razmeščeni po predmestjih. Dalje je Kider sporočil, da bodo jutri prišli v Alžir kontingenti iz vseh vilaj v skupnem številu 20 do 25 tisoč mož. V prestolnici se bodo udeležili velike vojaške parade.

Kljub sporazumu o ustavitvi sovražnosti so ves dan poročali o nadaljevanju bojev izven področja prestolnice. Ben Bela in poveljnik četrte vilaje polkovnik Si Hasan sta odpotovala s helikopterjem v Orleansville, da dosežeta konec bojev, ki so se bili začeli kljub sporazumu o ustavitvi sovražnosti. Helikopter je najprej pristal na cesti 160 km južno od Alžira, kjer so bili včeraj hudi boji. Ben Bela se je na kratko razgovarjal z nekaterimi častniki in nato sta skupno s Si Hasanom odpotovala v Orleansville.

Nocoj je četrta vilaja objavila sporočilo, ki pravi: «Kljub včeraj sklenjenemu sporazumu in ponovnim pozivom političnega urada za ustavitev sovražnosti se čete polkovnika Bumedjena skušale danes ves dan napredovati proti prestolnici. Zato je v krajih Aumale, Braza in Masena prišlo do hudih bojev. Bilo je okoli 12 mrtvih in mnogo ranjenih, toda napadalci so bili odbiti.»

Pozneje so sporočili, da je Ben Bela nadaljeval v spremstvu polkovnika Si Hasana potovanje s helikopterjem po področjih, kjer so bili v teku boji. V kraju Barouagia so se Ben Bela in Si Hasan ter prefekt iz Medee znašli med ognjem obeh strani, tako da so bili prisiljeni vreči se na tla, da se rešijo. Po sestanku Ben Bele s poveljniki obeh strani je streljanje prenehalo. Sile obeh strani so se umaknile na svoje položaje, tako da so pustile vmes področje 20 kilometrov. Sedaj se zdi, da je na vseh bojiščih mirno.

Ben Bela se je vrnil v Alžir šele pozno ponoči. Zaradi tega bo sestanek vojaških voditeljev šele jutri zjutraj.

Novi potresni sunki

CASCIA (Perugia), 5. — Preteklo noč je bilo na področju Cascie in v vsej dolini Merina 13 potresnih sunkov. Zemlja se je začela tresti okoli 22. ure, in sunki so se ponavljali v kratkih presledkih do današnjih jutranjih ur.

Prebivalstvo, ki je bilo hudo prizadeto po prejšnjem potresu, je prespalo noč na prostem. Danes zjutraj ob 6.25 pa je bil še en potresni sunek. V kraju Poggio Primocaso je bilo še nekaj hiš poškodovanih.

Potresne sunke so zabeležili sinoči tudi v Tarantu in v Pattiju blizu Messine. V tem mestu je prebivalstvo zbežalo na ulice in na bližnja polja. Ni bilo ranjenih in tudi nobene škode. Geofizikalni zavod univerze v Messini sporoča, da je bil epicenter potresa blizu otoka Salina, ki pripada Eolskim otokom, približno 75 km od Messine. Rahel potresni sunek so registrirali sinoči tudi v Catanii.

***

SALT LAKE CITY, 5. — Danes ob 17.05 po srednjeevropskem času je bil v Salt Lake Cityju močan potres. Do sedaj ni nobenih poročil o mrtvih ali ranjenih in tudi ne o škodi. Pred 6 dnevi je bil tu močan potres, ki je povzročil škodo milijon dolarjev, ni pa bilo človeških žrtev.

***

TOKIO, 5. — V mestu Chosi, 130 km severnovzhodno od Tokia so čutili danes potresni sunek. Ni bilo ne žrtev ne škode.

ODMEVI POTRESA V JUŽNI ITALIJI V PARLAMENTU

Ministra Taviani in Sullo o dosedanjih ukrepih vlade

Z dejavnostjo vlade so zadovoljni le demokristjani in en liberalec
Podpredsednik ZDA Johnson zaključil uradni del svojega obiska v Italiji

RIM, 5. — Na dnevnem redu današnjega zasedanja poslanske zbornice so bila vprašanja poslancev v zvezi s posledicami potresnih sunkov v južni Italiji in z ukrepi vlade in krajevnih oblasti, da bi omilile te tragične posledice. Prizadete kraje sta obiskala tudi predsednik republike Segni in predsednik vlade Fanfani, razen državnega podtajnika za notranje zadeve Ariosta in ministra za javna dela Sulla; RAI-TV je pokrenila nabiralno akcijo, ki je dosegla eno milijardo lir, vojska, zasebniki in Rdeči križ so poslali v kraje nesreče montažne barake, šotore, postelje, odeje, zdravila in druge potrebščine, vendar je povsem nerazumljivo, kako je mogoče, da so na pr. v Montecalvu Irpinu več kot deset dni po nesreči «pomagali» lačnemu prebivalstvu tako, da so ženskam in otrokom, ki so se zbrali pred občinskim poslopjem in zahtevali pomoč, metali štruce kruha kar skozi okno magistrata, nekako tako, kakor se navadno krmijo koši!

Notranji minister Taviani in minister za javna dela sta odgovorila na številna vprašanja poslancev in poročala o tem, kar je vlada ukrenila do sedaj, da bi popravili škodo, ki jo je povzročil potres, in kakšna sredstva so dali na razpolago za prvo pomoč prizadetemu prebivalstvu, ki ima hkrati še to nesrečo, da je med najrevnejšimi v Italiji (kar je po mnenju ministra Tavianija še bolj otežkočilo organiziranje pomoči). Minister Sullo je povedal med drugim, da je to področje doživelo od leta 1000 že enajst hujših potresnih sunkov, in da je zato potrebno obnoviti porušene zgradbe tako, da bodo odporne proti potresu. Za sedaj bodo poskrbeli v najnujnejših primerih z barakami in šotori, da bi brezdomci mogli prebiti zimo vsaj pod zasilno streho. V pokrajinah Avellino in Benevento, ki sta najbolj prizadeti, so že v prvem tednu po potresu dali na razpolago pol milijarde za graditev novih stanovanj, INA-Casa pa je dodelila za isti namen 4 milijarde in 102 milijona. Vlada je dala na razpolago 27 milijard za pomoč prizadetim krajem v letošnjem finančnem letu, hkrati pa bo tudi Blagajna za razvoj Juga prispevala najmanj 60 odst. za obnovo poškodovanih kmečkih hiš.

Z odgovorom ministrov niso bili zadovoljni komunistični poslanci Grifone, Granati, Amiconi in Conti ter socialistični poslanec Cacciatore, ki je dejal med drugim, da je sicer moč opravičiti pomanjkljivosti pri organiziranju pomoči prizadetemu prebivalstvu v prvih dneh po potresu, nikakor pa jih ni moč opravičiti več dni po nesreči. Odgovori ministrov niso zadovoljili monarhističnega poslanca Preziosija, ki je tudi kritiziral iste pomanjkljivosti. Liberalni poslanec Papa je bil z odgovori povsem zadovoljen, nasprotnega mnenja pa je bil njegov kolega Colitto. Jutri je na dnevnem redu razprava o nacionalizaciji električne industrije.

Podpredsednik ZDA Johnson je danes zaključil uradni del svojega obiska v Italiji. Razgovarjal se je s predsednikom vlade Fanfanijem, podpredsednikom vlade in zunanjem ministrom Piccionijem, končno pa sta ga Fanfani in Piccioni spremila k predsedniku republike Segniju, ki ga je zadržal na kosilu. Fanfani pa mu je priredil večerjo v Vili Madama. Ob zaključku razgovorov so izdali uradno sporočilo, v katerem je rečeno med drugim, da so «v razgovorih, ki so potekali v vzdušju velike odkritosrčnosti in prisrčnosti, proučili glavna vprašanja, ki zanimajo obe deželi. Med drugim so proučili važna vprašanja, ki so predmet prizadevanja ne le vlad zahodnega zavezništva, ampak vsega svobodnega sveta, s posebnim poudarkom na prispevek vsake posamezne dežele v izvrševanju skupnih dolžnosti in vzajemne pomoči. Podpredsednik ZDA in italijanski državniki so proučili predvidene ukrepe in one, ki se že izvajajo za utrditev in razvoj Evrope». Nato so si izmenjali misli o možnostih povečanja sodelovanja med Italijo in ZDA na področju raziskovanja in praktične uporabe vesolja. Izmenjali so si note za praktično uveljavljenje spomenice o soglasju med NASA in italijansko komisijo za raziskovanje vesolja, ki predvideva uresničenje načrta «San Marco». Gre namreč za izstrelitev italijanskega umetnega satelita za znanstvena raziskovanja, za katerega bo nosilno raketo dobavila NASA.

POZITIVEN ODGOVOR SZ

Tristranski pododbor v Ženevi ne bo prekinil svojega dela

Padilla Nervo predlaga, naj se takoj določi rok za ukinitev vseh jedrskih eksplozij in naj se medtem sklene vsaj delen sporazum - Pred nadaljevanjem poizkusov na otoku Johnston

ŽENEVA, 5. — Tristranski pododbor, ki razpravlja o prekinitvi jedrskih poizkusov, bo nadaljeval svoje delo v Ženevi tudi med prekinitvijo dela razorožitvene konference. Sovjetska vlada je namreč sprejela zahodni predlog v tem smislu.

Sovjetski delegat Kuznjecov je v začetku seje prebral izjavo svoje vlade, v kateri je rečeno, da sovjetska vlada sprejema ameriški predlog za nadaljevanje pogajanj v okviru tristranskega pododbora na podlagi sovjetskega načrta od 28. novembra 1961 in spomenice nevtralnih držav. Dodal je, da predlogi zahodnih držav niso realistična podlaga za pogajanja.

Ameriški in britanski delegat sta sedaj vprašala, ali sovjetski predlog pomeni ultimat. Po dolgi izmenjavi vprašanj in odgovorov je Kuznjecov izjavil, da bi po njegovem mnenju bilo potrebno sprejeti kot podlago razgovorov sovjetski predlog in spomenico osmih. Pripomnil pa je, da ne gre za ultimat, temveč samo za predlog.

«Torej je določeno, da bo pododbor nadaljeval delo v Ženevi» je vprašal ameriški delegat Kuznjecova. Ta je odgovoril: «V Ženevi».

Na današnji, 80. seji, je bil najprej govor mehiškega delegata Padille Nerva, ki je med drugim izjavil, da je v zalogah jedrskih držav sedaj približno 60.000 jedrskih bomb s celotno močjo okoli 250.000 megaton.

Mehiški delegat je izjavil, da se strinja zlasti s tistim delom Kennedyjeve in MacMillanove izjave, ki je spremljala nedavne zahodne predloge, ki pravi, da je «smoter svobodnega sveta ukiniti vse jedrske poizkuse ob primernih jamstvih».

Padilla Nervo je izjavil, da bi bilo treba tudi vprašanje jedrskih poizkusov obravnavati postopoma. Predlagal je, naj se določi datum za konec vseh poizkusov. Do tega datuma bi morali doseči sporazum. Za sedaj bi lahko začeli s tem, kar se da uresničiti, tj. ukiniti poizkuse v zraku, stratosferi in pod morjem. «Ni moč oporekati, je izjavil govornik, da se bo atomska oboroževalna tekma nadaljevala vse dotlej, dokler ne bo popolnega sporazuma, kakor ni moč zanikati, da bi se tekma nadaljevala v večjem obsegu, če ne bi bilo niti delnega sporazuma».

Na koncu je Padilla Nervo predlagal: 1. Sklene naj se pogodba s primernimi jamstvi. 2. Medtem naj se prekinejo poizkusi v atmosferi, v stratosferi in pod morjem, ne da bi to prejudiciralo nadaljevanje pogajanj glede podzemeljskih eksplozij. 3. Določi naj se rok, do katerega se morajo ukiniti vsi poizkusi.

Kar se tiče spomenice nevtralnih, je Padilla Nervo izjavil, da je bilo rečeno, da je tolmačenje te spomenice preprečilo sporazum. Pripomnil je: «Dejansko je edina ovira v tem, ker se ne ve, ali obstajajo aparati, ki lahko ugotovijo in razlikujejo vse poizkuse». Predlagal je zaradi tega, naj bi takoj ustanovili mednarodno nadzorstveno komisijo, v kateri bi bili znanstveniki in tehniki iz vseh delov sveta in ki bi enkrat za vselej lahko likvidirali to vprašanje.

Sovjetski delegat Kuznjecov, ki je izjavil, da sprejema zahodni predlog, naj se nadaljujejo pogajanja v tristranskem pododboru glede ukinitve jedrskih poizkusov tudi med prekinitvijo razorožitvene konference, je nato prebral noto svoje vlade ameriški vladi v zvezi z letalom «U-2». S tem v zvezi je izjavil: «Ta vdor očitno kaže smotre neke države, ki trdi, da je miroljubna in kjer nekateri krogi pripravljajo načrte za preventivno vojno proti miroljubnim državam».

V začetku razprave sta ameriški in britanski delegat ponovila, da se o nekaterih delih njihovega načrta lahko pogajajo, seveda s pogojem, da se ne spremeni bistvo načrta. Tako se npr. ni moč pogajati o moratoriju, kakor tudi ne glede načela inšpekcij.

Kakor poročajo iz Honoluluja, bodo ZDA verjetno v kratkem, in sicer septembra, nadaljevale jedrske poizkuse nad otokom Johnston. Kakor je znano, so bili poizkusi prekinjeni 25. julija, ker je raketa «Thor» eksplodirala in poškodovala vse naprave. Predstavnik skupine, ki pripravlja poizkuse, je izjavil, da so popravila sedaj pri kraju. Tudi vse osebje se je že vrnilo na otok Johnston in pričakuje se v kratkem uradno sporočilo o nadaljevanju poizkusov.

Proces proti Leibbrandu

STUTTGART, 5. — Na današnji razpravi proti vojnemu zločincu Leibbrandu so zaslišali nove priče. Večina teh ni povedala nič novega in jasnega.

Eden od zagovornikov obtoženca je zahteval, naj se sodišče odpove zasliševanju drugih prič, češ da «iz njihovih izjav ne bo moč ugotoviti nič jasnega». Predsednik sodišča je odgovoril: «Dokler ne bodo zaslišane vse priče, naj se ne pričakuje razjasnitev na procesu.»

DANES

V Iranu še vedno ugotavljajo število mrtvih, medtem ko iz vsega sveta, zlasti pa iz ZDA, prihaja izdatna pomoč. Toda iz vzhodne Turčije, iz okolice Perugie v Italiji, Amerike in iz Japonske poročajo o potresnih sunkih, ki pa niso povzročili smrtnih žrtev in večje materialne škode, razen v Turčiji.

Po sinočnjem sporazumu je v Alžiriji končno vzpostavljen mir, čeprav so se tudi po podpisu nadaljevale borbe, ki so zahtevale nekaj smrtnih žrtev, dokler nista Ben Bela in poveljnik četrte vilaje polkovnik Si Hasan osebno posredovala na bojiščih. Alžir bo po sporazumu demilitariziran pod neposredno oblastjo političnega urada, v predmestjih bodo patruljirale čete vseh šestih vilaj, dokler ne bo vzpostavljena policijska služba. Enote četrte in tretje vilaje bodo usmerjene v državno vojsko še pred volitvami, ki bodo razpisane najpozneje v desetih dneh.

V Ženevi so se sporazumeli, da bo tristranski pododbor za prekinitev jedrskih poskusov nadaljeval svoje delo tudi med prekinitvijo dela razorožitvene konference. Včerajšnja seja je bila že osemdeseta; govoril je tudi mehiški delegat, ki je povedal, da je v zalogi jedrskih držav sedaj približno 60.000 jedrskih bomb s skupno močjo okrog 250.000 megaton. Sovjetski delegat pa je predal tudi protest svoje vlade, ker je ameriško letalo «U-2» kršilo sovjetski zračni prostor. Toda sovjetski tisk po ameriškem opravičilu, da je bil polet nenameren, ne objavlja protesta z velikim poudarkom, kljub temu pa pravi, da «polet «U-2» ni slučajen v nevarni igri z ognjem v zahodnem Berlinu in po ponovnem dokazu zahodne hinavščine na razgovorih o razorožitvi.» Hkrati so iz Honoluluja sporočili, da bodo ZDA sredi septembra nadaljevale jedrske poskuse nad otokom Johnston, ki so jih prekinili julija zaradi eksplozije rakete «Thor», ki je poškodovala vse naprave. Toda istočasno se bo v Moskvi na uradnem obisku tajnik za notranje zadeve ZDA, ki je prvi član Kennedyjeve vlade na obisku v Sovjetski zvezi.

De Gaulle potuje med svojim obiskom po Zahodni Nemčiji in v nagovorih (v nemščini) poudarja, da «bodo morali Francozi in Nemci spet ustvariti velikih stvari».

Ostra nota SZ trem zahodnim vladam zaradi dogodkov v zahodnem Berlinu

Komentarji sovjetskega tiska o letalu «U-2» - Danes sestanek notranjega ministra ZDA s Hruščovom

MOSKVA, 5. — Sovjetska vlada je poslala trem zahodnim vladam note, v katerih poudarja, da «to, kar je sedaj potrebno, niso diskusije o incidentih, kakor predlagajo ameriška, britanska in francoska vlada, temveč temeljito izboljšanje položaja s sklenitvijo nemške mirovne pogodbe in z normalizacijo položaja v zahodnem Berlinu na podlagi take pogodbe».

«Zadnji dogodki v zahodnem Berlinu potrjujejo, da je okupacijski statut postal v tem mestu kritje za revanšiste in militariste, ki organizirajo raznovrstne izzivalne kampanje, ki so naperjene proti SZ in drugim miroljubnim državam. Razvoj dogodkov v zahodnem Berlinu in v Zahodni Nemčiji je podoben položaju v nacistični Nemčiji, ko se je pripravljal napad. Odvisno je samo od militaristov Zahodne Nemčije, ki so žejni krvi, da se človeštvo ponovno pahne v novo morilno vojno. Vendar pa so sile, ki so sposobne streti slehernega napad militaristov in njihovih sokrivcev. Te sile ne bodo dovolile kopičenja zažigalnega materiala, ki naj bi zanetil vojno, in tudi ne uporabljanja zahodnega Berlina v ta namen.»

Sovjetska nota vali na ameriške, angleške in francoske okupacijske oblasti odgovornost za številna izzivalna dejanja v zahodnem Berlinu, ameriške okupacijske oblasti pa obtožuje, da sodelujejo s fašističnimi tolpami, ki so neposredno napadle sovjetske vojake in sodelavce sovjetskega poslaništva v Berlinu.

«Upoštevajoč tako zadržanje ZDA ter odkrito in neposredno spodbujanje filofašističnih elementov v Zahodni Nemčiji in v zahodnem Berlinu na nova zločinska dejanja, sovjetska vlada opozarja ameriško vlado, da v primeru takih izzivanj bodo sprejeti potrebni ukrepi, da se zajamči varnost sovjetskih diplomatov in vojakov.»

Ameriški odgovor na sovjetsko protestno noto zaradi poleta ameriškega letala «U-2» nad sovjetskim ozemljem je bil izročen preteklo noč sovjetskemu zunanjemu ministrstvu. O vsebini note smo poročali že včeraj. Ameriška vlada pravi, da je ameriško letalo nehote zgrešilo pot «zaradi močnega vetra».

V Washingtonu so medtem ameriški funkcionarji izjavili, da bodo ameriška letala nadaljevala «patruljiranje v mednarodnih vodah blizu Sovjetske zveze», da pa bodo sprejeli «potrebne ukrepe, da preprečijo, da bi letala zgrešila smer».

V Tokiu je japonski zunanji minister izjavil, da je japonska vlada zadovoljna, ker ameriško letalo «U-2», ki je letelo nad sovjetskim ozemljem, ni odletelo z oporišča na Japonskem. Dodal je, da po incidentu leta 1960 ni bilo na Japonskem več oporišč za letala «U-2».

Glavni sovjetski časopisi dajejo majhen poudarek sovjetskemu protestu zaradi poleta ameriškega letala. «Pravda» objavlja vsebino note na notranjih straneh pod naslovom «Protestna nota vlade SZ vladi ZDA».

Moskovski radio je v svojih današnjih jutranjih poročilih navajal sporočilo agencije Tass iz Washingtona, da je bila ameriška vlada «prisiljena priznati, čeprav s pridržki, da je letalo ameriškega letalstva kršilo sovjetski letalski prostor».

Glasilo sovjetske vlade «Izvestija» pa zavrača nocoj ameriške trditve, da je letalo «U 2» nenamerno kršilo sovjetski zračni prostor. «Obrazloževati to napadalno dejanje kot nenamerno dejanje in ga pripisati «močnemu vetru», pomeni iti po isti poti, po kateri je šla Eisenhowerjeva vlada», piše list in poudarja, da gre za «nesramno izzivanje».

List omenja tudi poročila zahodnega tiska, da letala «U 2» vršijo redne polete z ameriških oporišč na Pacifiku. «Spričo teh izjav, dodaja list, je očitno, da izzivanje od 30. avgusta ne more veljati za incident».

«Očitno, nadaljuje list, ni polet letala «U 2» slučajen po nevarni igri z ognjem v zahodnem Berlinu in po ponovnem dokazu zahodne hinavščine na razgovorih o razorožitvi».

Iz ameriških krogov v Moskvi se je zvedelo, da se bo ameriški notranji tajnik Stewart Udall, ki je sedaj na obisku v Sovjetski zvezi, sestal jutri s Hruščovom. Udall bo jutri odpotoval z letalom v Jalto.

Fanfani pozdravlja ameriškega podpredsednika Johnsona

Protest Kube proti ZDA

WASHINGTON, 5. — Češkoslovaški poslanik v Washingtonu, ki skrbi za kubanske interese v ZDA, je izročil danes ameriški vladi protestno noto Kube. Poslanik je sporočil časnikarjem, da kubanska vlada protestira zaradi 20 kršitev kubanskega zračnega prostora v zadnjih dneh.

Ameriški državni tajnik Dean Rusk je sklical nocoj v državnem departmaju poslanike držav Latinske Amerike v zvezi s Kubo.

Nadaljujejo se razgovori de Gaulla z Adenauerjem

BONN, 5. — General de Gaulle in kancler Adenauer sta imela danes sama dveurni razgovor v predsedstvu zahodnonemške vlade. Francoski zunanji minister de Murville pa se je razgovarjal eno uro z ministrom Schroederjem.

Po razgovoru z Adenauerjem je de Gaulle govoril s stopnišča občinske palače v Bonnu množici 16.000 ljudi. Govoril je v nemščini. Med drugim je izjavil, da «naša dva naroda bosta morala skupno ustvariti mnogo velikih stvari». Dodal je, da goji do nemškega ljudstva veliko spoštovanje in zaupanje.

Zatem se je de Gaulle odpeljal z avtomobilom v Koeln. Tudi tu je de Gaulle govoril v nemščini zbrani množici in hvalil kanclerja Adenauerja. Po kosilu si je ogledal znamenito katedralo.

Popoldne ob 16.30 pa je de Gaulle prišel v kraj Rhoendorf ob Renu nasproti Bonnu. Tu je imel razgovor z Adenauerjem, ki je trajal eno uro. Okoli 18. ure se je de Gaulle vrnil v grad Ernith. Nocoj je bil de Gaulle skupno s svojo soprogo gost na večerji, ki mu jo je priredil Adenauer.

Moskovski radio je nocoj komentiral, da de Gaullov obisk v Bonnu ne pomeni dejanske sprave med obema državama, temveč «samo zaroto militaristov nemške zvezne republike in Francije». «Upravičeno lahko rečemo, je dodal komentator, da obisk de Gaulla ne služi miru».

Agencija Tass pa pravi v svojem komentarju, da Francija in Nemčija sodelujeta proti svojim zaveznikom v NATO, zlasti proti Veliki Britaniji. «Že včeraj je postalo jasno, je pripomnil komentator, da os Bonn-Pariz temelji na protisovjetski orientaciji». «Na drugi strani se je de Gaulle v svojem govoru zavzemal za francosko-nemški politični blok in ni niti najmanj omenil Velike Britanije ter jo je pustil izven začrtane politične zveze».

De Gaulle in Adenauer na letališču takoj po de Gaullovem prihodu

Gaitskell o Poljski

LONDON, 5. — Voditelj angleške laburistične stranke Gaitskell se je danes vrnil iz Varšave v London. Ob prihodu v London je izjavil, da poljski voditelji «se resno bojijo, da bi poljska trgovina z Veliko Britanijo prenehala» zaradi morebitne vključitve Velike Britanije v evropsko skupno tržišče. «Če bo britanski vstop v evropsko gospodarsko skupnost povzročil kaj takega, je nadaljeval Gaitskell, bo Poljska prisiljena obrniti se na Vzhod, toda v Varšavi bi rajši ohranili sedanjo visoko raven trgovine z Zahodom. Gre za vprašanje, ki ga je treba upoštevati z vso pozornostjo,» je dodal Gaitskell.

Potres v vzhodni Turčiji ob sovjetski meji Pomoč iz vseh krajev za iransko prebivalstvo

Preteklo noč je bilo več potresnih sunkov v turškem mestu Igdir
Iranski šah si je šele včeraj ogledal prizadeta področja

CARIGRAD, 5. — V mestu Igdir v vzhodni Turčiji in v bližnjih vaseh je bila danes cela vrsta potresnih sunkov. Po dosedanjih vesteh je ena oseba izgubila življenje, 22 pa jih je bilo ranjenih. Mesto šteje 100.000 prebivalcev. Zrušilo se je okoli sto hiš, med katerimi tudi zapor. Kaznjenci so zbežali.

Prvi sunek so čutili ponoči ob 1.10 po krajevnem času in je trajal 40 sekund; zrušile so se občinska palača, postaja gasilcev in poštni urad ter mnogo drugih hiš. Tudi rezidenca guvernerja je hudo poškodovana. Vojaki, ki stražijo na turško-sovjetski meji, so sodelovali pri reševalnem delu. Ranjence so sprejeli v tamkajšnjo bolnišnico. Igdir je blizu turško-sovjetske meje in je oddaljen kakih 50 km od iranske meje.

O tem potresu je poročala danes tudi agencija Tass, ki pravi, da je bilo skupno 14 sunkov.

Iz Teherana poročajo, da je danes prišel v Kazvin, ki je bil najbolj prizadet, iranski šah. Prispel je z letalom in si je ogledal razdejane kraje. Poveljnik tamkajšnjega področja general Zadeh mu je sporočil, da je število mrtvih na tamkajšnjem področju okoli 10.000. Povedal je tudi, da je vojska poslala na prizadeta področja 25.000 vojakov in 120 vozil. Tudi minister za zdravstvo je poročal o dosedanjem delu. Minister je določil svoj sedež v Kazvinu.

Glavni tajnik OZN U Tant je sporočil, da je pozval vse organizme OZN, naj sporočijo predloge glede pomoči, ki bi jo lahko nudili Iranu.

Ameriška agencija za mednarodni razvoj AIO je sporočila, da je v Iran prispelo že 8500 ton živil za žrtve potresa in da so na poti še druge količine, ki so jih dvignili iz živilskih presežkov ZDA. Poročilo agencije dodaja, da sedanja pomoč v živežu, ki so jo poslali v Iran, zadošča za prehrano 100.000 ljudi za šest tednov. V teh količinah je žito, moka, mleko v prahu, rastlinsko olje in sočivje. Pet ladij pa pelje iz ZDA okoli 9000 ton moke, 420 ton mleka v prahu in 5500 ton ječmena. Predstavnik agencije je izjavil, da tudi agencija «Care» razpolaga z 11 milijoni funtov živil, od katerih se lahko polovica določi za žrtve potresa. Javili so tudi, da so včeraj odposlali iz New Yorka v Teheran tri tone zdravil v vrednosti 50.000 dolarjev.

Pomoč prihaja tudi iz raznih drugih držav. Avstralija: 25.000 avstralskih šterlingov. Švica: 50 tisoč švicarskih frankov. Finska: zdravila za milijon mark, ki jih je poslal Rdeči križ. Španija: milijon pezet. Avstrija: 150.000 avstrijskih šilingov. Turčija: Turški polmesec je daroval 50.000 šterlingov, šotore, odeje in zdravila ter je poslal na prizadeto področje 6 zdravnikov.

Politika nevtralnosti je za Finsko temelj za ohranitev neodvisnosti

Jugoslovanski novinar Pero Ivačič, ki mu je uspedo pridobiti finskega ministrskega predsednika Karialainena za razgovor, piše o tem razgovoru sledeče:

HELSINKI, septembra. — Finska vodi v povojnem obdobju dosledno politiko nevtralnosti in dobrih odnosov z vsemi državami, zlasti pa s svojimi sosedi. Politika nevtralnosti, ki jo imenujemo čestokrat po imenu finskih povojnih predsednikov «Pasikivi—Kekkonen linija» si je pridobila ugled po svetu. S temi besedami je predsednik finske vlade Ahti Karialainen pojasnil zunanjepolitični položaj svoje dežele.

Karialainen je najmlajši predsednik vlade v zgodovini Finske. Star je le 39 let, za premiera pa so ga izvolili aprila letos. Karialainen je hkrati tudi najmlajši premier v Evropi. Končal je ekonomske znanosti in je znan kot strokovnjak na tem področju. Politično kariero je začel po vojni kot funkcionar v aparatu agrarne stranke. Toda njegov nagel politični vzpon je povezan s predsednikom finske republike Kekkonenom. Ko je Kekkonen leta 1950 prevzel vladno vodstvo, je imenoval 27-letnega Karialainena za svojega političnega svetovalca. Šest let dela ob izkušenem politiku je bila najboljša praksa za spopad s problemi finskega političnega in ekonomskega življenja ter mednarodnih odnosov. Kasneje si je Karialainen kot minister v vladi, z gospodarskimi funkcijami in zadnja leta kot minister za zunanje zadeve pridobil ugled aktivnega in doslednega pristaša Pasikivi-Kekkonen linije. Zmeraj je ostal bližnji sodelavec predsednika Kekkonena.

O mladem premieru trdijo Finci, da je tih, mirnega značaja in potrpežljiv, toda energičen in da nima rad publicitete in novinarjev. Zategadelj so bili nekateri finski kolegi presenečeni, ko sem jim povedal, da je premier Karialainen privolil v razgovor za jugoslovanski tisk.

Karialainen je med razgovorom brez formalnosti pogumno in odkrito razkril glavne probleme svoje države. Predvsem je želel pojasniti finsko politiko nevtralnosti kot temelj za ohranitev neodvisnosti. Finska je postala neodvisna država šele leta 1917, je skušal spomniti Karialainen. Pri tem je poudaril zgodovinsko vlogo dekreta o priznanju finske neodvisnosti, ki ga je podpisal Lenin. To je bilo, nadaljuje finski premier, po hudih letih vladavine carskega ruskega režima, ki je v začetku tega stoletja z grobimi metodami dušil prebujeno nacionalno gibanje. Finski narod je želel neodvisnost in to neodvisnost mu je omogočil Leninov dekret. Pred nekaj leti je v Leningradu finski predsednik vzidal spominsko marmornato ploščo v sobi, v kateri je Lenin podpisal ta dekret, s katerim se je končala stoletna vladavina Švedov in Rusov. Finski narod je dobil svojo neodvisno državo. Toda, je pripovedoval dalje finski premier, odnosi s Sovjetsko zvezo se po dosegi neodvisnosti niso zadovoljivo razvijali. To je povzročilo ob koncu tridesetih let neljubo vojno. Po kratkem premoru se je Finska znova zapletla v novo vojno proti Sovjetski zvezi. Zato je razumljivo, da so osrednje vprašanje povojne finske politike bili ravno odnosi s Sovjetsko zvezo. Po vojni smo skušali najti novo pot v naših odnosih s Sovjetsko zvezo in mislim, da smo pri tem uspeli v interesu obeh držav, je pripovedoval dalje Karialainen.

Po sklenitvi mirovne pogodbe sta Finska in ZSSR leta 1948 podpisali sporazum o prijateljstvu, sodelovanju in vzajemni pomoči, Finska pa je sporočila, da bo vodila nevtralno politiko. Razen tega je izrazila željo, da bi stala ob strani vseh svetovnih spopadov. Finska politika nevtralnosti je po besedah Karialainena preživela preizkušnje, ki so izvirale iz napetosti in vojne nevarnosti v Evropi. Ko je konec lanskega leta Sovjetska zveza poslala Finski noto, v kateri je predlagala skupna posvetovanja in obrambne ukrepe proti zahodnonemškemu militarizmu, je bilo mnogo ugibanja o položaju Finske. Nekateri so menili, je pripovedoval Karialainen, da razkriva nota nasprotja med nevtralno Finsko in sosednjo velesilo. Toda nota ni spremenila odnosov med Finsko in SZ, marveč je tudi na severu izražala resno mednarodno situacijo in napetost. Po uspešnih razgovorih med finskimi in sovjetskimi voditelji konec lanskega leta, je izjavil Karialainen, si finska nevtralnost in varnostni interesi SZ ne prihajajo navzkriž. To dejstvo, pravi Karialainen, ni nasprotno interesom katerekoli druge sile in upamo, da ga bodo povsod razumeli.

Finski premier je med razgovorom poudaril, da sta razumevanje in ugoden sprejem, na katera je naletela politika finske nevtralnosti v svetu, bila velikega pomena za notranji razvoj Finske. To nam omogoča, da usmerimo naše sile na nadaljnje razvijanje države.

Premier Karialainen je zelo spoštljivo govoril o finskih predsednikih Pasikiviju (1946-1956) in Kekkonenu. Po njegovih besedah sta oba predsednika aktivna voditelja in graditelja nove povojne linije in simbola nove politike. Njuno politiko sta zmeraj podprla narod in večina v parlamentu. Zaradi takšne politike je Finska dosegla po vojni velike uspehe. Finska ni odplačala pravočasno le vojaških reparacij, marveč spada dandanes po statistiki OZN s svojim nacionalnim dohodkom, ki presega tisoč dolarjev na prebivalca, med prvih dvajset držav na svetu.

Ko je bilo govora o gospodarskih uspehih, je finski premier skromno pripomnil, da ne namerava delati propagande, marveč da samo odgovarja na vprašanja. Njegova vlada je predložila program nadaljnjega gospodarskega razvoja. Karialainen je z optimizmom tolmačil načrte o razvoju Laponske in nerazvitih vzhodnih področij države. Poudaril je, da so zlasti velike uspehe dosegli v kmetijstvu, in to celo severno od polarnega kroga. Ne glede na to, da zveni presenetljivo, krije finska s pridelkom pšenice vse svoje potrebe. Finski premier je povedal, da imajo v načrtu nadaljnjo industrializacijo kmetijstva.

Med razgovorom je finski premier podčrtal tudi poseben pomen lesne in kovinske industrije za finsko gospodarstvo, pri tem pa ni pozabil povedati nekaj besed tudi o socialnem skrbstvu in zakonodaji, ki jima finska vlada posveča precej pozornosti. Zaposlenost vseh ljudi, je eno izmed načel naše vlade, je pristavil Karialainen.

Da bi uresničila vse te cilje, je Finski potreben ne le soliden mednarodni položaj, marveč tudi notranja stabilnost, je nadaljeval Karialainen, ko je govoril o slabih izkušnjah glede manjšinskih, enostrankarskih vlad, ki so se v preteklosti čestokrat menjavale. Po njegovih besedah je bila potrebna trdna, večinska vlada, ki lahko planira dolgoročni program notranjega razvoja. To je bil tudi eden izmed vzrokov, zakaj so organizirali letošnje volitve predčasno. Od aprila imamo vlado, ki uživa podporo večine v parlamentu. Upamo, da bo to ugodno vplivalo na naš nadaljnji razvoj, je končal Karialainen svojo razlago o notranjih problemih Finske.

V nadaljnjem razgovoru sem zaprosil premiera Karialainena, naj pove svoje mnenje o ekonomskih grupacijah, ki jih ustanavljajo po svetu. Odgovoril mi je, da je ekonomsko grupiranje resničnost, s katero se dandanes srečujemo, in nadaljeval: «Vsekakor nismo srečni, da je do teh grupacij prišlo. Bilo bi bolje, če ne bi bilo zaprek v mednarodni trgovini. Toda menim, da je to le provizorično stanje in da teh ovir v prihodnosti ne bo več». Karialainen je izrazil razumevanje za prizadevanja neangažiranih držav, da bi poiskale pot za rešitev problemov, ki jih prinaša integracija. Pristavil je, da se majhna Finska trudi, da bi tudi v novem položaju nadaljevala svoje tradicionalne ekonomske odnose z vsemi državami.

Ko se je ob koncu razgovora dotaknil finsko-jugoslovanskih odnosov, Karialainenu očitno ni bilo težko odgovoriti. Zelo odločno in jasno je dejal: «V odnosih med našima državama ni nikakršnih težav, niti političnih niti ekonomskih. Narobe, upamo, da se bodo naši odnosi še naprej razvijali in izboljševali, zlasti na ekonomskem torišču.

«Mariner 2» bo 14. decembra najbliže Veneri

PASADENA (Kalifornija), 5. — Tehniki v Pasadeni, ki so imeli nalogo, da popravijo tir vesoljske sonde «Mariner 2» na poti proti Veneri, so sporočili, da je operacija uspela. Satelit je spremenil tir na elektronsko povelje, ki je bilo poslano 2.300.000 kilometrov daleč. Sedanja smer bo privedla «Mariner 2» v bližino 14.400 km od Venere. Računajo, da bo satelit prišel najbliže Veneri 14. decembra ob 18.45.

Vendar niso izključene razne nevarnosti, ki še vedno pretijo satelitu. Tako predstavljajo nevarnost meteoriti, potem se še ne ve, kakšno je lahko sevanje Sonca in še kaka poškodba lahko nastopi.

Soblen mora danes odleteti v ZDA

LONDON, 5. — Uradno je bilo objavljeno, da je britanski notranji minister sklenil, da ne bo spreminjal ukaza o izgonu dr. Roberta Soblena. Predstavnik letalske družbe Pan American je povedal, da bo Soblen odpotoval jutri ob 11. uri. Tako se bo zaključil njegov postanek v Veliki Britaniji, ki je trajal 66 dni.

Sporočilo ministrstva ni navajalo točnega dne in ure, ko bi moral Soblen odpotovati. Do sklepa ministra je prišlo, potem ko so Soblenovi zagovorniki predložili 20 strani dolgo spomenico, v kateri se Soblen proglaša za nedolžnega. Potem ko je izvedel za odločitev ministra, je Soblen izrekel zahvalo vsem, ki so ga podprli v Londonu in ostali Veliki Britaniji. Zahvalil se je tudi za simpatično in humano stališče angleškega tiska. Izrazil je upanje, da se bo njegova nedolžnost izkazala tudi v ZDA, pa čeprav šele po njegovi smrti. (Znano je, da je Soblen zelo bolan in prerokujejo mu še malo življenja.)

Na poti v Ameriko, kjer je bil Soblen obsojen na dosmrtno ječo zaradi vohunstva v korist Sovjetske zveze, bo psihiatra spremljal zdravstveni pomočnik.

KAKO SO UJELI DRAŽO MIHAILOVIĆA

Major Ljubo Popović v osebni zvezi s četniki v Beogradu in izven njega

Draža, ki se je skril v skalnate Orline, je moral začeti misliti, kje in kako bo prezimil - V Beogradu je Ozni uspelo dobiti v roke niti četniške mreže

13

Ko se je moral Draža neprestano premikati in bežati, je začel dvomiti v resničnost depeš, ki jih je bil prejemal iz Srbije.

Kakor hitro je Ozna Bosne in Hercegovine 21. septembra obvestila Beograd, da je Draža Mihailovič prišel čez Drino, so se močni vojaški oddelki napotili proti Kosjeriču. Ozna je upala, da ga bodo obkolili in ujeli, čeprav so morali preiskati zelo prostrano območje. Toda čeprav so vojaki najskrbneje preiskali vsak grm, se je izgubila vsaka sled za njim. Zato so sumili, da jo je Draža unesel in se dobro skril. Razen tega so tedaj spregvideli, da bi bilo veliko bolje, da mu ne bi vojska zastavila poti, ampak da bi mu Ozna celo pomagala priti tja, kamor se je bil namenil. Bili so prepričani, da bi ga v Srbiji veliko hitreje in lažje prijeli kot v gozdovih in globelih bosenskih gora.

Vendar pa je še bilo rahlo upanje, da mu bo vojska prej ali slej spet prišla na sled, zato so tudi še potem v začetku novembra, preiskovali gore nad Višegradom.

Ko pa kljub vsej prizadevnosti vojakov niso mogli izslediti Draževega skrivališča, so sklenili zmanjšati število vojaških pregonskih oddelkov in jih skrčiti, Ozna pa naj bi se lotila naloge, da odkrije, kje se skriva in potajuje Draža.

Iz dnevnika četniškega podnarednika Borivoja Tasiča, ki je bil zaščitnik Draže in njegovih štirih spremljevalcev, je razvidno, kje se je Draža potikal med velikim zasledovanjem. Najprej se je umaknil v goste gozdove nad Veletovom. Veletovo, majhna zelena planota, obdana z visokimi gorskimi venci, je posejana z vasmi in zaselki. Že po nekaj dneh je prišel semkaj neki četnik vabit Dražo, naj pride na Orline. To je skalovit kraj, kjer štrlijo pod oblake ostre nazobčane skale, v njih pa vsepovsod zijajo široke in ozke pečine. Tam se je nahajala skupina četnikov, med katerimi je bil tudi komandant Dragiša Vasiljevič. Draža se ni mogel odločiti, da bi odšel v Orline, čeprav se je bal, da bodo vsak hip za njim zasledovalci. Ko pa je slišal, da je tam tudi Vasiljevič, se je odločil.

Pod vodstvom Milutina Tasiča se je Draža Mihailovič z največjo težavo vzpenjal čez skale mimo strmin in prepadov. Čeprav je bil v prvem hipu srečen, da je našel skrivališče, se v Orlinah ni dobro počutil. Tudi družba mu ni bila všeč in večkrat so bili lačni kot siti. Bilo je že oktobra in Draža je začel misliti, kje bo prezimil. Tedaj pa je v lovu nanj postal nenaden preokret.

Začelo se je v Beogradu ponoči med 14. in 15. oktobrom leta 1945.

Kmalu po polnoči je miličnik iz oddelka rečne milice zaslišal divje razbijanje po vratih zaprte kavarnice v Karadjordjevi ulici. V tej ulici je bilo tedaj veliko krčem in kavarnic.

Miličnik je nekaj časa poslušal. Razbijanje ni prenehalo. Zato je pohitel, da bi videl, kaj se dogaja.

Pred vrati zaprte kavarnice «Karadjordje», ki je imela tudi več sob za prenočevanje, je zagledal dobro oblečenega človeka srednje starosti in neko žensko. Bila sta pijana in sta hotela na vsak način zbuditi koga od osebja in dobiti prenočišče, čeprav sta oba stanovala v Beogradu.

Miličnik je dal moškemu nasvet naj se ogiba slabe družbe, žensko, Milico Ilič, ki ni imela nobenega pravega poklica, pa je odpeljal na miličniško postajo. Na postaji oddelka rečne milice je dežurni uslužbenec ves osupel našel v torbici Milice Ilič kratko šifrirano pismo s pečatom četniške komande valjevskega okrožja. Nekajkrat je prebral pismo, potem pa ga je pokazal Milici Ilič. Ta je zanikala, da bi vedela, kaj je to. Rekla je, da ji je stvar najbrž nekdo podtaknil.

Milica Ilič je tisto noč do polnoči sedela v kavarnici «Zemun» v Karadjordjevi ulici z enim svojih predvojnih znancev, uslužbencem bagrske sekcije za dviganje potopljenih ladij, in z nekim tehnikom. Ko so opolnoči zaprli lokal, se je uslužbenec bagrske sekcije napotil domov, tehnik pa ji je potarnal, da daleč stanuje, in jo prosil, da ga odpelje nekam, kjer bi lahko prenočil.

Ko ju je miličnik pred kavarnico «Karadjordje» legitimiral in potem povabil Milico Ilič s seboj, je prosila tehnika, naj ji da nekaj denarja za cigarete. Kakor je povedala, je v naglici potegnil iz žepa nekaj zmečkanih bankovcev in jih skupaj s šifriranim pismom porinil v njeno torbico.

Ženska ni vedela povedati imena tehnika niti delavca iz bagrske sekcije. Vedela je le, da ta na eni roki nima prsta. Ozna je takoj pričela preiskavo.

Čeprav je bilo pismo, ki so ga našli v torbici Milice Ilič šifrirano, je marsikaj povedalo. Neznan četnik iz četniške komande valjevskega okrožja je pisal neznanemu Beograjčanu:

«Dragi 11011, vaš kurir je že prispel k meni in mi je razložil vse vaše namere. Ker se tiče zvez z Vrhovno komando, je namestnik komandanta Srbije, Nikola Kalabič, v neposredni bližini. Jaz sem v zvezi z njim. Radijski oddajnik lahko montirate, kurirja pa pošljite po šifre. Prejel sem deset zavojev gaze. Vsa navodila za delo in vse podatke boste dobili, ko pošljete naslednjega kurirja, ki bo poslan h komandantu Srbije, če treba, pa še naprej. Bodite previdni pri delu. Iskrene pozdrave — vaš brat in prijatelj 81».

Preiskavo o tej zadevi so zaupali majorju Ljubi Popoviču.

Ko je Ljuba Popovič prebral šifrirano pismo in izpoved Milice Ilič, je začel najprej iskati človeka iz bagrske sekcije. Glede na to, da je onemu zares manjkal prst na eni roki, ga je kmalu izsledil. Bolj začuden kot prestrašen je ta človek brez ovinkov povedal, kako se piše tehnik in kje dela in stanuje. Popovič je potem aretiral tehnika na ulici, na tihem in neopazno, ker ni hotel vznemiriti njegovih sodelavcev in pomagačev ter jih opozoriti, tako da bi postali previdni.

Tehnik je priznal, da mu je šifrirano pismo poslal iz kolubarske vasi Ba četniški komandant valjevskega okrožja, poročnik Milič Boškovič. Miličevo pismo mu je prinesel njegov prijatelj, dijak sedmega razreda gimnazije iz Beograda. Priznal je tudi, da je radijski oddajnik, ki ga je nameraval montirati, pri poročniku bivše jugoslovanske vojske Ivanu Miličeviču.

Tehnik je vse iskreno izpovedal, zamolčal je samo ime voditelja četniške organizacije v Beogradu. Vendar je bila njegova izpoved zelo važna.

Bližale so se volitve 11. novembra in četniki so hoteli s terorističnimi dejanji prestrašiti ljudi, da ne bi šli na volitve. S pomočjo šifriranega pisma je bilo mogoče ujeti nekaj valjevskih četnikov. Voditelji Ozne so sklenili, naj se prične večja akcija. Ljuba Popovič pa naj se čimprej vtihotapi med valjevske četnike in njihove pomagače v Beogradu. Popovič se je prelevil v četniškega človeka, ki je nedavno prispel iz tujine z nalogo, da uskladi «delovanje» četniških skupin v Srbiji z «delom» četniške organizacije v Beogradu. Dobil je lažno legitimacijo in se je — zdaj pravnik, ne več major Ozne — preselil na drug konec Beograda. Potem je moral dobro sestaviti in si zapomniti vse podrobnosti svoje dozdevne četniške biografije. To izmišljeno biografijo je skrbno napisal. V njej je celo navedel, kje je dozdevno služboval njegov oče in kako je bilo ime dedu in babici po očetu in materi.

Ko se je tako vživel v novo biografijo in vlogo, se je Popovič s pismom aretiranega tehnika napotil na dom njegovega prijatelja gimnazijca.

«Ta hip moram odpotovati v Zagreb, da nabavim nekaj materiala za naše prijatelje,» je med drugim pisal tehnik gimnazijcu, «ti pa stori za brata Ljubo Popoviča vse, kar moreš».

Gimnazijec je bil sprva nezaupen, vznemiril ga je neznančev obisk, toda tehnikovo pismo ga je pomirilo in mu pregnalo vsak dvom. Dobro je poznal njegov rokopis in podpis. Ko mu je Popovič povedal zgodbo o sebi in mu razložil, da mora čimprej v vas Ba, je brez omahovanja privolil v to, da pojde z njim.

Starši gimnazijca niso bili posebno zadovoljni, da se sin meša v te stvari, toda ta je bil večkrat v vasi Ba s četniki kot pa v šoli. In tako se je kljub nezadovoljstvu in nasprotovanju svojih staršev skupaj z majorjem Popovičem z vlakom odpeljal v Ljig. Iz Ljiga sta jo peš mahnila v vas Ba. Dopoldne sta prispela v hišo enega glavnih četniških skrivačev in pomagačev. Hiša je stala na samem, zunaj vasi, in se je lahko prišlo k njej neopaženo iz gozda.

Kakor hitro sta stopila v hišo, je gimnazijec naprosil skrivačevo ženo, naj poišče in pripelje poročnika Miliča Boškoviča. Ostala sta v hiši, se pogovarjala z gospodarjem in čakala.

Boškoviča pa ni bilo niti do mraka, zato sta se gimnazijec in skrivač sama odpravila, da ga poiščeta.

Major Popovič, ki se tudi doslej ni počutil najbolj prijetno, se je zdaj še bolj vznemiril. Kaj če so četniki kaj zasumili? In kako se bo končalo njegovo srečanje z njimi? Šele okrog osmih zvečer se je Milič Boškovič priklatil v skrivačevo hišo s štirimi svojimi četniki, oboroženimi z avtomatskimi puškami.

Pozdravili in poljubili so se z «delegatom iz tujine», potem pa je Boškovič ukazal enemu izmed četnikov, naj gre stražit pred hišo. On in ostali trije pa so sedli s Popovičem za mizo. Da bi ne imeli nobenega povoda za kak sum, je Popovič odpel enega izmed obeh revolverjev, ki jih je z dvema bombama vred nosil za pasom, in ga brezbrižno vrgel na posteljo. Potem je izročil poročniku Boškoviču pismo aretiranega tehnika.

Tako Boškovič kot njegovi ... je so zdaj želeli čimveč ... od «brata iz tujine». Na pr... kaj mislijo in nameravajo ... niki-emigranti? Ali bodo ... odložene ali ne? Razen tega ... je najbolj zanimalo, kdaj se ... vnela vojna med Sovjetsko ... zo in zahodnimi državami.

Popovič je odgovoril, da ... tve ne bodo odložene, a ... važno, ker bo spomladi ... med SZ in zahodnimi ... Četniki pa niso nič navd... poslušali napovedi o tem, ... šele spomladi, ker so se ... me. Popovič je dejal, da ... četniki lahko prezimili tudi ... «naših» ljudeh v Beogradu ... bo treba, pa bodo nekateri ... vili čez zimo celo v Trst.

Po razgovoru je Boškovič ... vabil Popoviča še v drugo ... da bi se pogovorila na ... Tu se je Boškovič zelo ... ljal in marsikaj izdal ... svojih drugih zvezah z Be... dom. Obljubil je tudi Pop... da bo poskrbel za njegov ... nek s Kalabičem. Nadalje je ... škovič zaupal, da se bodo ... lu odpravili v višegrajski ... kurirji in Popovič je brž ... sal za Dražo pismo v imenu ... grajske četniške organizacije ...

Popovič se ves ta čas ni ... nil za gimnazijca. Zato je ... na poti v Ljig začutil, da je ... nekam vznemirjen. Doma v ... gradu mu še mar ni bilo za ... jega prijatelja tehnika, ... je neprestano vpraševal, kdaj ... se bo vrnil iz Zagreba in ... ju je pustil, da gresta ... vas Ba. Popovič ga je ... prekinil, naj se ne vtika v ... stvari, češ mi že vemo, kaj ... lamo.

Zvečer je Popovič pre... Ozni pismeno poročilo o ... ku in razgovoru z Miličem ... škovičem. Tedaj so sklenili ... major Popovič aretira gimnazij... ca. Dokler ne bi izvedli ... ga, bi ostal v zaporu. ... se njegovi starši in Milič ... škovič le prehudo vznemirili ... stran tega, bi jim Popovič ... vedal, da je beograjska ... ška organizacija sklenila ... fanta v Trst, ker vsa ... ve za njegove zveze z ... skimi četniki. Tako bi se ... Popovič hkrati izkazal pred ... niki in njihovimi pomagači ... Beogradu kot človek, ki ... zares spravi prijatelje na ... no.

Že naslednjega dne je ... Popovič odpeljal gimnazijca ... avtomobilom v novosadski ... por. Tja ga je odpeljal zato ... je menil, da bodo tako ... zvedeli, kaj je s fantom ...

Z Ozno v Novem Sadu je ... vse že vnaprej dogovorjeno ... nazijec ni ničesar zasumil ... kler se ni znašel v zaporu ... pa je spoznal, da je aretiran ... dolgo ni opomogel od strahu ... presenečenja. Major Popovič ... je rekel, da si bo samo olajšal ... položaj, če bo prikrival resnico ... Fant je potem takoj potrdil ... tisto, kar je Popovič že bil ... del od tehnika. Razen tega ... samo priznal, da pripada ... vi skupini tudi neki njegov ... variš, prav tako gimnazijec ... se je tisto leto priselil iz ... njosti v Beograd, ampak je ... vedal tudi, kar je tehnik ... čal: da je glavni vodja ... ske četniške organizacije ... beograjski industrijec.

Popovič je šel k tehniku ... ostro prijel, nakar mu je ... tehnik napisati še pismo ... dustrijca. Prej se je še ... v stanovanje gimnazijca ... našel ne samo sošolca gimnazij... ca temveč tudi nekega mehanika ... iz Zemuna. Ta ni prikrival ... bil četnik, da je bil v ... ujet in da so ga nato ... Sedaj pa nima ne možnosti ... volje, da bi delal v četniški ... ganizaciji.

Ko je mehanik odšel, je ... nazijec začel spraševati ... viča, kaj je z njegovim ... šem in tehnikom. Popovič ... previdno odgovarjal in ... da je gimnazijec na poti ... V Valjevu, je dejal, so ... nekega kurirja, ki ga je ... in bi ga lahko izdal. ... jec se je ustrašil, češ ... rir ve tudi zanj. Kaj če ... tudi njega poslali v Trst ... vič je dejal, da to ni ... prosto in ni ničesar ... Ker se je gimnazijec pohvalil ... pozna tudi voditelja glavne ... niške organizacije v Beogradu ... sta se domenila, da se ... njega dne sestaneta in ... gimnazijec na ta sestanek ... peljal tudi industrijca ... njega večera so se res ... Industrijca, ki je bil ... nezaupljiv, je popolnoma ... čalo tehnikovo pismo. ... dne sta se industrijec in ... vič zopet sestala. Industrijec ... je pohvalil, da ima svoje ... na važnih mestih. Popovič ... je povedal, da je nekega ... zijca poslal v Trst. Vprašal ... če bi poslal tja tudi ... Industrijec je na to pristal ... fanta sta se zapila in ... izdata. Naslednjega dne ... povič aretiral tudi drugega ... nazijca.

Nekaj dni pozneje pa ... Ozna znašla pred novo ... Vzlic vsej previdnosti se ... kazalo, da tako industrijec ... starši aretiranega gimnazijca v ... je odpeljal Popoviča ... še vedno ne zaupajo Popoviču ... ker se jim je zdelo čudno ... je tehnik tako nenadoma ... Nikakor jim ni dalo miru ... je tako naglo ma «odpotoval» v Zagreb».

(Nadaljevanje v soboto)

ŽE DANES (NAMESTO JUTRI) KONEC FESTIVALA V BENETKAH?

Francoski in ameriški film ki nista za festivalsko nagrado

Lahko pa dobi nagrado Emmanuele Riva - Pasolinija ne bodo sodno preganjali

BENETKE, 5. — Včeraj je bil na sporedu beneškega filmskega festivala francoski film «Thérèse Desqueyroux», ki ga je po istoimenskem delu znanega francoskega pisatelja Françoisa Mauriaca zrežiral Georges Franju. Mogoče temu niti ni ostalo mnogo dela pri režiji, saj sta pri pripravah za film sodelovala sam pisatelj in njegov sin Claude, ki je sicer filmski kritik. Bilo je vse do podrobnosti pripravljeno in režiser se je potem držal romana po dogodkih. Nikakor pa ni v filmu razčlenjeval dogajanja v duševnosti glavne osebe, Thérèse (Emmanuele Riva), ki mora živeti ob možu, ki je tipičen predstavnik podeželskega malomeščanstva. (Seveda sega vse že v preteklost, saj ima roman že svojega četrt stoletja.) Režiser Franju, ki nima za seboj mnogo celovečernih filmov in se je doslej ukvarjal predvsem z dokumentariji, ne spada v mlado generacijo francoskih režiserjev. Zaradi tega bi lahko bil vseeno odličen režiser in lahko bi bil tudi njegov film izvrsten; je pa samo povprečen. Pač pa je zares izvrstna Emmanuele Riva in prav mogoče je, da prejme nagrado kot najboljša igralka na festivalu. Philippe Noiret (mož) igra, kot mu vloga nalaga.

Danes pa so Američani pokazali svoj film «Človek iz Alcatraza». Marsikdaj se o kakem filmu govori v superlativih, še preden ga je kdo videl. Nekateri so vedeli povedati, da bi mogel tudi ta ameriški film resno poseči v konkurenco za nagrado. Toda po današnjem predvajanju se zdi, da lahko take ambicije odpadejo. Cez dve uri in pol dolg film je napravljen po kar najbolj izrabljenih hollywoodskih kalupih, pa čeprav je kot režiser podpisan John Frankenheimer, ki ga imajo za enega izmed najbolj cenjenih novih filmskih delavcev ZDA.

Film, v katerem je prikazana zgodba na dosmrtno ječo obsojenega Roberta Strounda, ki je bil pri 20 letih nasilnež, a je postal potem poštenjak in velik učenjak ornitolog, postavlja vprašanje, kako da za takega človeka ni bilo pomilostitve. Režiser Frankenheimer pa ni znal dati Stroundu prave osebnosti in humanosti. Burt Lancaster je vendar dovolj dobro igral.

Tudi režiser Giuseppe Patroni Griffi je s svojim filmom «Morje» v informativni sekciji doživel neuspeh. Pač pa so včeraj Čehi pokazali dober film «Baron Prasil» Karla Zemana.

Zaradi filma «Mamma Roma» Pasolini ne bo imel za sedaj sitnosti. Kot je znano, so karabinjerji Pasolinija in sodelavce prijavili, češ da je v omenjenem filmu marsikaj spolzkega. Sodni funkcionarji so si potem dali vrteti film nalašč zase in izkazalo se je, da so kar dovolj pametni, ko so odločili, da v filmu ni nič takega, da bi bilo treba proti Pasoliniju postopati.

Hujša stvar, ki zadeva direktno festival sam, pa je zadeva s filmom «Proces» Orsona Wellesa. Izbirna komisija se je odločila za ta film, ko še ni bil končan in se je zanesla na dano besedo. Toda sedaj filma ni; pravijo, da še ni končan. Vodstvo festivala se razburja in grozi s tožbo, toda festival bo zadnji dan vendar ostal brez filma za konkurenco. Namesto prvotnih 14 bo tako ostalo samo 12 filmov, potem ko je producent že umaknil «Evo», ki je bila na sporedu drugi dan festivala. Mogoče bo pa prav ta film nadomestil v petek «Proces», saj bi se sicer festival že jutri tako rekoč končal.

Prizor iz francoskega filma «Thérèse Desqueyroux»

POTOPLJENI V PREDORU

Zaradi hudega naliva pet delavcev ob življenje

Voda je vdrla v predor, kjer je delalo osem delavcev

ŽENEVA, 5. — Pet italijanskih delavcev je izgubilo življenje pri nesreči, ki se je dogodila včeraj popoldne na gradilišču nekega jezu v Val di Grono, in sicer v kraju Roveredo-Val Mesolcina v ticinskem kantonu. Zaradi silne nevihte, ki je včeraj divjala po vsej dolini, je zelo narasel potok Riale in voda je podrla pregrajo pred predorom za dovajanje vode. Vdrla je v sam predor, ki še ni dokončan, približno kilometer daleč, kjer se je nahajalo na delu pet italijanskih delavcev.

Takoj so prispeli gasilci iz Roveredа, da bi delavcem pomagali, vendar je bilo vse zaman, kajti voda je ovirala, da bi kdo prišel do njih. V času poplave je bilo v predoru osem delavcev, samih Italijanov. Trem je uspelo rešiti se; njih stanje ne povzroča zaskrbljenosti, vendar so jih za vsak primer le poslali v bolnišnico v Roveredo.

Od petih delavcev sta bila dva samska, trije pa so bili oženjeni. Potapljači so potegnili iz vode trupla vseh petih delavcev.

Za Acija Bertonclja diploma v Bocnu

BOCEN, 5. — *Tudi letos niso podelili prve nagrade za pianistično igro «F. Busoni». Naslednje nagrade pa so prejeli: 2. Brenton Dale Barlett (Kanada); 3. ex aequo Reynald Reyes (Filipine) in Ivan Eroed (Madžarska); 4. Virginia Hutchings (ZDA); 5. Thomas Schumacher (ZDA); 6. ex aequo Mayne Miller (ZDA) in Giorgio Sacchetti (Italija).*

Diplome pa so prejeli Norman Shetler (ZDA), Lise Schneider (ZDA), Franc Aci Bertoncelj (Jugoslavija), Adrian Ruiz (ZDA), Alessandro Specchi (Italija), Robert Dean Hamilton (ZDA) in Michael Rogers (ZDA).

Prišel je iz Francije in ustrelil dve ženski

REGGIO CALABRIA, 5. — Pred dnevi se je vrnil iz Francije 32-letni zidar Antonio Zampaglione, preteklo noč pa je ustrelil 33-letno Francesco Familiari ter hudo ranil njenega moža, potem pa je ustrelil še 20-letno Caterino Zampaglione. To se je zgodilo v občini Montebello Ionico, ki je oddaljena 36 kilometrov od Reggio Calabrie.

Zampaglione se je pred leti zaročil s svojo sestrično Caterino Zampaglione; zaroka pa se je kmalu razdrla in Caterina se je poročila z drugim. Zampaglione, ki se je medtem preselil zaradi dela v Lyon, se je vrnil iz Francije in se zaročil z Grazio Familiari, s katero naj bi se poročil za božič. Odšel je spet v Francijo, toda pred osmimi dnevi se je vrnil zaradi priprav za poroko.

Zaroki Grazie Familiari je zelo nasprotovala njena sestra Francesca, ki je zaradi dela tudi živela v Franciji. Pred dnevi je prišla iz Francije z možem domov in je ponovno pokazala svoj odpor proti Zampaglionu. Ko je včeraj zvečer Zampaglione pri svoji zaročenki zvedel, da se bo njena sestra z možem vrnila okrog polnoči z avtobusom iz Reggio Calabrie, se je skril in čakal na prihod avtobusa. Ko sta prišla Francesca in njen mož, je streljal s puško in pištolo. Ranjenca so sicer takoj peljali v bolnišnico, a Francesca je že ponoči umrla.

Zampaglione pa se je odpravil še v hišo sestrične, ki stanuje s hčerko sama, ker je mož na delu v Milanu. Tudi nanjo je streljal s pištolo. Caterina je proti jutru v bolnišnici umrla. Podivjancu pa še ni bilo dovolj. Šel je še v hišo svoje zaročenke in že je nameril puško tudi nanjo, ko so ga vendar domači prepodili.

Morilca iščejo karabinjerji in agentje javne varnosti, pomagajo pa jim tudi svojci obeh ustreljenih žensk.

Letalo eksplodiralo najmanj 11 mrtvih

COLUMBUS (Ohio), 5. — Zasebno dvomotorno letalo, last neke petrolejske družbe, na katerem sta bila dva pilota in vsaj devet potnikov, je eksplodiralo in strmoglavilo včeraj zvečer v bližini neke farme nekaj kilometrov od Ravenne (Ohio). Po sporočilu policije se nihče ni rešil.

Ostanki letala so bili posejani v krogu 2 km. Trupla ponesrečencev so bila strašno poškodovana.

RIM, 5. — Domenico Modugno je bil povabljen v Moskvo za prireditev, ki bo ob priložnosti razstave italijanske mode od 13 do 20. septembra. Modugno bo v Moskvi 15. ali 16. t. m.

Boljša igralka

ČETRTKOVA ČRTICA ✶ H. SLESAR ✶

...je Nicki pritekla v gledali-
...je bilo na odru pet mož.
...od njih je pristopil takoj
...j. Vedela je, da je režiser

— Ali ste me vi poklicali? —
...ala Nicki zasoplo.
— Vi ste Nicki Porter, ali ne?
...dejal režiser. — Hvala vam,
...prišli.
— Oh, jaz sem vam dolžna za-
...je dejala Nicki plašno.
— Potrebujem igralko za vlo-
...mlade vdove. Vloga je precej
..., toda pritegnila bo pozor-
...kritikov. Pravzaprav smo
...že pretekli petek vse vlo-
...dene. Edino glede vdove
...bil še v dvomih. Tedaj sem
...mnil, da sem vas nekoč vi-
...podobni vlogi, pa se mi je
...da bi bili morda primer-

...je Nicki zapuščala gledali-
...se ji je zdelo, da plava v
...Vsa vesela je zavila v
...kavarno in si naročila kavo.
...doma je opazila, da jo
...dekle pri sosednji mizi
...mično opazuje. Iznenada je
...ka prijela svojo torbico in
...preselila k njeni mizici.
— Rada bi govorila z vami, —
...jala.
— Prosim, — je odgovorila
...
— Bila sem v gledališču, ven-
...me niste videli. Jaz sem Jill
Yarborough. Morda vam je reži-
...pripovedoval o meni.
— Ne.
— Čudno. Pretekli petek je
...vlogo vdove za gotovo
...meni. — Grenko se je
...nasmehnila. — Že več kot leto
...nobenega pravega de-
...mreč pri gledališču. Zato
...bila zelo vesela, ko mi je
...ek Wolfe dejal, da sem spre-
... Toda danes mi je telefonič-
...sporočil, da je vzel vas...
— Zelo mi je žal.
— Imenujte me kar Jill! No,
...nisem kar skočila v vo-
...tudi plinske pipe nsiem
...
— Oh, dobro vem, kako je to,
— je dejala Nicki, ki se ji je
...smililo. — Sama sem do-
...dolgo čakala na vlogo. Sicer
...niti ni čisto gotovo, da io-
...vlogo ravno jaz.
— Režiserju ste pač simpatič-
...to je res. Ampak eno je go-
...jaz sem boljša igralka kot
...za to vlogo.
...je zmedeno buljila v sko-
...pred seboj. Nato je spre-
...Jill čisto tiho:
— Odklonite jo! Pokličite reži-
...in mu povejte, da te vlo-
...želite prevzeti.
...
— Ne, šalim se. Boljša sem od
...Nicki. Ne zaslužite si te vlo-
...kot jo zaslužim jaz.
Toda tudi jaz potrebujem
...Dovolj dolgo sem čakala...
— Ne tako dolgo kot jaz, Ni-
...
Dekle je zaprla oči in glo-
...vdihnila. Potem je nena-
...odprla veke in pogledala
...s pogledom, polnim sovra-
— Če boste to vlogo spre-
...vas bom ubila. Resnično, u-
...vas bom!
...jo je prestrašeno pogle-
...
— Da, ubila bom najprej vas,
...pa še sebe. Ta vloga je
...zadnje upanje. Strup sem
...kupila.
...je brskala po svoji
...Iz nje je izvlekla stekle-
...Nicki je razločno videla
...mrtvaško glavo in dvoje
...kosti.
— Ne dam se ustrahovati, — je
...Nicki.
— Nočem vas ustrahovati, — se
...zlobno nasmehnila. — Go-
...samo o dejstvih...
...se je dvignila in po-
...svojo torbico. Nato je
...na mizo pol dolarja in zdir-
...iz kavarne.
...je bila presenečena, toda
...ustrahovana. Ko jo je
...naslednjega dne poklical režiser
...sporočil, da je sprejeta, je
...privolila.
Jill Yarborough je med-
...obila. Morala se je učiti
...vlogo, režiser jo je silil, da
...vživljala vanjo.
...zvečer se je po vaji
...zleknila na divan in vzela
...knjigo, ko je pri vratih
...Urno je vstala in od-
...pomislila ni, da bi uteg-
...biti Jill.
— Nisem vas tako lahko našla,
...spregovorila Jill in stopila
...— Gledališki vratar mi
...naslov.
— Prosim, ne delajte škanda-
...je dejala Nicki, ki ji je
...neprijetno.
— Recite mi kar Jill, — je de-
...se razgledovala po
...Kar dobro, mislim.
...bilo na vaji?
...je čudno nasmehnila.
...vzeli moje grožnje ni-
...ste bili pač zelo raz-
...
Jill Yarborough je potegnila iz
...steklenico. Nicki je osupni-
...držala v roki stekleni-
...strupom!
...sem mislila, — je de-
...dekle. — Vsako besedo! Naj-
...pridete na vrsto vi, nato jaz.
— Prosim, draga gospodična,
...prosila Nicki, — ni-
...delajte neumnosti.
...Mislili ste, da se šalim. To-
...zame. Ta vloga je primer-
...mnogo boljša igralka sem
...steklenico v rokah. — Prisi-
...vas bom, da boste tole po-
...
...je skočila kvišku.
— Vpila bom, — je šepnila. —
...takoj stekleničko vstran,
...bom pričela vpiti, da bo
...vsa hiša!
...Slaba igralka ste, — je de-
jala Jill grenko. — Nimate vo-
lje, da bi se borili za vlogo. Kdor hoče pri gledališču kaj doseči, mora biti malo zmešan. Imeti mora voljo, da se s kremplji in zobmi bori za vsako vlogo. In zato sem jaz boljša od vas!

— Pojdite ven! — je zavpila Nicki.

Jill Yarborough se je smejala kot blazna. Z žarečimi očmi se je počasi bližala Nicki.

Nicki je prodorno kriknila.

Dekle se je ustavila. Izraz njenega obličja se je hipoma spremenil. Njena drhteča roka je segla k obličju, žarenje oči je ugasnilo. Potem je nagnila glavo nazaj in si potisnila stekleničkino grlo med ustnice. Krčevito, mukoma je goltala, dokler ni bila steklenička prazna. Nato ji je zdrsnila steklenička iz roke in se razbila na tleh.

Nicki je kriknila še enkrat in planila proti Jilli.

— Pustite me v miru, — je siknila dekle. — Dosegli ste, kar ste hoteli.

Stopila je za korak naprej in kolena so ji klecnila.

— Oh, to boli! — je zastokala in se prijela za trebuh. Opotekla se je k divanu, se zrušila na kolena in se pričela daviti. Nicki je stekla k telefonu.

Z mladim zdravnikom, ki je prihitel, sta odnesla dekle v Nickino spalnico. Skoraj pol ure je prodiralo skozi zaprta vrata dekletovo stokanje Nicki je drhte čepela na svojem divanu.

Slednjič je stopil zdravnik iz sobe.

— Vse bo dobro, — je dejal. — Čez dva dni bo spet na nogah. Izpraznil sem ji želodec in ji dal injekcijo.

Sedel je na stol in si prižgal cigareto.

— Nekaj bi vas rad še vprašal. Dekle trdi, da je mislila, da je v steklenici sirup zoper kašelj. Če je res namenoma izpila strup, jo moram prijaviti. Ali mi lahko njeno izjavo potrdite?

— Da, — je dejala Nicki in gledala v tla, — bil je le nesrečen primer. Ni imela vzroka za samomor, res ne.

Komaj je zdravnik zapustil hišo, je Nicki poklicala režiserja Wolfeja.

— Zelo mi je žal, — je dejala, — ampak nujno moram za nekaj tednov odpotovati. Najbolje bo torej, da vzamete kakšno drugo igralko...

— Razumem, — je zagodrnjal režiser. — Tudi meni je žal. Vi ste se mi zdeli za to vlogo najprimernejši.

— Saj imate gotovo kakšno drugo pri rokah, ali ne?

— Da, — je dejal Wolfe. — Neka druga se je prvotno potegovala za to vlogo, preden sem se odločil za vas...

— No, potem pa je prav, — je dejala Nicki, se naglo poslovila in odložila slušalko. Po prstih je stopila v spalnico. Dekle je odprla oči.

— Poklicala sem režiserja, — je spregovorila obotavljajoče — in mu rekla... me slišite, Jill?... rekla sem mu, da ne bom prevzela vloge...

Jill se je nasmehnila

— Saj sem tudi boljša od vas, — je dejala, — vlogo sem si zaslužila. Mar tega nisem dokazala?

— Kaj menite s tem?

— Za las je manjkalo, pa bi bila umrla, — je odgovorila Jill počasi. — Mar lahko vi popijete stekleničko vode in skoraj umrete? V steklenički je bila namreč voda! Sama voda! Mar bi vi znali zaigrati tako ves prizor? Bi vi znali prevarati celo zdravnika?

Sunkovito je sedla v postelji, da se je Nicki opotekla za nekaj korakov nazaj.

— Ali bi vi to znali? — je ponovila Jill Yarborough. V njenem glasu je bilo zmagoslavje.

Mihec in Jakec

— Ben, Jakec, poletje gre h kraji. Je vre namalo bol frišno jen ledje prihajajo domov sez dopustov jen spet bo začnu stari tran-tran.

— Ja, ja, ma slabo je, de hodejo z dopustov tudi politiki jen preci ku začnejo ti kej mejšat, pej se hitro kej poslabša jen spet začne nevarnost za kašne konflikte. Kaku be blo lepu, če be se ta veliki zmiri ki kopali u murji al pej jegrali na bale ki u kašneh hribeh.

— Jen kadar be se kopali u murji, tudi če be kašnega pojeu kašen pešekan, ne be blo dosti škode.

— Se zna, de ne. Posebno na ta velike politike zmiri dosti ledi čaka, de bojo šli, zatu de be pršli na njeh pošto.

— Videš, kumej grejo počitence h kraji, je vre ratau incident sez anem amerikanskem aroplanam, ke je frlu nad rusko zemlo na Sahalini. Jen Rusi, se zna, so se forte ujezili jen poslali amerikancam an protest. Amerikanci so se pej škužirali, de je biu veter, de tisti pilot ni znou, ki je jen de bojo an drugi bot bol ahtali.

— Ma ja, sej znamo, kaku se delajo tašne reči! Narprej nardiš kar misleš, jen pole se nardiš naumnega. Sej prave an naš tržaški pregovor de dva souda... naumnosti u garšti pride zmiram prou.

— Jen tudi tisto, ke sta se začela obiskavat de Gol jen Adenauer ne kaže dobro. Zatu ke če gre Adenauer s kašnem taku strašno dekordo jen če so taku strašanski prjatli, more bet za kašno reč ke ne bo dobrega. Zatu ke Adenauerja poznamo.

— E ja! Ma znaš, de mene se zdi, de ta veliki glih narmejn skrbijo, de be kej dobrega nardili za ledi ma jem gre po glavi samo njeh velava jen kaku be kam zlezli na kašen še bulši pošto.

— Prou taku je. Vidi kolko nesreč pride vre samo po sebi: potresi, povodnji, suše, toča, bolezni, lakota jen vse sorte. Kolko dela jen kolko skrbi be lahko jemeli zastran tega! Ma za take reči nardijo glih nekej, taku za silo, samo de je. Ma drugače mislejo samo na luno, na Venero, na eksplozije jen šperimente jen zapraulajo za te naumnosti dnarja, de je grdu.

— Jest sm slišou, de be za tisti dnar lahko napelali uado po celi Sahari, ke be jo pole lahko obdelali jen be jemeli dosti več zelenjave jen sadja jen dosti bol poceni.

— Videš, uani pej bacelirajo, de be pršli na luno, ke je sama puščava jen še špendavajo dnar za tu! Jen pole, ke bojo gor, kej bojo zastopli? Za tisto ke košta, za poslat anga moža na luno, be lahko zrihtali ano celo kmetijo jen jest znam, de na sveti je še dosti zemle za obdelat. Denmo reč u Brazilji.

— Jen še marsikje. Znaš, jest rečem, de be mogli dat komando nam dvem. Ma je zmiram taku, de nobeden ne dela tega kar be res znou.

— E ja, kej se če!

Ob obletnici bazoviških strelov

Na današnji dan, pred 32 leti, je bil v zgodnjih jutranjih urah izvršen še eden izmed tolikih zločinov, s katerimi se je fašizem polastil oblasti in se skušal na njej obdržati. Že v temi 6. septembra 1930 so iz koronejskih zaporov pripeljali na puščobno ravan kaka dva kilometra jugovzhodno od Bazovice štiri mlade fante, ki jih je tam čakala postrojena četa 56 črnih srajc, nekaj višjih fašističnih funkcionarjev in cel bataljon fašistične milice, ki naj bi prisostvovali »zadoščenju«, ki ga je terjala »rimska pravičnost«. In ko je konzul fašistične milice Filippo Daimanti »z odločnim glasom«, kot je poročal fašistični tisk, dal povelje :»Fuoco!«, so se pod streli zrušili štirje mladi junaki: Ferdo Bidovec, Franc Marušič, Zvonimir Miloš in Vekoslav Valenčič.

Težko si je danes, po tolikih letih in, predvsem, v močno spremenjenih razmerah, zamisliti vzdušje, ki je vladalo tedaj v naših krajih in tudi drugod po Italiji. Čeprav je bil fašizem že vrsto let na oblasti, se svobodomiselne sile s tem niso hotele sprijazniti. Še bolj živa pa je bila antifašistična dejavnost v naših krajih, kjer fašizem ni dušil le splošnih svoboščin, ampak načrtno uničeval in zatiral vse, kar je kakorkoli dokazovalo, da živita tod tudi slovenski in hrvatski živelj. Odpor proti fašističnim naklepom zato ni bil le nujen, ampak tudi logičen. Od tod cela vrsta aretacij in procesov. Največji proces v tedanji dobi je bil proces, ki je terjal štiri smrtne žrtve in trinajst obsodb na skupno 147 let zapora in ki je znan kot »Tržaški proces. Da bi fašizem dokazal, kako je močan in da bi naše ljudi prestrašil, se je fašistično Posebno sodišče, ki je po navadi zasedalo v Rimu, preselilo za ta proces v Trst. Za predsednika je bil imenovan fašistični general Guido Cristini, ki se je bil izkazal že leto prej na Gortanovem procesu. Na proces so povzali tudi razne diplomate in ves konzularni zbor, ki je bil akreditiran v Trstu. Vse vojaške in fašistične sile pa so bile mobilizirane. Procesu je namreč bilo treba dati poseben poudarek, kajti obtožencem so očitali malo manj kot sto zločinov, začenši z rovarjenjem proti fašizmu in Italiji, pa preko vojaškega vohunstva in napadov na fašistične ustanove do atentatov, med katerimi je bil tudi atentat na »Il Popolo di Trieste«, ki so ga smatrali za najhujšega, kajti od peklenskega stroja je bil en uradnik mrtev, trije uradniki pa so bili ranjeni. Ferdo Bidovec in Franc Marušič, katerima je obtožnica očitala ta atentat, napada nista zanikala: Peklenski stroj sta postavila zato, ker je »Il Popolo di Trieste« pisal sovražno proti Slovencem in netil mržnjo med Italijani in Slovenci.

To Bidovčevo in Marušičevo izjavo pred fašističnim Posebnim sodiščem bi mogli tolmačiti kot nekakšen program celotne skupine slovenskih antifašistov, ki so se borili proti fašizmu v okviru organizacije »Tigr« za obrambo slovenskih pravic in za sodelovanje med slovenskimi in italijanskimi antifašisti, s katerimi so ti že dolgo sodelovali tako, da so mnogim italijanskim antifašistom, ki so morali v izgnanstvo, pomagali čez mejo in s tem, da so med Slovenci širili italijanski antifašistični tisk.

Obsodbe fašističnega Posebnega sodišča na Tržaškem procesu, kot tudi na prejšnjih in poznejših procesih pa niso imele onega učinka, ki si ga je fašizem bil z njimi zamislil. Naš človek se jih ni ustrašil. Borba se je nadaljevala in širila, njen smisel se je poglabljal, dokler ni zajel vseh onih plemenitih načel, ki jih je imel v zadnjem spopadu med napredkom in mračnostjo v narodnoosvobodilni vojni in italijanskem odporniškem gibanju, ki sta dala svoj veliki delež za dokončen zlom fašizma. In v tem smislu se moramo spominjati štirih slovenskih junakov, ki so na današnji dan pred 32 leti, dali svoja mlada življenja na planoti v Bazovici.

In v tem duhu se jih bomo spomnili danes, na dan njihove velike žrtve, ter prihodnjo nedeljo ob njihovem spomeniku na kraju ustrelitve pri Bazovici, kjer se bomo zbrali, da bi ponovno počastili njihov spomin.

Z DOBRO VOLJO IN MLADOSTNIM OPTIMIZMOM

Po sledovih stare grške kulture

Marica s svojo grščino reši neprijetno situacijo - Iz sugestivnih ostankov mikenske trdnjave vsepovsod diha vojaška strogost pradavnih bojevnikov - Na obisku v Tirinsu in Epidaurusu

4.

Vročina je bila strašna kljub temu, da so bila okna odprta. Razbeljeno skalovje je žarelo, le tu pa tam si lahko videl redko zelenje, ki je kljubovalo vročini. Proga je speljana skoraj vedno tik ob morju, saj bi bila na strmem svetu okrog komaj mogoča. Utegnili smo pogledati Korintski prekop. Bil je videti kot široka špranja.

Proti večeru smo izstopili. Od postaje do vasi pelje lep drevored visokih listavcev ob poljih tobaka in koruze. Za turiste je seveda dobro preskrbljeno: hoteli, restavracije, camping. Z nezaupanjem smo se jim izognili, da bi poiskali v vasi kaj kruha za naše konzerve. Nikjer nismo našli niti ene trgovine. Nekje je stala krušna peč in mlada žena jo je hitela kuriti. Tako dolgo nismo mogli čakati.

Slavica je nazadnje ustavila drobno punčko in ji hitela v svoji razgibani mimiki dopovedovati, kaj bi radi. Dekletce ni razumelo, okrog so se začeli zbirati ljudje. Vmešal se je Živko s svojo angleščino. Zdaj je bilo še slabše. Živko se je jezil, kakšen da je to narod, ki razume samo grščino. Če je bil iačen, je postal nerazsoden. Slavica se je spomnila: — Psomi! in kmalu smo imeli v rokah dva hleba kruha. Vsa ponosna na svojo grščino je tekla, da bi staknila še nož. Dobila je nož in odejo, da smo lahko sedli nanjo še in večerjo z vinom in melono in celo družino izredno prijaznih ljudi, ki so nam vse to dali. Po večerji so nas povabili v hišo, kjer se je vrtel magnetofon. Diana je lahko pokazala svojo prirojeno dovzetnost za folklorne plese, Živko pa svojo dobro voljo, kar je bilo dosti premalo.

Slovenski študenti pred Mikenskimi vrati

Pozno zvečer smo se poslovili, preživeli smo večer, ki ga ne bomo kmalu pozabili. Veseli in glasni smo stopali po razmajani cesti. V nas je pelo vino: — Tu quoque..., — za nami je vstajal Živko, pobil si je kolena.

V vasi so se nam pridružili trije nemški skavti z dvema kitarama. Sedli smo v krogu na sredo ceste in peli vse, kar nam je padlo v glavo: od partizanskih do dalmatinskih in pijanskih. Nazadnje nas je bolelo grlo.

Zgodaj zjutraj smo se zbudili, muhe so bile vsiljivo sitne. Peš smo odhiteli do obzidja nekdanjih Miken. Trdnjava se dviga na samotnem griču med divjimi skalnatimi grebeni. Tu ni več elegantnih, svobodnih, popolnoma nezaščitenih struktur brezskrbnega, površnega kretskega življenja. Tu je živel rod vojakov, njegov svet je svet vojne, plena, smrti. Iz kamnitih blokov, ki sestavljajo obzidje, diha nepremagljiva moč, upor, razdejanju časa, zavest zmage.

Skozi Levja vrata smo stopili v notranjost obzidja. Burja je pihala skozi hodnike, po tlakovanih ploščah dvorišč, nad prepadom, ki je varoval utrdbo. Občutek tesnobe, neskončne moči, sugestivne divjine.

Atrejeva grobnica je izkopana v podnožju griča. Dolg, z masivnimi bloki obložen hodnik vodi do monumentalnih vrat, skozi katera prideš v okrogel prostor, pokrit z visoko kupolo. V skrivnostnem mraku kot da čutiš atmosfero zločinov Agamemnove hiše.

Tirins je prav tako pomenil nepremagljivo trdnjavo v času mikenske kulture. Vendar opazimo tu zidove, ki so mnogo masivnejši od tistih, ki smo jih videli v Mikenah. Mogoče zato, ker stoji utrdba na mnogo manj zavarovanem kraju. Samo obzidje je prepredeno s hodniki, s skrivnimi izhodi.

Vročina je bila prevelika, da bi se nam dalo pregledati ves ogromen kompleks, pa čeprav je tako malo ohranjenega. Sonce je vsrkalo vse skrivnosti temnih hodnikov, prah se je vrtel po nekdanjih dvoriščih. V kamnu ni bilo življenja.

Epidaurus. Komaj je stopil Živko z avtobusa, je brcnil v kamen in si potolkel palec. Bil je čas, da smo začeli misliti na vrnitev, lačni, brez denarja, umazani.

Ko smo stopili v gledališče, smo pozabili na vse. Kot da smo se umaknili v brezčasje. Okrog orkestre se v širokih linijah polkroga vzdigujejo stopnišča, prostori za gledalce. Gledališče je naslonjeno na naravno strmino z bori poraščenega griča. Gledali smo to mehko harmonijo, ki ne pozna ostrin, ki se staplja z nežnimi črtami pokrajine v dekorativno celoto in čutili smo, da je to nekaj velikega, ker je zraslo iz ljubezni.

Misliti smo morali na odhod. Do pristanišča Epidaurus je bilo približno 20 km. Avtobusa ni bilo nobenega, zato smo sklenili hoditi. Razdelili smo se v skupine po dva. Z Diano sva odšli prvi, kmalu nas je avto zapeljal do bližnje vasi. Ostalo nama je še 14 km. Cesta je bila popolnoma prazna, naokrog ni bilo žive duše. Sama divja zemlja s strmimi hribi za ozadje. Zaskrbljeno sva pogledovali na sonce. Prehitro se je spuščalo. Zdaj pa zdaj je privozil mimo moped, potem kolo, nekaj osličkov... Mrak je bil zmeraj gostejši, tesno nama je postalo, povsod samo hribi, izhoda ni bilo videti. Za nama se je ustavil isti avto, ki naju je peljal prej. Oddahnili sva se, prijetno je bilo sedeti. Ko naju je odložil, sva že videli morje, nisva bili daleč.

V Epidaurusu sva hoteli pričakati ostale, vsi mrtvi bo lo prišli, polomljeni od tolikih kilometrov, saj nisva videli nobenega avta na vsej cesti. Pripeljali so se z avtobusom istočasno z nama. Med potjo so ga bili ustavili.

Ladja za Atene je šla šele čez dva dni. V trdi temi smo si poiskali prostor za spanje. Drugo jutro smo se zbudili pod plastjo peska. Ležali smo na peščeni plošči med nasadi limon. Žalostno smo se gledali.

— Taki smo kot romarji.

— Tisti, ki hodijo v prahu po kolenih, in Savo je pogledal na Živkove razbite noge, na svoje copate, privezane z vrvico, da ne bi razpadle, na moje raztrgane hlače, ki so se še komaj držale skupaj.

Z avtobusom smo se vozili nazaj po cesti, ki smo jo prejšnji dan prehodili, vračali smo se v Atene, vračali smo se domov.

TATJANA URSIC

Konec

Modni kotiček Skrb za lepoto

Vrnitev s počitnic - Zagorelost polti, lepoto las in gladkost kože si ponovno pridobimo, oziroma ohranimo, s primerno nego

Vrnile smo se s počitnic: lepo zagorele, bolj spočite in tudi bolj »okrogle«. Z začudenjem smo pa ugotovile, da je naš »lep izgled« le navidezen ter da so prišle na dan številne napake in pomanjkljivosti, ki jih v svoji zaverovanosti, da si priborimo čim lepšo »barvo« in da se čim bolj »popravimo«, sploh nismo opazile. Tako opažamo, da je naša koža precej suha, da so se pokazale marsikje nove gubice, da so lasje suhi in brez prožnosti, da so se pokazale na nogah številne majhne žilice, da smo v pasu precej bolj okrogle itd..

Kako je to mogoče se vprašujemo? Saj smo vendar počivale, nič nismo delale, vseh skrbi smo se rešile in privoščile smo si vse.

Tu vidite se pa začenjajo tudi naši grehi. Vse smo si privoščile, kar nam je dišalo in nismo pomislile, da bosta brezdelje in dobra hrana opravila svoje. Preveč sladoledov, mrzlih pijač, preveč slaščic, boljša hrana, dolgo sončenje in sprehodi na vetru — vse to je imelo poleg dobrih, tudi svoje slabe posledice. Predvsem smo se zaradi dobre hrane precej »popravile« in to prav na tistih mestih, kjer je bilo že vsega dovolj. Pretirano sončenje je tudi opravilo svoje na koži, ki se je, kljub olju za sončenje in kremam, presušila, kar je imelo za posledico, da so se pokazale nove gubice, ki jih pred začetkom počitnic ni bilo. Lasje tudi niso takšni, kot bi si jih želele in nič ni pomagalo, da smo takoj ob prihodu domov hitele k frizerki.

Odkod začeti, da popravimo vse te napake in kaj storiti, da si priborimo vitko linijo, ki jo moda odločno zahteva? Predvsem začnimo z dieto: nič slaščic, nič sladoledov, mastnih jedi in kave. Namesto alkoholnih pijač in kave, pijmo sadne sokove, ki si jih kar same pripravimo. Eksperti za žensko lepoto svetujejo celo posebne diete, ki naj nam pomagajo, da očistimo organizem ter se iznebimo odvečnih kilogramov. Tako zelo priporočajo enodnevno dieto, ki obstaja v tem, da ostanemo 24 ur v postelji ter zaužijemo v tem času le mineralno vodo in pa zelenjavno juho, toda brez soli. Pravijo, da je takšna dieta boljša od vsakršne lepotne kure ter da ne koristi samo liniji, temveč tudi koži. Če bi vam bila takšna dieta »prehuda«, potem se odločite za mlečno dieto, ki traja tri dni. V tem času morate izpiti na dan liter ali liter in pol mleka, in to v presledkih. Če vam mleko samo ne gre, mu lahko dolijete nekoliko sadnega soka. Za spremembo lahko pojeste tudi nekaj sadja, toda ničesar drugega. Za tiste, ki jim je všeč grozdje, obstaja tudi dieta z grozdjem. Toda, preden se odločite za slednjo, ki mora tudi trajati tri dni, vprašajte za mnenje vašega zdravnika. Grozdje je namreč zelo zdravo, toda vsak organizem ga v večjih količinah ne prenese.

Vse bi želele tudi ohraniti rjavo polt, pri tem pa bi seveda hotele, da koža ni več tako suha in da postane bolj sveža in napeta. Rjava barva bo seveda izginila in nadomestile jo boste le s primernimi kremami ,ali kot jih imenujemo »make — up«' ki kožo nekoliko potemnijo. Čim svetlejša pa postaja koža, tembolj bo opaziti razširjene pore, gube in pa pomanjkanje vlage, ki je koži nujno potrebna. Preskrbimo si zato dobro mleko, ali kremo za čiščenje kože in pa seveda mastno kremo, s katero bomo kožo namazali pred spanjem. Zelo uspešne so tudi »lepotne maske«, ki jih napravimo iz raznega sadja. Če imamo mastno kožo, si jo namažimo s paradižnikovim sokom in enkrat na teden z beljakom. Če pa je koža suha, potem uporabljajmo za takšne maske raje sladko sadje

Za presušene lase je tale dieta: segrejmo nekaj olivnega olja ter s tem dobro namažimo in masirajmo lasišče. Dobro je, če to opravimo zvečer pred spanjem in če si čez noč zavijemo lase v brisačo. Drugo jutro lase umijemo z dobrim shamponom. To ponovimo tri dni.

RADIO TELEVIZIJA

ČETRTEK, 6. SEPTEMBRA 1962

Radio Trst A

7.30: Jutranja glasba; 11.30: Sopek slovenskih pesmi; 11.45: Vrtiljak; 12.15: Za vsakogar nekaj; 13.30: Znani pevci; 17.00: Igra orkester Armando Sciascia; 17.20: Sem in tja po lahki glasbi; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Iz italijanskega glasbenega ustvarjanja; 19.00: Tenorist Miro Brajnik; 19.15: Wolfgang Amadeus Mozart: Menuet — divertimento štev. 17 v d-duru; Gioacchino Rossini: Plesi iz opere Viljem Tell; Giuseppe Verdi: Balet iz opere Otello; nato Orkester Pino Mescoli; 20.00: Sport; 20.30: Večer z Monio Liter, Francom Sinatro in Francoisom Vermeillejem; 21.00: Simfonični koncert turinskega orkestra italijanske radiotelevizije; Sergej Prokofjev: Chout, baletna suita; 22.35: Južnoameriški ritmi.

Trst

12.00: Glasba na ploščah; 12.20: Glasbeni program; 12.25: Tretja stran; 13.15: Pet malih ansamblov; 14.00: Rimski Korsakov — Seherezada; 14.40: Srečanje z mladimi.

Koper

6.15: Jutranja glasba; 7.00: Prenos RL; 7.15: Glasba za dobro jutro; 12.00: Glasba po željah; 12.40: Lahka glasba; 13.40: Simfonični portret Irvinga Berlina; 14.00: Glasba po željah; 14.30: Popoldanske melodije; 15.15: Zabavna glasba; 15.30: Ljudske pesmi iz Slovenske Benečije; 15.55: Lahka glasba; 16.30: Otroška oddaja; 17.00: Solistični in zborovski koncert; 17.40: Ruske narodne pesmi; 18.00: Prenos RL; 19.00: Na harmoniko igra Tommy Gumin; 19.30: Prenos RL; 22.15: Stan Kenton in njegov orkester; 22.25: Pesmi in ritmi; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 8.20: Omnibus — I. del; 10.30: Radijska šola; 11.00: Omnibus — II. del; 12.00: Pojejo Giorgio Consolini, Niki Davis in drugi; 13.30: Operna glasba; 14.55: Vreme na ital. morjih; 15.15: Glasbeni spored; 15.45: Italijanske narodne pesmi in plesi; 16.00: Otroška oddaja; 16.30: Mali otroški koncert; 17.25: Koncertna glasba; 18.35: Glen Miller in njegov orkester; 19.10: Oddaja za delavce; 20.25: Radijska igra

II. program

8.00: Glasbeni program; 8.35: Poje Fausto Cigliano; 8.50: Sodobni ritmi; 9.35: Revijski program; 10.35: Pojejo Fred Bongusto, Tonny Dallara in drugi; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 13.00: Gospa od 13. vam predstavlja; 14.00: Pevski program; 14.45: Plošče; 15.00: Pojejo: Gian Costello, Vilma De Angelis in drugi; 15.35: Popoldanski glasbeni program; 16.50: Italijanske pesmi; 17.35: Mala ljudska enciklopedija; 18.35: Vaši najljubši pevci; 19.50: Operetni program; 21.00: Veliki operni mojstri; 21.35: Večerna glasba.

III. program

18.30: Gospodarska rubrika; 19.00: Carlo Pinelli: Koncert za oboo; 19.15: Kulturni pregled; 19.30: Vsakovečerni koncert; 20.30: Revija revij; 20.40: Antonio Vivaldi: Koncert za violino in orkester; 21.20: Beethovnov koncert; 23.05: Sodobna glasba.

Slovenija

5.00: Dobro jutro!; 8.05: Saša Šantel: Sonata za violončelo in klavir; 8.25: Nekaj priljubljenih popevk; 9.10: »Vesele počitnice«; 9.25: Mali koncert sopranistke Joan Mammond; 10.15: Od tod in ondod; 11.00: Odmevi iz Mehike Silvestre Revueltas: Ribiške mreže — simfonična suita — Carlos Chavez: Indijanska simfonija; 11.30: Majhen popoldanski koncert; 12.05: Deset minut z Vaškim kvintetom; 12.15: Kmetijski nasveti; 12.25: Melodije ob 12.25; 13.15: Obvestila in zabavna glasba; 13.30: Pesmi okrog osvobodilnega boja; 13.57: Haendlova Chaconne za harfo; 14.05: Glasbeni omnibus; 14.35: Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.20: Zabavna medigra; 15.25: Pojo znameniti hrvaški operni pevci; 17.05: Koncert po željah poslušalcev; 18.10: 50 minut turizma in melodij; 19.05: Glasbene razglednice; 20.00: Četrtkov večer domačih pesmi; 20.45: Zabavni orkester RTV Beograd; 21.40: Mladen Stahuljak: Improvisata; 22.15: Zvočne slike raznih dežel: Jugoslavija; 22.45: Operetni napevi v ritmu; 23.24: Mazurka, nocturno in tarantella

Ital. televizija

18.30: Otroška oddaja; 20.15: Sport; 20.30: Dnevnik; 21.05: Film: »Nedosegljivo, gospod 880«; 22.35: Posebna oddaja o filmu; 23.10: TV dnevnik.

DRUGI KANAL

21.10: Film; 22.15: Dnevnik; 22.40: Narodi in dežele; 23.05: Sportni četrtek.

Jug. televizija

JTV 20.00: TV dnevnik. Ljubljana 20.20: Iz kraja v kraj — zabavnoglasbena oddaja — prenos z Gospodarskega razstavišča; 21.30: TV obzornik; 22.00: Interpol — serijski film. Beograd 22.00: Poštna kočija — serijski film.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Poslovne težave, skušajte jih čim prej odpraviti. Zadovoljstvo z napredkom otrok. Zdravje dobro.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Če si hočete zagotoviti uspeh, bodite zelo previdni. Prijetni načrti z ljubljeno osebo. Zdravje nadvse zadovoljivo.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Ne obljubljajte, kar ne boste mogli izpolniti. Srečne ure v teku večera. Zdravje odlično.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Ustvarili se bodo nekoliko napeti odnosi med vami ter vašimi predstojniki. Hudobni jeziki bi utegnili spraviti v nevarnost vašo srečo. Nervoznost.

LEV (od 23.7. do 22.8.) S pomočjo svojega predstojnika boste dosegli lep poslovni uspeh. Neko prijateljstvo bo za vas važnejše kot sami mislite. Zdravje nespremenjeno.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Bodite zelo previdni v svojih načrtih. Vedno imejte pred očmi svoj osnovni smoter. Zdravje ugodno.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Zadoščenje v delu za vse one, ki se ukvarjajo z znanstvenim delom. Ne dovolite, da bi vas zaslepila jeza. Nobenih motenj glede zdravja.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Upoštevajte nesebične nasvete svojih sodelavcev. V teku večera vas bo obiskala draga oseba. Zdravje dobro.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Vaš smisel za psihološka opažanja vam bo zelo koristen v delu. Imeli boste dokajšnjo srečo v igri. Ne kadite preveč

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) V teku jutra boste uspešno rešili neko finančno vprašanje. Lepo razumevanje z najmlajšimi. Zdravje nespremenjeno.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Odločno se zoperstavite vsem namenom, ki bi utegnili spraviti v nevarnost vaš poslovni načrt. Izredno zadoščenje za vse, ki se ukvarjajo z umetnostjo. Zdravje odlično.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Ne spuščajte se v posle, ki so preveč tvegani. Pretirano samoljubje bi utegnilo pokvariti vaše odnose do ljubljene osebe. Zdravje dobro.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 26.6, najnižja 22.1, ob 19. uri 25; zračni tlak 1009.4 stalen, veter 3 km jugozahodnik, vlage 63 odst., nebo 5 desetin pooblačeno, morje lahno razgibano, temperatura morja 24.2 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 6. septembra Ljuba
Sonce vzide ob 5.31 in zatone ob 18.36. Dolžina dneva 13.05. Luna vzide ob 12.27 in zatone ob 22...
Jutri, PETEK, 7. septembra Marko

PRESEŽEN DOSEDANJI REKORD IZ AVGUSTA 1957

Obmejni promet v avgustu zabeležil 648.000 prehodov

Toliko je bilo prehodov z dokumenti videmskega sporazuma S potnimi listi je prešlo prehode v tržaški pokrajini 466.000 oseb

V avgustu je promet skozi obmejne bloke tržaškega področja dosegel rekordno, do sedaj še ne zabeleženo raven.

Tako je z dokumenti videmskega sporazuma (propustnice in dvolastniške izkaznice) prešlo mejo 648 tisoč oseb, kar je za štiri tisoč več kot avgusta 1957. leta, ko so zabeležili prejšnji rekordni prehod. Večina prehodov odpade na prebivalce tržaškega področja, ki so prešli mejo 363-tisočkrat, 285 tisoč prehodov pa odpade na prebivalce sosednjega jugoslovanskega področja.

Tudi prehodi s potnimi listi so bili rekordni, saj je tri tržaške obmejne bloke prvega reda prešlo 466 tisoč oseb.

Na prvem mestu pri prehodih so italijanski državljani (125 tisoč), sledijo pa: Nemci (64 tisoč), Francozi (45 tisoč), Jugoslovani (45 tisoč), Angleži (34 tisoč in drugih narodnosti.

Skoraj 18 milijonov za žrtve potresa

Na tržaškem sedežu RAI-TV so do včeraj nabrali skoraj 18 milijonov lir za žrtve potresa v Južni Italiji. Vplačanih je bilo do sedaj 12 milijonov 890 tisoč lir, medtem ko je bilo najavljenih 5 milijonov 55 tisoč lir. Med drugim je poslala notranja komisija v imenu delavcev papirnice ob Timavu 197.350 lir in notranja komisija Tržaške hranilnice 137.160 lir.

Marconijevo jahto hočejo v Trstu

Tržaški «Lyons club» je včeraj interveniral pri nadzorništvu nad spomeniki, da se ne poruši palača Reiner ob kanalu, saj gre za zgodovinsko in umetniško znamenitost. Istočasno so tudi izrazili željo, da bi v Trstu ostala Marconijeva jahta «Elettra».

TEČAJ O PROMETU SET

Včeraj so govorili trije strokovnjaki

Trije predavatelji so včeraj govorili na mednarodnem tečaju o prometu v državah Skupnega evropskega tržišča, ki bo trajal do sobote na tržaški univerzi.

Prof. Adalbert Stoltenhoff, ministrski svetnik v Bonnu, je govoril dve uri o pristojnostih Skupnega evropskega tržišča pri ureditvi prometa. Gre za postopne ukrepe, s katerimi bodo integrirali gospodarsko prometno politiko in poenotili norme ter uredili tarife. 27. t. m. se bo sestal svet ministrov SET, ki bo sprejel končne sklepe o skupni prometni politiki in določil ukrepe za prvo razdobje (1963-65). V tej zvezi je govornik omenil tudi nekatere bojazni, češ da bi raztegnitev norm tudi na druge dežele lahko privedla do mednarodne konkurence in do negativnih pojavov, ki bi jih le s težavami odstranili in da je treba upoštevati interese vseh držav članic.

Rektor tržaške univerze Origone je nato predstavil dr. Paula Helfticha iz Muenchena, ki je govoril o tarifnih vprašanjih prometnega sistema v Skupnem evropskem tržišču. Predavatelj je ugotovil, da se vedno bolj uveljavljajo stalne cene, iz česa se lahko zaključi, da se je konkurenca zaostrila. Ugodno je ocenil načrt komisije, ki predvideva določeno liberalizacijo konkurence, kar bodo lahko izvedli.

Prof. Vonk iz Pariza pa je zaključil predavanje o prometu po rekah in plovnih kanalih ter podčrtal velik pomen tega prometnega sredstva, kar tudi dokazujejo številne nove gradnje. To je zahtevalo standardizacijo kanalov in plovnih objektov, da se doseže višja proizvodnost. Zato so v okviru evropske konference ministrov za promet uvedli šest kategorij, na osnovi obstoječih rečnih ladij.

Predavatelj je nato orisal nekatere načrte gradnje kanalov in med drugim podrobneje očrtal italijanske načrte v Padski nižini, kjer sedaj proučujejo gradnjo omrežja kanalov, ki bodo lahko sprejeli ladje do nosilnosti 1.350 ton. Uresničitev tega načrta bo imela za obširna področja iste ugodne gospodarske posledice, kot so se pri podobnih načrtih že pokazale na nekaterih področjih Zapadne Nemčije.

Vljudnostni obiski gen. konzula FLRJ

Novi generalni konzul FLRJ v Trstu Rudolf Janhuba je včeraj opravil svoje prve vljudnostne obiske pri predstavnikih oblasti. Ob 10. uri je najprej obiskal in se predstavil, v spremstvu konzula dr. Oluiča, generalnemu vladnemu komisarju dr. Mazzi, s katerim sta se jugoslovanska diplomatska predstavnika zadržala v prisrčnem razgovoru. Nato sta gen. konzul Rudolf Janhuba in konzul dr. Oluič obiskala župana dr. Franzila. Sprejemu na županstvu je prisostvoval tudi podžupan prof. Cumbat.

Predvčerajšnjim se je gen. konzul FLRJ Rudolf Janhuba sestal tudi z novim dekanom konzularnega zbora v Trstu, s turškim konzulom dr. Geladetom Kyasijem, ki je v tem svojstvu zamenjal prejšnjega dekana dr. Voduška.

Regenti San Marina pridejo danes v Trst

Danes prideta v Trst regenta iz državice San Marino skupno z drugimi funkcionarji in meščani. Župan dr. Franzil jim bo priredil na županstvu sprejem. V načrtu imajo tudi izlet v Postojno, da si ogledajo tamkajšnjo jamo.

POČASTITEV SPOMINA BAZOVIŠKIH JUNAKOV

ODBOR ZA PROSLAVO BAZOVIŠKIH ŽRTEV

javlja, da bo na obletnico ustrelitve bazoviških junakov,

dne 6. septembra t. l. ob 17.30

polaganje vencev na grob

na pokopališču pri Sv. Ani

Vence bodo položili zastopniki: Odbora za proslavo bazoviških žrtev, Zveze tržaških partizanov, Zveze tržaških političnih preganjancev, krajevnih organizacij ANPPIA (Associaz. naz. perseguitati politici italiani antifascisti), ANPI (Associaz. naz. partigiani Italiani) in Političnih pregnancev v Nemčiji (Associaz. deportati polit. in Germania), FIAP (Federaz. it. degli antifascisti perseguitati) in drugih.

V nedeljo, 9. septembra ob 15.30

pa bo pri spomeniku na strelišču pri Bazovici

PROSLAVA S POLAGANJEM VENCEV

Govorili bodo: ZORKO JELINČIČ za Odbor za proslavo bazoviških žrtev in za Zvezo političnih preganjancev,
GIOVANNI POSTOGNA za ANPPIA ter ANPI
DR. BRUNO PINCHERLE za FIAP.
Sodeloval bo pevski zbor prosvetnega društva iz Bazovice.

UPRAVIČENO OGORČENJE REPENTABORSKEGA OBČINSKEGA SVETA

Repentaborski občinski svet nasprotuje imenovanju tajnika, ki ne zna slovensko

V izglasovani resoluciji zahteva občinski svet imenovanje tajnika, ki bo popolnoma obvladal slovenščino

Sinoči je bila na Repentabru izredna seja občinskega sveta, ki je imel na dnevnem redu samo eno točko, in sicer razpravo o imenovanju vršilca dolžnosti občinskega tajnika, ki ga občinski svet odločno odklanja, ker ne obvlada slovenskega jezika. Po daljši razpravi je občinski svet soglasno odobril protestno resolucijo, ki jo bodo poslali prefekturi in vladnemu generalnemu komisarju, člani upravnega odbora pa bodo zaprosili za sprejem pri vladnem generalnem komisarju, da mu izrazijo nezadovoljstvo občinske uprave in vseh občanov ter zahtevajo preklic omenjenega prefekturnega dekreta.

Podprefekt Pasino je namreč s svojim dekretom štev. XXV/A/4-17608 od 18. avgusta imenoval Eura Pasqualinija, šefa oddelka pri tržaški občini, za vršilca dolžnosti tajnika na repentaborski občini, ker je ta občina brez svojega stalnega tajnika. Euro Pasqualini bo sicer nadaljeval svojo službo pri tržaški občini, na repentaborsko občino pa bo prihajal dvakrat na teden.

Ko se je novi vršilec dolžnosti občinskega tajnika prvič predstavil 28. avgusta na repentaborski občinski upravi, so takoj ugotovili, da ne oblada slovenščine, ter so ga opozorili na težave in na dejstvo, da so v repentaborski občini sami Slovenci, zaradi česar mora občinski tajnik obvladati slovenski jezik. Takoj nato se je sestal občinski upravni odbor, ki je razpravljal o tej zadevi in sklenil, da se skliče, po sestanku s predstavniki vseh skupin, izredna seja občinskega sveta.

Resolucija, ki jo je občinski svet soglasno odobril, se glasi:

«V zvezi z dekretom tržaške prefekture od 18.8.1962 štev. XXV/A/4-17608, s katerim je bil g. Euro Pasqualini imenovan za vršilca dolžnosti občinskega tajnika na tej občini, potem ko smo ugotovili, da g. Pasqualini ne zna slovenskega jezika, kar je bistveni pogoj za službo, ki bi jo moral vršiti v tej občini, katere prebivalstvo je v svoji celoti slovensko, na podlagi besedila memoranduma o sporazumu, ki sta ga 5.10.1954 podpisali v Londonu Italija in Jugoslavija, zlasti pa na podlagi tistih točk, ki se tičejo dvojezičnosti na Tržaškem ozemlju in pravice izražanja v materinem jeziku v javnih uradih, občinska uprava izraža prefekturi svoje nezadovoljstvo zaradi omenjenega dekreta od 18.8.1962, ki je bil izdan, ne da bi prej vprašali občinsko upravo in upoštevali njene potrebe upravnega, političnega in finančnega značaja, ki jih bo občina odločno branila v obrambi svojih upravičenih zahtev.

Občinski svet enotno zahteva, da prefektura takoj prekliče svoj dekret št. XXV/A/4-17608, s katerim je g. Euro Pasqualini imenovan za vršilca dolžnosti občinskega tajnika na Repentaboru, ker ne obvlada slovenskega jezika, pri tem pa se ne bo upiral, če bo prefektura na podlagi zakonov imenovala za repentaborsko občino stalnega tajnika, ki bo popolnoma obvladal slovenski jezik, in bo do tedaj vodil tajniške posle dosedanji tajnik, ki je vršil to službo 15 let odlično in brez najmanjše opazke, čeprav je naletel na velike težave v prvih povojnih letih.»

Protest repentaborskega občinskega sveta je popolnoma utemeljen in upravičen. Na prefekturi morajo upoštevati dejstvo, da je repentaborska občina popolnoma slovenska, iz česar sledi, da mora občinski tajnik, ali pa njegov vršilec dolžnosti, obvladati slovenski jezik. Nesmiselno je namreč imenovati tajnika, ki ne pozna jezika svojih občanov. Zaradi tega pričakujemo, da bo prefektura, oziroma generalni vladni komisar, upošteval pritožbo in zahteve repentaborskega občinskega sveta in preklicala omenjeni dekret. Zahteva obč. sveta je namreč utemeljena predvsem na določbah čl. 3 in 6 republiške ustave kakor tudi na določbah mirovne pogodbe.

• 3. 9. so izžrebali listka za loterijo občinske umetnostne galerije. Lastnik listka št. 01101 prejme relief v bakru Uga Goicha, lastnik listka št. 00975 pa olje Silvana Kaučiča. Nagradi lahko lastnika prevzameta v občinski palači v sobi št. 124.

Ranjen motociklist pri trčenju v avto

Včeraj ob 21.50 so sprejeli na ortopedski oddelek tržaške bolnišnice 17-letnega mehanika Giorgia Strgarja iz Ul. Commerciale št. 128. Ugotovili so mu zlom stegnenice ter praske in zmečkanine po raznih delih telesa, zaradi česar se bo moral zdraviti 60 dni.

Mladi Strgar se je peljal malce prej po Ulici Commerciale z motociklom, last Petra Podgornika, ter se zaletel v avto, znamke Opel, ki je prihajal iz nasprotne smeri in ki ga je vozil Antonio Sferco iz Nabrežine-Kamnolomi.

Pretep na ulici

Trgovec Dante Martelossi, star 57 let iz Ul. Costalunga 177, se je včeraj skregal z dvema neznancema v bližini svojega lokala. Na kraj pretepa so prišli karabinjerji, da bi ugotovili pogoje, v katerih je prišlo do spora. Neznanca, ki sta napadla Martelossija, sta zelo hitro izginila. Martelossija so prepeljali v bolnišnico, kjer so mu nudili samo prvo pomoč.

SESTANEK DEŽELNEGA TAJNIŠTVA KPI

Zahteva po čimprejšnji ustanovitvi dežele

Komunisti izražajo solidarnost s kmeti, ki jih je tako hudo prizadela suša

Deželno tajništvo KPI se je sestalo s tajniki federacij v deželi in razpravljalo o perečih vprašanjih. Predvsem so poudarili, da je treba vztrajati, da se v senatu čimprej odobri posebni deželni statut z istim besedilom, kot ga je že odobrila poslanska zbornica. To je osnovni pogoj, da se odobri zakonski osnutek še v tej parlamentarni dobi. Tajništvo se bo obrnilo na parlamentarne skupine v senatu, hkrati pa poziva vse strankine organizacije, komunistične predstavnike v krajevnih ustanovah ter vse regionalistične sile, naj budno spremljajo vse spletke, ki težijo za tem, da se odloži ustanovitev dežele.

Deželno tajništvo je nato poudarilo, da je treba čimprej ustanoviti deželni študijski center, ki bo izdelal načrt gospodarskega razvoja dežele. Ta center mora biti sestavljen na široki demokratični podlagi in morajo biti v njem zastopani krajevne ustanove, sindikalne organizacije, zadruge, strokovne zveze, trgovinske zbornice, tržaška univerza ter strokovnjaki. V zvezi s tem je bilo zgubljenega že dovolj časa in je treba takoj pristopiti k delu za organični razvoj gospodarstva v deželi, da se ukinejo razna neskladja, ki izvirajo iz monopolistične politike. V interesu delavcev in delovnih slojev je treba namreč korenito spremeniti sedanje smernice gospodarske politike. Tajništvo obsoja zavlačevanje KD in njenih zaveznikov na tem področju ter poziva komunistične svetovalske skupine in komunistične uprave, naj takoj začnejo z akcijo za ustanovitev takega demokratičnega študijskega centra, ki naj pripravi načrte za gospodarski razvoj. Naloga bodoče deželne uprave bo potem, da načrt uresniči, pri čemer ji bo morala priskočiti na pomoč država.

Tajništvo je proučilo tudi resni gmotni položaj, ki je nastal v deželi zaradi suše. Vzelo je na znanje korake, ki so jih napravili komunistični parlamentarci iz dežele in komunistične svetovalske skupine v krajevnih ustanovah, da se sprejmejo stvarni ukrepi v korist kmetom ter da se podprejo vse pobude kmečkih organizacij. Tajništvo poudarja, da se mora aplicirati zakon št. 739 od 21. julija 1960 ter da morajo pokrajine in občine odločno poseči vmes, da se bo nudila kmetom, ki so utrpeli tako veliko škodo, pomoč. Komunisti izražajo kmetom svojo bratsko solidarnost ter jim zagotavljajo vso podporo, da se olajšajo zle posledice hude suše.

ZA ŠOLSKO LETO 1962-1963

Prednostna lestvica učiteljev za slovenske osnovne šole

Lestvica je objavljena na šolskem skrbništvu in na šolskem nadzorništvu

Šolsko skrbništvo je včeraj objavilo prednostno lestvico za dodelitev službenih mest in suplenc na slovenskih osnovnih šolah za šolsko leto 1962-63. Objavljamo seznam kakor je bil objavljen: Mozina Dana, r. Praprotnik (127,35 točke), Pahor Marija, r. Lavrenčič (98,11), Sancin Antonija (80,70), Živec Marija (79,71), Pasquini Marija, r. Perčič (78,93), Kostnapfel Anton (78,55), Hvalič Dominik (78,49), Furlan Ana, r. Sancin (78,30), Lupinc Branislav (76,33), Ferluga Kilijan (74,89), Sancin Davorin (71,70), Gabrijelčič Oskar (70,55), Gantar Helena, r. Folchi (69,50), Lojk Bogomir (69,48), Toros Ljubomil (68,99), Lupinc Draga, r. Skupek (67,76), Legiša Danica (67,50), Paljk Cvetana (67,49), Dobrila Evgen (65,98), Gulli Aleksandra (65,50), Kralj Bruno (63,93), Legiša Vlasta, r. Batagelj (63,73), Legiša Olga (63,26), Sterni Lidija, r. Strukelj (62,59), Scocchi Viktorija (61,24), Presel Miro (60,20), Cesari Marija, r. Danev (60,04), Sirk Natalija (58,74), Strancar Lujila (58,20), Smotlak Amalija (57,25), Stanta Bazilija (57,21), Gregori Vanda, r. Ipavic (57), Škrinjar Adrijana, r. Čok (55,50), Vran Ivana (55,12), Mahnič Ivanka (54,28), Presel Eda, r. Lippert (53,85), Legiša Marija (53,45), Tul Marija (52,58), Zuccoli Natalija, r. Sosič (52,31), Pavlin Emilijana, r. Jerkič (52,25), Hrvatin Ivanka (52,12), Zafran Boris (50,20), Colautti Julijan (49.98), Križmančič Silvana (49,62), Dobrila Marija, r. Kavčič (48,75), Tusulin Nada (47,14), Šušteršič Srečko (45,81), Švab Nerina, r. Drasič (45), Luisa Stanislava, r. Žerjal (44,62), Perčič Josip (44,25), Polišak Marija, r. Pertot (43,89), Križmančič Leticija (42,31), Sedmak Marija, r. Kuret (42,19), Nacinovi Ornella, r. Jurkič (41,34), Gruden Anita (39,84), Stergar Jasna (38,99), Baša Josip (38.43), Kurinčič Katarina (37,01), Winkler Ema, r. Merkuza (34,21), Ferluga Marija (33,74), Zehar Primavera (32,24), Obersnel Viola, r. Hussu (31,69), Vecchiet Marija, r. Ciac (31,15), Škerlavaj Armando (30,77), Bregozzi Emilija, r. Caharija (28,04), Folchi Ana (26.10), Kalin Karmen, r. Sluga (26,05), Stoka Margerita, r. Cibic (25,70), Schiafin Nada, r. Omari (25,62), Rauber Ivan (23,63), Verk Marta (23,18), Skabar Albina (23), Coretti Marija, r. Gerdol (19,89), Pangos Elda (18,63), Novello Guglielmina, r. Veglia (18,56), Pahor Vida (18,40), Kralj Viktorija (17,67), Del Linz Marija (16,09), Kralj Mirka, r. Valetič (15,78), Vrabec Neva (15,61), Radovič Aurora (14,49), Primossi Luisa (12), Legiša Cvetka (11,75), Vecchiet Severina, r. Pernarčič (11,45), Fachin Benitta (10,79), Švara Lilijana (10,62), Šuligoj Marija (10,34), Samar Elvira, r. Ivančič (10,08), Cah Anamarija (9,90), Terčon Vladimira (9,72), Slavec Ada (9.45), Floridan Marija Elvira (9), Pieri Vojka (8,73), Mezgec Lauretta (8,65), Kariš Olga (8,63), Ferfolja Lidija (8,49), Milič Marija (8,38), Mislej Marija (8,29), Terčon Pavla, r. Mejak (8,28), Bogatec Ivan (8,03), Furlan Livija (8,01), Prelli Helena (8), Briščik Antonija (7,89), Corbatti Alida (7,74), Križmančič Ema (7,50), Luksa Elvira (7,38), Carli Orlanda (7,35), Lenardon Lilijana (7,35), Orel Gabrijela (7,23), Lipanje Magdalena (7,23), Veljak Elda (7,08), Valič Kristina (6,99), Grilanc Ana (6,81), Gombacci Lina (6.81), Tinta Deodato (6,48), Lorenzi Nives (6,27), Gianni Marija (6,24).

Z lambreto v avto ki je zavil na cesti

Včeraj ob 16. uri so z rešilnim avtom RK prepeljali v splošno bolnišnico 45-letnega Alberta Galpertija iz Ul. S. Michele 21. Galperti se je ponesrečil pri cestni nezgodi. Zdravniki so mu ugotovili razne podplutbe na levem kolku. Ozdravel bo v 5 dneh. V bolnišnici so mu nudili samo prvo pomoč. Nekoliko pozneje so pripeljali v bolnišnico tudi Galpertijevo ženo, 41-letno Alessandro Crapez. Tudi ona se je pobila po raznih delih telesa. Ozdravela bo v 7 dneh.

Do nezgode, pri kateri sta se ponesrečila zakonca Galperti, je prišlo nekoliko pred 16. uro v Ul. Fabio Severo v bližini poslopja št. 21/1. Galperti se je peljal v smeri proti Opčinam z lambreto, ko je neki avtomobilist, ki se je peljal pred njim, nenadoma zavil na levo. Bil je to Roberto Hausbrandt iz Ul. Sabotino 7, ki je hotel spraviti svoje vozilo v neko garažo, ne da bi prej ugotovil, če je bila cesta za njim prazna. Žal je prišlo do trčenja med obema voziloma, ki je povzročilo na srečo razmeroma lahke poškodbe obema zakoncema.

SEJA OBČINSKE KOMISIJE ZA MESTNI PROMET

Predlogi za parkiranje vzdolž Ul. Fabio Severo

Da bi omogočili parkiranje na obeh straneh ulice, bodo ponekod zožili pločnike

Snoči se je pod predsedstvom odbornika dr. Verze sestala občinska komisija za mestni promet. Na dnevnem redu je bilo vprašanje parkiranja vozil vzdolž Ulice Fabio Severo. Sklepi te komisije imajo samo posvetovalno veljavo, vendar jih na splošno upoštevajo.

Predvsem so sklenili, da bodo ukinili prepoved parkiranja vzdolž sodne palače do Ul. Fontana (ki je slepa ulica). Poleg tega bodo zožili ob Ulici Fontana pločnik do hiše št. 21, tako da se bo lahko parkiralo. Na nasprotni strani Ul. Fabio Severo, in sicer od hiše številke 8 do Ulice Catullo bodo zožili pločnik od sedanjih 4,65 m na 2 m in pol, tako da se razširi cestišče in bodo lahko parkirali na obeh straneh. Nadalje bodo zožili pločnik tudi na predelu med ulicama (vicolo) Ospedale Militare in Castagneto ter Coroneo in Marconi na drugi strani. Tako bo tudi tu dovoljeno parkiranje vozil na obeh straneh Ul. F. Severo. Pri tako imenovani «hiši mladoporočencev» na ovinku bodo zgradili pločnik, kjer so sedaj ostanki nekega zidu. To so glavni sklepi včerajšnje seje.

Končno so proučili tudi vprašanje premestitve odhodne postaje avtobusne proge «L» (za Lonjer) z avtobusne postaje na Trgu Stare mitnice nekam drugam. Tako bi to postajo vsaj malo razbremenili. K temu vprašanju pa se bodo povrnili na prihodnji seji, ki bo čez dva tedna.

Žebelj je pogoltnil

Včeraj ob 16.31 so sprejeli na 1. kirurški oddelek 31-letnega Lina Cancianija iz Ul. Ginnastica, ki je po nesreči zaužil žebelj. Na srečo so ga takoj odpeljali v bolnišnico, kjer so mu zdravniki nudili prvo pomoč.

Canciani, ki je zaposlen pri tvrdki Buri iz Ul. Ginnastica 48, je hotel pritrditi lestenec na strop nekega stanovanja v Ul. Battisti št. 2. Verjetno je imel v ustih žebelj, ki ga je nehote pogoltnil. Ozdravel bo v razmeroma kratkem času.

Pri padcu na okno si je prerezal zapestje

Včeraj zjutraj okoli 10. ure se je v podjetju «Gas compressi» v Ul. I. Svevo 1 ponesrečil 50-letni mehanik Guido Favento iz Ulice Revoltella 74. Ko je šel po nekem obratu, se mu je nenadoma spodrsnilo ter je omahnil na neko okno. Razbil je šipe ter se pri tem ranil po levem zapestju. Delovni tovariši so mu takoj priskočili na pomoč ter poklicali rešilni avto RK, ki ga je prepeljal v splošno bolnišnico. Zdravniki so ga sprejeli na ortopedski oddelek, kjer se bo moral zdraviti približno 14 dni.

MEDNARODNI SEMINAR O PRIMERJALNEM PRAVU

Korak k zbliževanju raznih pravnih sistemov

Seminar se prične danes v Ljubljani, nadaljeval pa se bo v ponedeljek v Trstu

Včeraj popoldne so v dvorani «Venezian» tržaške univerze svečano otvorili mednarodni seminar o primerjalnem pravu. Na svečanosti so bili prisotni slušatelji tečaja seminarja in predstavniki lokalnih oblasti z vladnim generalnim komisarjem dr. Mazzo in županom dr. Franzilom na čelu, člani konzularnega zbora in med njimi jugoslovanski konzul Oluič ter druge osebnosti.

Po uvodnem pozdravu rektorja tržaške univerze Origoneja je spregovoril prof. De Sola Canizares, namestnik ravnatelja mednarodne fakultete za pouk primerjalnega prava, ki je organizirala omenjeni seminar. V daljšem govoru je govornik orisal razvoj te fakultete, ki je do sedaj organizirala že več seminarjev v Madridu, Stockholmu in ki sedaj prvič organizira seminar v Italiji. Nato je prešel na oris primerjalnega prava, ki ga ne proučujejo samo s stališča različnih tekstov temveč kot izraz različnega sociološkega in gospodarskega okolja, iz česar tudi izhajajo razlike v terminologiji.

Rektor prof. Origone je nato podčrtal, da je to letos tretji mednarodni tečaj v okviru tržaške univerze: junija se je pričel mednarodni seminar o teoretični fiziki, ki ga je organizirala atomska agencija z Dunaja, sedaj še vedno traja višji tečaj o prometu v državah Skupnega evropskega tržišča in sedaj tudi otvarjamo mednarodni seminar o mednarodnem pravu, na katerem bodo prisotni slušatelji iz 22 držav. Prof. Origone je nato koncizno orisal pomen in važnost tega proučevanja ne samo za spoznavanje raznih pravnih sistemov, temveč tudi za njih zbliževanje.

Takoj po svečani otvoritvi so se slušatelji odpeljali v Ljubljano, kjer bodo prisostvovali do sobote prvemu delu seminarja in kjer bodo na ljubljanski pravni fakulteti predavali jugoslovanski univerzitetni profesorji o jugoslovanskem pravnem sistemu. Predavanja se bodo zaključila v soboto in se bodo slušatelji vrnili v nedeljo v Trst, kjer se bodo v ponedeljek pričela predavanja na tržaški univerzi. Tu bodo trajala do 22. septembra in bodo na njih govorili o pravnih sistemih, ki temelje na rimskem pravu, in o anglosaksonskem pravnem sistemu.

Med otvoritveno svečanostjo seminarja o primerjalnem pravu

Prireditve in objave

Šolske vesti

Ravnateljstvo državne nižje industrijske strokovne šole v Nabrežini z oddeljenimi razredi v Sv. Križu. Vpisovanje v I., II. in III. razred za šolsko leto 1962-63 se vrši vsak dan do vključno 25. septembra t.l. od 10. do 12. ure.

* * *

Vpisovanje na slovenskem učiteljišču v Trstu traja do 25. septembra. Podrobna navodila so na razpolago v tajništvu zavoda. Uradne ure vsak dan od 9. do 12. ure.

* * *

Ravnateljstvo Nižje trgovske strokovne šole pri Sv. Ivanu obvešča dijake, da se vpisovanje za I., II. in III. razred nadaljuje do 25. septembra 1962 vsak delavnik od 10. do 12. ure. Učenci, ki se vpišejo v I. razred, morajo predložiti naslednje dokumente:

1. Rojstni list anagrafskega urada
2. Potrdilo o cepljenju
3. Potrdilo o zdravih očeh
4. Zadnje šolsko spričevalo.

Vsa druga pojasnila se dobijo v tajništvu šole.

* * *

Ravnateljstvo državne srednje šole v Trstu sporoča, da se nadaljuje vpisovanje v vse tri razrede do 25. septembra. Podrobnejša pojasnila dobite v tajništvu vsak dan od 9. do 12. ure.

* * *

Na drž. učiteljišču s slovenskim učnim jezikom v Trstu se začno pismene skušnje za usposobljenostni izpit 14. septembra ob 8.30.

* * *

Ravnateljstvo Državnega trgovskega tehničnega zavoda v Trstu, Ulica Caravaggio 4

Usposobljenostni popravni izpiti se bodo začeli 14. septembra ob 8.30 s pismeno nalogo iz italijanščine.

Vpisovanja za šolsko leto 1962-63 trajajo do vključno 25. septembra. Prošnje sprejema tajništvo zavoda vsak dan od 10. do 12. ure.

* * *

Ravnateljstvo državne industrijske šole v Dolini.

Vsi učenci, ki so izdelali I. in II. r. ter tisti, ki niso izdelali, so vabljeni, da se čimprej vpišejo za prihodnje šolsko leto.

Ravno tako se vrši vpisovanje za I. razred.

Tajništvo šole je zato odprto vsak dan od 8.30 do 12. ure.

* * *

Ravnateljstvo Državnega znanstvenega liceja s slovenskim učnim jezikom v Trstu sporoča, da se prično zrelostni izpiti v jesenskem izpitnem roku šolskega leta 1961-1962 dne 14. septembra 1962 ob 8.30 s pismenim izpitom iz italijanščine.

* * *

Ravnateljstvo državne nižje industrijske strokovne šole s slovenskim učnim jezikom v Trstu (Rojan, Ul. Montorsino št. 8-III.) obvešča, da se vrši vpisovanje v I. in III. razred za šolsko leto 1962-63 do vključno 25. septembra t.l. vsak delavnik od 10. do 12. ure.

Pri vpisu za prvi razred so potrebne naslednje listine:

1. šolsko spričevalo V. razreda osnovne šole;
2. rojstni list izdan od občinskega urada;
3. potrdilo o precepljenju koz.

* * *

Na državnem znanstvenem liceju s slovenskim učnim jezikom v Trstu ki ima poleg razredov z znanstvenim učnim načrtom tudi popolne razrede s klasičnim učnim načrtom se vrši **vpisovanje za šolsko leto 1962-1963 vsak dan od 10. do 12. ure** v tajništvu zavoda v Ulici Lazzaretto Vecchio 9-II, nepreklinjeno do 25. septembra.

Izleti

Za izlet SPDT na Mangart v nedeljo 9 t.m. je še nekaj mest na razpolago. Prosimo vpisnike da dvignejo sedežne številke, seveda le v primeru, da so poravnali voznino. Odhod z začetka Ul. Fabio Severo ob 5. uri.

* * *

Prosvetno društvo Prosek-Kontovel priredi v nedeljo 9 septembra izlet v Ljubljano, na Bled k Bohinjskemu jezeru in k slapu Savice. Vpisovanje vsak večer v društvenih prostorih.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina pok. Vladimira Lenardona daruje družina Lenardon-Udovič 1000 lir za Dijaško Matico.

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. Sv. Frančiška 20
tel. 61.792
NOVO:
Rozman: *Janezova cerkev* L 850.—
Dostojevski: *Zapiski iz Mrtvega doma* L. 1450.—

Mali oglasi

PREPROGE za pokrivanje tal, podi, tekači, zračne zimnice artikli za morje in izlete poletne torbe, nišni predmeti, zavese prti izreden popust 20 odst. Italplast Trg Ospedale 6 tel. 95919.

ZAVESE stila venezianas po konkurenčnih cenah. Tel. 73345.

VESPAGENZIA, Trst, Ulica S. Francesco 44, tel. 28-940 takojšnja izročitev VESPA GRAND SPORT MODEL 1962 skupno z rezervnim kolesom in VESPE 125 in 150 z dvoprostornim sedežem. Na obroke in brez predplačila velika izbira SCOOTER in MOTO rabljene z izrednimi pogoji plačevanja

«PLASTIKA» - Trst Ul. D'Annunzio št. 4 (blizu Trga Garibaldi) vam nudi: torbice raznovrstne ter športne namizne prte (cerade) cedilnike za posodo, otirače, zimnice za na morje, vreče za perilo in obleke itd. vse iz plastike in gume po zmernih cenah. Obiščite nas!

I. ljudski koncert

V Galeriji Protti se nadaljuje prodaja vstopnic za prvi ljudski simfonični koncert orkestra Tržaške filharmonije pod vodstvom dirigenta Ferdinanda Guarnierija in s sodelovanjem pianistke Marcelle Crudeli. Koncert bo v petek ob 21. uri v Avditoriju v Ulici Teatro Romano. Program obsega:

Rossini — Svilena lestva (Sinfonija); **Jachino** — Nemirna ura (za godala) — novo za Trst; Menotti — Koncert za klavir in orkester (novo za Trst); **Šoštakovič** — Simfonija št. 9 op. 70.

GLASBENA MATICA V TRSTU

Vpisovanje v šolo Glasbene Matice bo v dneh od 1. do 12. septembra v šolski pisarni v Ul. R. Manna 29/I, tel. 29779 od 9. do 12. ure.

Poučujejo se klavir, violina in vsi ostali orkestralni instrumenti.

Pričetek pouka v ponedeljek 10. septembra 1962.

Kino

Nazionale 16.00 «Živ pokopan» (Sepolto vivo), Ray Milland, Technicolor.
Fenice 16.00 «Kanjut Sar», Technicolor.
Excelsior 16.30 «Grozd sonca» (Un grappolo di sole).
Grattacielo 16.00 «Scotland Yard, oddelek za umore» (Scotland Yard sezione omicidi).
Arcobaleno 16.00 «Sexy svet ponoči» (Mondo sexy di notte). Barvni film. Prepovedano mladini.
Supercinema 16.00 «Princ in plesalka» (Il principe e la ballerina) Technicolor. Marilyn Monroe.
Alabarda 16.30 «Pri 17 letih se ne jočejo» (A 17 anni non si piange) Barbara Frey.
Aurora 16.30 «Sexy al neon». Prepovedano mladini.
Garibaldi 16.30 «Tajne poti» (Le vie segrete), Richard Widmark, Sonia Ziemann.
Cristallo 17.00 «Dolina rdečih dreves» (La valle degli alberi rossi).
Capitol 16.30 «Goli na cilju» (Nudi alla meta). Peter Sellers.
Impero 16.30 «Doživljaji in strasti» (Emozioni e risate).
Massimo 16.30 «Neurje nad Normandijo» (Tempesta in Normandia), Bernard Blier.
Moderno 18.00 «Vrtinec» (Gorgo), Technicolor, Bill Travers, William Silvester.
Astoria 17.00 «Mamin ljubček» (Il cocco di mamma).
Astra 16.30 «Dekle v izložbi» (La ragazza in vetrina). Prepovedano mladini.
Vittorio Veneto 17.00 Revija zbranih filmov: «23 korakov od delitto» (23 passi dal delitto), Van Johnson, Vera Miles.
Abbazia 16.00 «Owerlord, napad na Evropo» (Owerlord attacco all'Europa).
Marconi 16.30 «Caffè Europa», Technicolor. Elvis Presley.
Ideale 16.30 «Le baccanti». Technicolor
Skedenj 20.00 «Tri tujke v Rimu» (Tre straniere a Roma). Claudia Cardinale.

KINO «IRIS» PROSEK
predvaja danes 6. t. m. ob 19.30
Cinemascope barvni film:
MOŽ NA PRODAJ
(Un uomo da vendere)
Igrajo: FRANK SINATRA in ELEONOR PARKER

VALUTE V TRSTU

dolar	618,—
švicarski frank	143,—
funt šterling	1736,—
francoski frank	126,—
marka	154,—
šiling	24,—
pezeta	10,—
dinar	0,81
marengo	4950,—
zlato	710,—

VČERAJŠNJE CENE NA TRŽNICI NA DEBELO

(V prvem stolpcu so najnižje, v 2. najvišje, v 3. prevladujoče)

pomaranče	165	215	200
limone	47	130	110
smokve	47	120	100
jabolka	36	155	50
melone	36	175	60
hruške	41	118	60
breskve	59	165	90
slive	77	125	100
grozdje	60	90	60
pesa	60	85	70
kumarice	36	55	40
čebula	165	235	200
stročji fižol	235	300	250
stročje	75	100	80
solate	24	65	40
melancane	37	75	55
krompir	36	65	50
paprika	36	60	50
paradižnik	250	300	270
zeleni radič I.	55	80	70
zeleni radič II.	176	200	190
bučke			

Večina blaga se prodaja po prevladujoči ceni (3. stolpec).

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 5. septembra se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo pa je 5 oseb.

UMRLI SO: 80-letni ... Fontana, 38-letna Gemma Grassi, Forti, 63-letna Maria Bernardis, Dapas, 68-letni Guglielmo Crevatin, 57-letna Alma Baldi roj. Caldera, 58-letni Lucio Bruschetta, ... ca Derossi vd. Candelari.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Biasoletto, Ul. Roma 16; All'Angelo d'oro, Ul. Settefontane 2; dr. Rossetti, Ul. ..., Trg Goldoni 8; Ul. P. Revoltella bi 19; De Colle.

VESTI IZ KOPRSKEGA OKRAJA

V soboto «Portoroška noč» z ognjemeti in izvolitvijo vile

Novi krediti za turistične objekte - II. mednarodni kiparski simpozij «Forma viva» zaključen - Začetek pouka - Italijanski znanstveniki na obisku pri italijanski manjšini

Zaključna prireditev turistične sezone na koprski obali «Portoroška noč», bo letos 8. septembra. Turistični delavci so prestavili to prireditev na konec sezone zaradi tega, ker je bil prejšnja leta med glavno sezono prevelik naval gostov in je zato trpela kvaliteta postrežbe.

«Portoroška noč» se bo začela ob 20. uri z otroško bak'jado. Nato bodo Portorož slavnostno razsvetlili s kresovi in ognjemeti, po morju pa bodo vozili goste razsvetljeni čolni. Ob 21. uri bo višek prireditve, ko bodo izvolili vilo «Portoroške noči» in njene spremljevalke. Prireditev se bo zaključila z rajanjem do jutranjih ur.

***

Občinski ljudski odbor v Kopru je odobril najem kreditov za nove turistične objekte na koprski obali. Gre za izgradnjo dveh motelov in za povečanje restavracije v gostinskem podjetju Adria v Ankaranu, za novo ribjo restavracijo v Kopru, ki jo bodo uredili v prostorih sedanjih gostiln na trgu pred Ložo, ter za ureditev restavracije in okolice Lazareta. Razen tega so odborniki odobrili poroštveno izjavo hotelu Triglav, ki bo zgradil pri Žusterni štiri motele, restavracijo, avtomobilski park in razširil tamkajšnje kopališče. Celotne investicije za te objekte, ki jih bodo dokončali že prihodnje leto, znašajo 700 milijonov dinarjev.

***

V Kopru so te dni ustanovili turistični kolegij, ki ga sestavljajo predstavniki vseh občin koprskega okraja, nadalje turističnih društev, potovalnih uradov ter drugih organizacij, ki se posredno ali neposredno bavijo s turistično dejavnostjo. Kolegij bo koordiniral delo vseh organizacij, ki se bavijo s turizmom. Sestajal se bo v določenih časovnih presledkih. Na prvi seji, ki bo v prvi polovici septembra, bodo razpravljali o rezultatih letošnje turistične sezone in pripravili napotke za novo sezono.

***

Julijsko vreme v septembru privablja na slovensko obalo mnogo kopalcev. Domačini ne pomnijo, da bi bilo v septembru kdaj koli toliko kopalcev kot letos. Vsa kopališča so prenapolnjena, pa tudi sicer je težko dobiti prostor na obali med Lazaretom in Savudrijo. Samo v portoroškem kopališču so v nedeljo zabeležili okrog 3 tisoč kopalcev.

***

V Seči pri Portorožu so zaključili II. mednarodni kiparski simpozij Forma viva. Ob zaključku simpozija je predsednik občinskega ljudskega odbora Piran Jakob Draksler odprl novo galerijo na prostem.

Simpozij se je tudi letos odvijal v Kostanjevici, kjer so obdelovali star les in v Seči, kjer so obdelovali kamen. Kakor znano sta idejo za simpozij Forma viva sprožila kiparja Jakob Savinšek in Janez Lenassi, podprla in uresničila pa sta jo okraja Novo Mesto in Koper ob podpori republiškega sveta za kulturo. V letu in pol je uspelo ustvarjalnim umetnikom iz najrazličnejših dežel v dve galeriji na prostem, saj je v Seči in Kostanjevici 44 monumentalnih plastik. Umetnostni kritik z Dunaja dr. Alfred Schmeller, ki si je ogledal simpozij, je izjavil, da je dobil najboljši vtis o umetniških stvaritvah. Za idejo simpozija pa je rekel, da se mu zdi zelo koristna povezovanju umetnikov raznih narodnosti.

Ob zaključku simpozija so kiparjem podelili spominske diplome.

***

Zaradi hude vročine so se sveti za šolstvo vseh treh obalnih občin koprskega okraja sporazumeli, da bo začetek šolskega pouka letos 10. septembra. Izjemi sta le italijanska in slovenska šola v Piranu, kjer se bo začel pouk 15. septembra. Na teh šolah opravljajo razna adaptacijska dela.

Z novim šolskim letom se bo začel pouk tudi na novi osnovni šoli na koprski Bonifiki. Šolo bodo slovesno odprli v nedeljo, 9. septembra. Obiskovalo jo bo lahko v dveh izmenah 700 učencev. Namenjena je za učence Semedele, Škocjana ter iz nekaterih koprskih ulic.

***

Italijansko manjšino v slovenski in hrvatski Istri so obiskali trije italijanski znanstveniki: prof. Giovanni Berlinguer, član higienskega zavoda v rimskem univerzitetnem mestu, prof. Enzo Arian, docent za psihiatrijo na turinski univerzi in dr. Mottura iz Turina. Teme njihovih predavanj so bile: «Higienski problem razvijajočih se velikih mest», «Psihonevroza — zapleten problem modernega zdravstva» in «Pljučna silikoza v preteklosti in danes». Predavanja so bila ob velikem zanimanju prebivalstva v italijanskih kulturnih krožkih v Kopru, Rovinju in Pulju. Znanstveniki so bili gostje Italijanske unije za Istro in Reko: Obiskali so tudi Ljubljano in si ogledali Polikliniko in Transfuzijski center. Na povratku so si ogledali tudi Postojnsko jamo.

S portoroške plaže

TRŽAŠKE ULICE NISO VEČ VARNE

Avto so znali odpreti ne pa varnostne ključavnice

Avtomobili s platnenimi strehami - vaba za tatove

Tatovi avtomobilov nimajo vedno sreče. Že pred nekaj tedni smo pisali o dveh primerih, ko so tatovi nameravali odpeljati parkirane avtomobile, a se jim podviga nista posrečila, ker sta lastnika prekinila električne vode pri razdelilcu. Predvčerajšnjim ponoči pa se je neznanim tatovom ponesrečil poskus tatvine avta 48-letnega Maria Lubiane od Zgornje Magdalene 103. Lubiana je parkiral svoje vozilo v Istrski ulici v bližini poslopja št. 132. Ponoči so tatovi odprli vrata avtomobila s ponarejenim ključem, toda čakalo jih je bridko razočaranje: avto je bil opremljen z aparatom proti tatvini. Potrgali so neke žice, za katere so mislili, da vodijo do omenjenega aparata. In spet smola: niso vedeli namreč, da je aparat avtomatično prekinil vod, ki dovaja električni tok za startanje motorja. Porivali so avto nekaj časa, toda ko se motor le ni hotel vžgati, so ga pustili sredi ceste. Lubiana je utrpel škode za kakih 1000 lir. Poskus tatvine pa je prijavil policistom pri Sv. Soboti.

Neznani tatovi so ukradli dvema avtomobilistoma dve odeji. Ker je bil postopek pri obeh tatvinah popolnoma enak, preiskovalni organi menijo, da gre za enega in istega zlikovca. To domnevo potrjuje tudi dejstvo, da sta se tatvini zgodili na področju komisariata javne varnosti pri Sv. Soboti.

Prvi se je zatekel k policistom 49-letni Marcello Fragiacomo, ki je bil parkiral svoj Fiat 500 TS 47418 v bližini hiše v Ul. Baiamonti 63. Včeraj zjutraj je Fragiacomo ves razočaran ugotovil, da so neznanci prerezali platneno streho na avtomobilu ter odnesli s seboj odejo, ki jo je hranil v vozilu. Škoda znaša okoli 9000 lir.

Še huje pa so tatovi prizadeli 43-letnega Enrica Fabbra iz Ulice Ronchetto 69. Tudi Fabbro je parkiral avto blizu svojega doma. Predvčerajšnjim ponoči pa je neznani tat prerezal platneno streho na avtu ter odnesel s seboj eno odejo, škatlo z nadomestnimi žarnicami za avto, pepelnik, ročno električno svetilko, nekaj orodja in rdeči signalni trikotnik. Škoda znaša okoli 20.000 lir.

Tatvina v kopališču

Dvajsetletni študent Giordano Levi iz Zgornjega Kjadina 1456 se je predvčerajšnjim šel kopat v eno izmed kopališč «Topolino» v Barkovljah. V slačilnici je shranil med drugim zapestno uro znamke «Doxa», brisačo in očala za sonce. Ko se je vrnil čez nekaj časa v slačilnico, brisače, ure in očal ni bilo več. Neznani uzmovič je opravil svoje delo zelo hitro. Mladeniču ni preostalo drugega kot prijaviti tatvino policijskemu komisariatu v Barkovljah.

Najdeni predmeti

Mestna policija sporoča, da so ji najditelji izročili v varstvo naslednje predmete: naglavno ruto, zračno stiskalnico za kolo, tri ženska in tri moška kolesa, zlato žensko zapestnico, naočnike, dve denarnici in nekaj ključev. Kdor lahko dokaže, da je lastnik navedenih predmetov, naj se zglasi na sedežu policijskega poveljstva v Ul. Mazzini.

Kino na Opčinah

predvaja danes 6. t. m. z začetkom ob 18. uri komični film:

OLIMPIADA MOŽ

(Olimpiadi dei mariti)

UGO TOGNAZZI, DELIA SCALA, RAIMONDO VIANELLO, in SANDRA MONDAINI

OBVESTILO!

Obveščamo vse kmetijske zadruge, podjetja in kmetovalce kateri pridelujejo vino oz. alkoholne pijače, da ima naše podjetje na zalogi večje količine sodov in to od 20-800 litrov.

Nadalje smo pripravljeni prevzeti večja in manjša naročila.

Cene so konkurenčne ter se priporočamo.

OBRTNO MIZARSKO PODJETJE

«Leslik» - Maribor

SMETANOVA Ul. St. 1

Goriško-beneški dnevnik

PO DOLGOTRAJNIH POGAJANJIH NA PREFEKTURI

S sklenitvijo sporazuma na prefekturi končana stavka gradbenih delavcev

Sporazum predvideva zvišanje mezde za 15 lir na uro in izplačevanje bolniške podpore za prve tri dni

Tik pred zaključkom redakcije smo prejeli naslednjo vest:

Snoči so predstavniki sindikatov in delodajalcev po pogajanjih, ki so trajala več kot tri ure ,sklenili na prefekturi sporazum, s katerim se konča stavka gradbenih delavcev, ki je trajala celih 23 dni. Pri tem je imel prefekt vlogo posredovalca.

Delodajalci so med drugim pristali na to, da se delavcem zviša mezda za 15 lir na uro. Nadalje so sprejeli zahtevo delavcev, da se jim izplačajo tudi prvi trije dnevi hranarine bolniške podpore v primeru nezgod na delu in bolezni, medtem ko so delavci doslej dobivali to hranarino šele od četrtega dne bolezni dalje. Te dneve jim bodo izplačevali iz gradbene blagajne. Kar se tiče kvalifikacije navadnega težaka, so se delodajalci obvezali, da se bodo odslej strogo držali predpisov delovne pogodbe.

Sporazum velja od 1. septembra dalje.

Na včerajšnji skupščini stavkajočih gradbenih delavcev, ki je bila v Tržiču, so proučili stanje, ki vlada v gradbeništvu po 23 dneh stavke. Po živahni diskusiji so soglasno sklenili, da bodo vztrajali v stavki vse dotlej, dokler ne bo dosežen zadovoljiv pokrajinski sporazum. Po sestanku so odšli zborovalci v sprevodu pred urad podjetja Ceriani, ki je največje v Tržiču, saj je pri njem zaposlenih 120 delavcev, ter zahtevali razgovor s predsednikom Zveze industrijcev v Tržiču. Od tam so odšli pred županstvo, kjer jih je sprejel župan Romani, ki jim je obljubil svoje posredovanje pri Zvezi industrijcev in pri prefektu, da bi se spor čimprej odpravil.

Omenimo naj nadalje, da sta včeraj podpisali sporazum še dve gradbeni podjetji, katerih lastnika sta v celoti pristala na pogoje sindikatov.

V zvezi z včerajšnjim razglasom Zveze industrijcev, objavljenim v krajevnih listih, je Delavska zbornica pojasnila, da je obdolžitev sindikatov, češ da zasledujejo s stavko «izrazito politične cilje», iz trte izvita. To je razvidno iz zahteve vsedržavnih vodstev CISL in UIL, vsedržavnih organizacij stavbenikov, da je treba spremeniti mezdne tabele vsedržavne delovne pogodbe, ker so zahteve zidarjev vse Italije utemeljene in so si upravičeni izboljšati svoj gmotni položaj. Zahteva je toliko bolj utemeljena, ker so si gradbeni delavci v številnih pokrajinah s sporazumi izdatno izboljšali svoje življenjske pogoje.

Delavska zbornica nadalje pobija trditev Zveze industrijcev, češ da je ponujenih 25.000 lir proizvodne nagrade eden tistih zneskov, ki so bili do sedaj odobreni v naši pokrajini, ker so v kamnolomih, opekarnah itd. priznali 30 tisoč lir nagrade. Nadalje ni res, da je 30 podjetij, ki so do sedaj podpisala sporazum, obrtniškega značaja, ampak je nasprotno res to, da so med njimi tudi velika podjetja, kot na primer Mattiroli, Dacchino, Zgubina in Cesia, pri katerih je zaposlenih 450, se pravi skoraj ena četrtina vseh goriških gradbenih delavcev.

Delavca iz Ronk spet v zah. Berlinu

Dva delavca iz Ronk, ki sta odšla v zahodni Berlin, da bi se zaposlila kot polagatelja ploščic, sta prejšnji teden ponevedoma z avtomobilom zašla v vzhodni sektor, kjer naj bi ju aretirali. Včeraj je mati enega izmed mladeničev prejela telegram, odposlan iz zahodnega Berlina v ponedeljek, v katerem ji sin sporoča, da se mu ni zgodilo nič hudega in da je spet na svojem delovnem mestu.

Goriška hranilnica je izplačala

106 milijonov lir iz Zelenega načrta

Do 31. avgusta letos je Goriška hranilnica izplačala 106 milijonov lir kmetovalcem, ki se okoriščajo zakona o Zelenem načrtu. Od tega zneska je šlo 41 milijonov za nakup strojev, 14 milijonov za nakup živine itd.

MALOOBMEJNI PROMET V AVGUSTU

Rekordno število nad 151 tisoč prehodov

Tudi v Beneški Sloveniji so imeli nad 30.000 prehodov

Čeprav smo navajeni na največje številke pri osebnih prehodih v maloobmejnem prometu tudi na Goriškem prav v poletnih mesecih juliju in avgustu, pa je ta promet v preteklem avgustu prekosil lansko število prehodov v istem mesecu.

V celoti je s potnimi listi ali propustnicami in dvolastniškimi dovoljenji prešlo v tem mesecu mejo na Goriškem kar 151.724 ljudi v obeh smereh. Od tega je dosegel promet s potnimi listi pri Rdeči hiši 22.270 prehodov, in sicer je odšlo 6962 italijanskih državljanov v Jugoslavijo, 6392 pa se jih je vrnilo. Tujcev je v obeh smereh prešlo mejo s potnimi listi 8916, med njimi največ Jugoslovanov.

Z dvolastniškimi dovoljenji je prešlo mejo 2595 italijanskih in 11.290 jugoslovanskih državljanov. Z navadnimi propustnicami je šlo na drugo stran meje 38.200 italijanskih in 73.605 jugoslovanskih državljanov, manjše število jih je odšlo na drugo stran s posebnimi in izrednimi propustnicami, s tranzitnim dovoljenjem pa je potovalo 2898 Jugoslovanov.

Tudi na področju Beneške Slovenije so zabeležili v preteklem mesecu rekorden maloobmejni promet, kot ga še niso dosegli do sedaj v nobenem mesecu. Na tem področju je šlo čez mejo nad 30 tisoč ljudi. Od tega je bilo 8229 italijanskih in 22.951 jugoslovanskih državljanov. Z dvolastniškimi dovoljenji je šlo 1964 italijanskih in 2312 jugoslovanskih državljanov.

Največ prehodov so zabeležili na prehodu I. kategorije pri Stupici in sicer nad 21.500 v obeh smereh.

Furlanski komunisti v Novi Gorici

Na povabilo okrajne Zveze komunistov iz Nove Gorice je danes odšla na tridnevni obisk v Slovenijo 12-članska delegacija furlanskih komunistov pod vodstvom pokrajinskega sekretarja KPI Arnalda Baracettija. V delegaciji sta tudi dva beneška Slovenca, Izidor Predan in Pavel Petricig.

Med svojim obiskom bodo imeli člani delegacije razgovore s predstavniki ZK iz Nove Gorice in Ljubljane. Ogledali si bodo nekaj tovarn in uspehe delavske samouprave ter nekatera kmečka posestva. Odšli bodo tudi v Koper, kjer si bodo ogledali delovanje ene izmed šol za italijansko narodno manjšino in imeli razgovor s predstavniki italijanske manjšine.

Obisk ima namen, da bi še bolj utrdil dobre sosedske odnose med Italijo in Jugoslavijo, posebno glede Furlanije in Slovenije, med katerima je prišlo v zadnjih mesecih do vedno pogostejših kulturnih in drugih izmenjav.

Ob priliki tega obiska si bodo izmenjali tudi misli in izkušnje glede zaščite in obrambe narodnih manjšin v obeh sosednih deželah in izkušnje pri uveljavljanju socialističnih načel v javnem življenju.

Delegacija se bo vrnila v Videm v soboto zvečer.

NAČRT, KI GA JE TREBA IZVESTI

Namakalni sistem z umetnim dežjem za ravninsko področje v Sovodnjah

S primernim prispevkom države bi se lahko izvedel na področju 500 ha

Letošnja suša je tudi področje sovodenjske občine vključila v tisto področje, na katerem cenijo, da bo pridelek za več kot 50 odst. manjši kot v normalnih letih. Zato so začeli tukaj proučevati načrt za umetno namakanje polja, da bi tako postali neodvisni od takih vremenskih neprilik. Pravzaprav se ukvarjajo nekateri s tem načrtom že nekaj let in proučujejo različne možnosti, ki bi se bolj ali manj izplačale.

Sedaj pa je prevzela pobudo za to zadevo tudi občinska uprava, ki je že imela prve posvete z raznimi občani in drugimi, ki bi prišli pri izvedbi takega načrta v poštev. Gre za kakih 500 ha polja na področju med državno mejo, Sočo in Vipavo, kjer naj bi namestili razpršilce, za katere bi vzeli vodo iz Vipave.

Nedvomno bi izvedba takega načrta zahtevala precejšnje investicije, vendar bi se dalo v okviru zelenega načrta in drugih ustreznih zakonov doseči precejšen prispevek države, za drugo pa dolgoročno posojilo, ki bi ga lahko odplačevali s povečanimi dohodki od namakanega polja. Tudi letni strošek za vzdrževanje namakalnih naprav bi bil tak, da bi ne bil v breme, saj bi milijon ali tudi več lir, kolikor bi bilo letno potrebno za vzdrževanje, pridobili s povečanim donosom zemljišč, kar bi prišlo do izraza zlasti v sušnih mesecih.

Ta pobuda sovodenjske občinske uprave, ki bi zajela polje Sovodenjcev, Pečanov, Rubijcev, Gabrcev in Rupencev, je vsekakor vredna največje pažnje vseh prizadetih kmetovalcev, katerih polja bi s tako namakalno napravo, ki bi dajala vodo v obliki dežja, mnogo pridobila na vrednosti, ker bi ne bila več v toliki meri odvisna od muhavosti poletnega vremena in bi bil pridelek podvržen manjšemu tveganju. Zato bi bilo prav, če bi se o tem problemu čimprej temeljito pogovorili in ga vsaj deloma tudi izvedli še pred prihodnjo poletno sezono.

Učna nagrada revnim dijakom

Šolsko ministrstvo je razpisalo precejšnje število učnih nagrad za dijake, ki so zaključili šolsko leto s srednjo oceno nad 6 desetin in se nahajajo v neugodnih gospodarskih razmerah. Nagrada je vezana na kratek pismen izpit in za pripustitev k temu izpitu je treba vložiti najkasneje do 15. septembra prošnjo na nekolkovanem papirju, naslovljeno na ravnateljstvo šole, in priložiti prošnji davčni list ter poseben obrazec, ki ga deli šola.

Ravnateljstvo nižje srednje šole (gimnazije) in strokovne šole v Gorici vabi dijake, ki so junija končali brez izpitov, da pridejo v soboto, 8. t. m ob 9. uri v šolo, kjer jim bo ravnatelj vse natančneje obrazložil. Namesto dijakov pridejo lahko tudi njihovi starši.

IZ ŠTEVERJANA

Studenec Krasovnik ima še nekaj vode

Suša v Števerjanu pritiska vedno huje. Kmetje so v skrbeh, ker vse huje posega po grozdju, da se suši. Dežja ni in ga noče biti, da bi pa zalivali, tega si skoraj ni mogoče misliti, ker je vode komaj za ljudi in živali.

Pa tudi vode nimajo povsod. Tako so za primero Jazbine in pa Uklanci sploh brez vode, ker so vodnjaki usahnili in črpalke ne delujejo več. Če bi imeli rezervoarje, tedaj bi naročili vodo, ki jo prinašajo na dom financarske cisterne. Prava sreča, da ni usahnil Krasovnik v Uklancih, v bližini financarske vojašnice. Vode je sicer bolj malo, toda z motorno črpalko jo je mogoče natočiti v sode in jo pripeljati domov. Na takšen način se preskrbljujejo prebivalci, pa tudi za živino je je dovolj, z Uklancev, Dugega brega in pa Jazbin.

Izleti

IZLET ŠTANDREŽCEV PO ISTRI

Štandreško prosvetno društvo, Oton Župančič priredi v soboto 29. in v nedeljo 30. septembra dvodnevni izlet po Istri. Obiskali bodo Poreč, Pulj, Opatijo, Reko in Crikvenico. Vpisovanje se zaključi v nedeljo. Prijave sprejema predsednik Tabaj. Pohitite, ker je treba pravočasno vložiti prošnjo s podatki za skupni potni list. — Dobrodošli so tudi izletniki iz drugih vasi.

ZARADI STAVKE ZIDARJEV

Odloženo je popravilo mostička v Stražicah

Dela verjetno ne bodo zaključili pred zimo

Po dolgem odlašanju s popravili mostička za pešce med Stražicami in Podgoro, je občinski odbornik za javna dela v preteklem juliju zagotovil, da bo podjetje, ki je prevzelo to delo, začelo popravljati mostiček v avgustu in ga zaključilo še pred jesenjo.

Čeprav je mesec avgust že mimo in smo že precej daleč v septembru, pa o kakšnih delih na omenjenem mostičku ni duha ne sluha. Pač pa so te dni javili, da niso mogli začeti s popravilom zaradi stavke zidarjev in prav zaradi te zamude po vsej verjetnosti do jeseni tega dela ne bodo opravili.

To pomeni, da mostiček letos še ne bo popravljen, ker bo mimo obdobje, ko je Soča najnižja in se tako delo lahko izvrši. Tako bodo zopet prizadeti prebivalci iz Stražic in Podgore, zlasti pa delavci ,ki so zaposleni tam v tovarnah in morajo delati velik ovinek do enega ali drugega mostu ko gredo na delo, ali se vračajo z njega. Seveda pa tej zamudi niso krivi zidarji, ki zahtevajo v sedanji borbi le svoje pravice, ampak tisti, ki jim te pravice kratijo.

Požar ob Tržaški cesti

Goriške gasilce so včeraj poklicali na Tržaško cesto, kjer je začela goreti živa meja na posestvu, ki je last Aristida Lucchinija. Ogenj se je razširil predvsem na bližnji travnik, kjer je zgorelo okoli 300 kv. m suhe trave. Pomoč gasilcev je bila potrebna predvsem zaradi bližine senika. Z brizgalno so gasilci ogenj pogasili v pol ure in se nekaj pred 16. uri vrnili v vojašnico.

● VAŠKI FANTJE priredijo v soboto, nedeljo in ponedeljek 8., 9. in 10. sept.

PLES V RUPI

Igral bo Dolinski kvintet, sodelovala pa bosta tudi pevca Darko in Dario. Poskrbljeno bo za dobro kapljico in prigrizek.

● V ponedeljek zvečer bo izvolitev najlepše mladenke

Rupenska mladina vas vabi!

Šolske vesti

Vpisovanje na liceju, gimnaziji in učiteljišču

Vpisovanje za prihodnje šolsko leto na liceju-gimnaziji in učiteljišču s slovenskim učnim jezikom v Gorici. Ul. Croce 3, traja nepreklicno do 25. septembra tega leta.

Vsa potrebna obvestila dobijo dijaki na tajništvu obeh šol.

VESTI IZ IDRIJSKE OBČINE

Turistični problemi in nauki na osnovi letošnjih izkušenj

S primernimi ukrepi bi se lahko najbolj razvil turizem v Črnem vrhu, kamor hodijo tudi Goričani in Tržačani

Na pobudo občinske uprave v Idriji so imeli tam pred dnevi širši posvet turističnih delavcev in gostincev. Pri pregledu letošnjih rezultatov, so za prvo polletje ugotovili nazadovanje števila gostov in nočnin v primerjavi s preteklim letom. Kot vzrok so navedli slabo vreme do sredine julija in pomanjkanje večjih kulturnih ali športnih prireditev, poleg tega pa tudi slabo povezavo za sodelovanje vseh tistih, ki imajo s turizmom opravka. Pozneje se je položaj tako izboljšal, da so v Črnem vrhu in deloma tudi na Vojskem imeli vse razpoložljive sobe zasedene.

Na posvetu so ugotovili, da bi turistično društvo bilo treba reorganizirati ter da v javnosti še vedno ni dovolj razumevanja za turizem kot donosno gospodarsko dejavnost. Prišli so tudi do zaključka, da bodo lahko povečali razvoj turizma na področju idrijske občine z boljšim skupnim delom in z večjim prizadevanjem.

Predvsem bi bilo to potrebno glede Črnega vrha, ki je bil pred vojno turistično mnogo bolj razvit in obiskan. Tudi danes bi ta kraj lahko pritegnil mnogo več turistov zlasti iz Gorice in Trsta, tako v poletni kot v zimski sezoni. Seveda pa bi bilo treba tem gostom nekaj več nuditi, kar bi se v nekaterih primerih dalo urediti z razmeroma majhnimi stroški in z nekaj več pobude.

Tako bi bilo potrebno asfaltirati glavno cesto in trg sredi vasi, ki je zaradi vedno večjega avtomobilskega prometa zavit v oblake prahu. Tu so pred leti posekali še tistih nekaj dreves, ki so tam nudila senco, drevesca, ki so jih potem nasadili, pa so majhna in hirajo. Bivšo počitniško kolonijo, ki že deset let sameva prazna in neizkoriščena, bi lahko dokončno uredili in pridobili okrog 50 sob za turiste. Tudi krajevni gostiničarji in nekateri drugi hišni lastniki bi lahko s pomočjo ugodnega dolgoročnega kredita uredili lepo število sob. Na ta način bi samo v Črnem vrhu imeli lahko čez 100 sob za turizem in tako še povečali dotok tujih turistov, ker bi bili gotovi, da bodo dobili prostor.

Poglavje zase je planinska koča na Javorniku, ki je bila prav med glavno poletno sezono zaprta in sedaj razpada, pa čeprav bi lahko imela lep obisk, zlasti če bi imela dobro oskrbo. Tudi za njeno ureditev bi bilo potrebno najti sredstva.

V Črnem vrhu bi lahko uredili tudi manjši kopalni bazen in vsaj za časa glavne sezone tudi zdravniško ambulanto. Že s temi nekaj ukrepi, bi se lahko dotok turistov v ta kraj vsaj podvojil, kar bi bilo v korist domačega prebivalstva in občinske uprave. Vsekakor pa so mnenja tudi turisti, ki so bili v Črnem vrhu in na Vojskem, da bi z mnogo manjšimi investicijami v Črnem vrhu lahko dosegli boljše rezultate kot pa so jih na Vojskem.

Otrok je padel na dvorišču

Včeraj popoldne okrog 13.45 so pripeljali v civilno bolnišnico v Gorici 2 leti starega Maria Blaška iz Štandreža, Ul. Pazubio št. 14. Deček je imel na čelu manjšo rano, ki si jo je prizadejal doma, ko je padel na dvorišču. Zdravniki so mu nudili prvo pomoč in ga poslali domov.

ASFALTIRAJO CESTO V ŠTEVERJAN

Pri delu pomagajo tudi prostovoljci

Prihodnji teden bodo položili še drugo plast

V začetku tega tedna so zaprli občinsko cesto Grojna—Števerjan ter začeli z deli, da bi jo asfaltirali. Urejevanje ceste traja že tri dni in sodijo, da bodo v petek dopoldne prvič polili pot s spalmobitom in jo posuli s peskom. S polaganjem protiprašne obloge so pričeli na Bukovju, se pravi na kraju, kjer je že nekaj nad 100 metrov s takšnim sistemom urejene ceste. Včeraj popoldne so prišli do klanca, ki se spušča proti Grojni. Ko bodo delo dokončali, bodo dali še «eno roko»: položili bodo drugo plast, da bi bilo delo temeljiteje opravljeno.

Seveda je ves ta čas cesta zaprta za promet in patrulja karabinjerjev skrbno straži, da bi se kdo z avtomobilom ne peljal po njej.

Omenimo naj, da je prijelo za delo tudi precej Števerjancev. Vsi so se radi odzvali pozivu, ker je cesta za promet zaprta in bo takšna tudi ostala, dokler ne bo dokončana. Domačini se poslužujejo oddaljenejših poti, da pridejo v mesto: vozijo se čez Oslavje in čez Ščedno, s spodnjega konca pa imajo najkrajšo pot čez Ločnik.

Do sedaj se še nič ne ve, kaj namerava občina napraviti s svojim delom ceste, ki teče skozi Grojno. Števerjanci na moč upajo, da jo bo asfaltirala. Že res, da ob njej ni nobene hiše, vendar je ureditev tega odseka tudi velikega pomena za razvoj Števerjana, kateremu se s toliko strani napovedujejo boljši turistični časi.

Števerjanska uprava za sedaj ne bo uredila zgornjega dela ceste, ki povezuje vas s Križiščem in Bukovjem. Delo je sklenila odložiti zaradi tega, ker bodo prej položili vodovodne cevi v jarek, ki ga bodo skopali vzdolž ceste. Nikakršen dvom ne more obstajati o tem, da si bo po dograditvi vodovoda prizadevala, da poišče sredstva za asfaltiranje tudi preostalega dela ceste, tako da bi bila vsa pot z vrha Števerjana do mesta prekrita s protiprašno oblogo.

Smrtne posledice prometne nesreče

Včeraj nekaj čez 1. uro je v tržiški bolnišnici izdihnil 39-letni Angelo Bais, ki je še pred dvema letoma bival v Trstu v Ul. Commerciale. Sedaj je Bais živel v Ronkah, kjer se je tudi rodil.

Bais je izgubil življenje na cesti, ki pelje iz Ronk proti Redipulji. Peljal se je s kolesom s pomožnim motorjem, ko ga je verjetno oslepil z žarometom neki avtomobilist, ki mu je prihajal naproti. Zaradi nenadne svetlobe je Bais izgubil oblast nad vozilom ter se je zaletel v zid ob cesti. Ko so ga prepeljali v bolnišnico, je bil še živ. Zaradi hudih poškodb pa je pol ure potem umrl.

VČERAJ OB DOBERDOBSKEM JEZERU

Pri eksploziji bombe ranjen pastirček iz Jamelj

Odpeljali so ga v bolnišnico v Tržiču

Včeraj zjutraj je prišlo v bližini Doberdobskega jezera pri Jamljah zopet do nesreče z bombo, pri kateri je bil ranjen 11-letni deček iz Jamelj.

Že navsezgodaj je 11-letni Vincenc Pahor iz Jamelj št. 27 odgnal krave na pašo proti Doberdobskemu jezeru, kjer je suša še najmanj škodila in je zato paša najboljša. Ko je okrog 6. ure stikal po pašniku, je nenadoma naletel na italijansko ročno bombo vrste Breda, ki je pri dotiku eksplodirala.

Deček je bil pri eksploziji precej poškodovan po obrazu, prsih in nogah. Domačini so mu prihiteli na pomoč in poklicali avto Rdečega križa iz Tržiča, ki je dečka nemudoma odpeljal v tržiško bolnišnico. Tu so mu nudili prvo pomoč in ga pridržali na zdravljenju za 20 dni.

Ta primer ponovno opozarja vse tiste, ki imajo opravka zlasti na kraški gmajni, da ni nikoli dovolj previdnosti zaradi ostankov granat iz prve in morda tudi druge svetovne vojne. Upamo, da mali Vincenc zaradi te nezgode ne bo imel hujših posledic.

Kino

VERDI. Zaprto.

CORSO. 17.30: «Can - can», Frank Sinatra. Ameriški barvni film v cinemascopu.

VITTORIA. 17.30: «Sence», francoski umetniški film J. Cassavetesa.

CENTRALE. 17.30: «Dolgi pohod na Peking» (Državljanska vojna onstran kitajskega zida).

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna CRISTOFOLETTI, Travnik št. 14, tel. 29-72.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 28,2 stopinje ob 15. uri, najnižjo 19,3 stopinje ob 3. Povprečne dnevne vlage je bilo 66 odstotkov.

šport šport šport šport šport

OD DANES DO NEDELJE V LUZERNU

Prvo svetovno prvenstvo v veslanju

Začetek z izločilnimi predtekmovanji

LUZERN, 5 — Jutri se bo na veslaškem stadionu švicarskega mesta začelo prvo svetovno prvenstvo v veslanju. V vsaki vrsti čolnov so prijavljene posadke razdelili v tri predtekmovalne skupine. Zmagovalci bodo prišli v finale, za ostala mesta pa se bodo pomerili v repesažih poraženci vsake skupine.

Iz vseh držav sveta so poslali v Švico najboljše veslaške sile, ki se bodo prvič v zgodovini veslaškega športa pomerile za svetovne naslove. Nekatere reprezentance pa bodo morale v borbo brez najboljših predstavnikov. Med temi je tudi Poljska, ki je morala pustiti doma Kubjaka, ki spada brez dvoma med najboljše skiffiste na svetu, in Swiejkowskega, ki bi moral nastopiti v double scullu.

Svetovno prvenstvo bo potekalo po sledečem razporedu:

V četrtek 6. t. m.

dopoldne: izločilna predtekmovanja četvercev s krmarjem in dvojk brez

popoldne: predtekmovanja skiffistov, dvojk s krmarjem in četvercev brez krmarja.

V petek 7. t. m.

dopoldne: predtekmovanja v double scullu in osmercih

popoldne: repesaži za četverce s krmarjem, dvojke brez krmarja in za skiffiste.

V soboto 8. t .m.

popoldne: repesaži za dvojke s krmarjem, četverce brez krmarja, v double scullu in za osmerce.

V nedeljo 9. t. m.

V dopoldanskih urah finale za zasedbo od 7. do 12. mesta četvercev s krmarjem, dvojk brez krmarja, skiffistov, dvojk s krmarjem, četvercev s krmarjem, v double scullu in za osmerce.

Popoldne pa bo po dopoldanskem razporedu finale za prva mesta. Ob 17.30 bo zadnja, najbolj zanimiva točka prvenstva, to je finale osmercev.

MEDNARODNI NOGOMET

Za pokal nogometnih prvakov

V prvem izločilnem kolu nogometnega turnirja za pokal nogometnih prvakov 1962-63 so bili doseženi sledeči izidi:

Friedrikstadt: VASAS (Madžarska)-FRIEDRIKSTADT (Norveška) 4:1 (0:0)

Dundee: DUNDEE (Škotska) - KOELN (Nemčija) 8:1 (5:0)

Dunaj: AUSTRIA - IFK HELSINKI (Finska) 5:3 (2:2)

Lienfield: ESBYERG (Danska) LINDFIELD (Irska) 2:1 (2:1)

Madrid: REAL MADRID (Španija) - ANDERLECHT (Belgija) 3:3 (2:2).

Za poka pokalnih prvakov

V tekmovanju za pokal pokalnih prvakov pa so zabeležili sledeče rezultate:

Beograd: BEOGRAD - CHEMIE-CHALLE (NDR) 2:0 (1:0)

Glasgow: GLASGOW RANGERS (Škotska) - SEVILLA (Španija) 4:0 (2:0).

Esch sur Alzette: ALLIANCE DE DUDELANGE (Luksemburg) - ODENSE (Danska) 1:1 (0:0)

Bangor: BANGOR CITY (Wales) - NAPOLI (It.) 2:0 (1:0).

DOMAČI NOGOMET

Milan 3 Juventus 1

MILAN, 5. — Današnja predprvenstvena tekma med Milanom in Juventusom, ki je privabila na igrišče precejšnje število gledalcev, se je končala z zmago domačinov s 3:1. Prvi polčas sta tekmeca zaključila neodločeno z golom na vsaki strani. V 15' prvega dela igre je Sivori povedel Juventus v vodstvo, Altafini pa je štiri minute kasneje izenačil.

V drugem delu igre je Pelagalli v 6' dosegel drugi gol za domačine, Altafini pa je v 30' zaključil vrsto doseżkov. Kotov je bilo 6:3 za Milan.

Moštvi so nastopili v sledečih postavah:

MILAN: Ghezzi; David, Radice; Pivatelli (Trebbi), Maldini, Trapattoni; Mora, Pelagalli, Altafini, Rivera, Germano.

JUVENTUS: Mattrel; Castano, Salvadore; Caocci, Amaro, Sarti (Leoncini); Crippa, Del Sol, Nicolè, Sivori, Stacchini.

Mantova-Cesena 2:1 (0:0);
Parma-Catania 0:0.

ZA POKAL POKALNIH PRVAKOV

Atletico 3 Fiorentina 0

STUTTGART, 5. — Fiorentina je danes v ponovljeni finalni tekmi (prva v Glasgowu se je končala 1:1) za pokal pokalnih prvakov z madridskim Atleticom doživela poraz. Tega so več ali manj vsi pričakovali, vendar so upali, da se bodo Florentinci bolj upirali razigranim in hitrim Špancem. Madridčani so prišli v vodstvo v 8' prvega polčasa z Jonesom, ki je žogo, ki je ušla Albertosiju, spravil v mrežo. V 27' je Mendoza z glavo povečal rezultat, v drugem delu igre pa so Španci dosegli še tretji in zadnji gol dneva.

Lazio-Udinese 4:1

RIM, 5. — Videmčani so si izbrali Lazio za prvo predprvenstveno preizkušnjo. V Rimu je Udinese morala prepustiti zmago domačinom s 4:1 (3:1). Za Lazio sta bila v prvem polčasu uspešni v 1' Bernasconi, v 36' in v 40' Longoni, medtem ko je Mantellato v 38' zmanjšal rezultat za Videmčane. V 6' drugega polčasa je Governato dosegel četrti gol za barve Lazia.

DELOVANJE NAMIZNOTENIŠKEGA ODSEKA ŠZ BOR

V nedeljo srečanje Bor-Odred (Ljubljana)

S prihodnjim tednom notranji turnirji za člane, članice, mladince in začetnice

Letošnja sezona namiznoteniškega odseka športnega združenja Bor se bo uradno začela v nedeljo z gostovanjem ekipe ljubljanskega Odreda. Po lanskem turnirju za trofejo Bor, bo to najbolj kvalitetna tovrstna prireditev v našem mestu in bo gotovo privabila, poleg običajnih privržencev, tudi druge ljubitelje te športne stroke. Gostje zavzemajo v jugoslovanskem namiznem tenisu zelo vidno mesto, saj so letos prišli do štirih državnih naslovov. Najbolj znani član Odredove ekipe je Edvard Vecko, katerega se spominjamo iz nastopov na turnirju za trofejo Bor, kjer se je kljub mladosti uvrstil v finale in je klonil samo bolj rutiniranemu Avstrijcu Wegrathu.

Danes nastopa Vecko z bogatimi izkušnjami, ki si jih je pridobil na številnih evropskih igriščih. Pred njim je klonil že lep del evropske elite, medtem ko spada v domačem merilu med najboljše: pred dvajsetimi dnevi se mu je moral podrediti tudi najmočnejši jugoslovanski igralec Marković.

Tudi ženska vrsta je zelo močna in bo tako lahko pokazala tržaškemu občinstvu raznovrstnost igre, katere pri nas nismo vajeni videti.

Proti tako močni konkurenci Borovi igralci ne bodo zmogli resnejšega odpora. Predvsem, ker je njihova igra zaradi pomanjkanja treninga na precej nizki ravni. Vedeti je treba, da so zaradi poletnih počitnic šele pred kratkim ponovno prijeli za loparje. Kljub temu bo srečanje zanimivo, ker bo pokazalo meje zmožnosti tržaških igralcev in istočasno nakazalo vodstvu smernice za nadaljnje delo.

Odredov obisk v Trstu predstavlja torej otvoritev letošnje sezone, ki bo zelo razgibana ter za igralce in tudi za vodstvo precej naporna. Še isti teden bo na sporedu cela vrsta tekmovanj za moške in ženske. Ti bodo preizkusili svoje moči v društvenem okviru. Bor bo v začetku prihodnjega tedna priredil sledeče notranje turnirje za posameznike:

MOŠKI

MLADINSKI TURNIR: na tem smejo nastopati igralci rojeni po 1. avgustu 1944. leta;

ČLANSKI TURNIR: ta je prost vsem igralcem;

TURNIR ZA ZAČETNIKE: pravico do udeležbe imajo vsi igralci, četudi niso člani Bora, ki niso nikoli nastopili na prireditvah športnega druženja.

ŽENSKE

TURNIR ZA ČLANICE: udeležba je dovoljena vsem igralkam brez izjeme;

TURNIR ZA ZAČETNICE: veljajo isti pogoji kot za začetnike.

Vpisovanje bo na stadionu «Prvi maj» v nedeljo med srečanjem Bor-Odred. Istega dne bo vodstvo določilo tudi kraj, dan in način tekmovanja.

Ker je šele začetek sezone bodo tudi ti turnirji brez večje tehnične vrednosti. Pokazali pa bodo, koliko je lanskoletno mrtvilo škodilo odseku in kakšne možnosti ima združenje, da se zopet povzpne v tej panogi više. Mrtvilo prejšnjega obdobja je pustilo globoke sledove v tem prej tako aktivnem odseku, vendar smo prepričani, da bo odziv na turnirje zadovoljiv in bo združenje lahko znova računalo na vsaj take sile, kot jih je imelo v preteklosti.

V mavričnih majicah

JEAN STABLINSKI (Francija) med profesionalci
RENATO BONGIONI (Italija) med amaterji
ROSE MARIE GAILLARD (Belg.) med ženskami

PRED NASTOPOM ATLETOV V BEOGRADU

Zlata knjiga zmagovalcev na šestih evropskih prvenstvih

Sredi prihodnjega tedna se bodo v Beogradu spoprijeli najboljši atleti Evrope za osvojitev zlatih in drugih kolajn v atletskih panogah. Evropska prvenstva nimajo dolge zgodovine. Prvič je bilo tekmovanje v Turinu 1934. leta in bi se moralo ponoviti vsaka štiri leta. Po pariški reprizi 1938. leta so morali prvenstvo zaradi vojnih dogodkov prekiniti in so ga ponovno uvedli 1946. leta, ko so se najboljši atleti zbrali v Oslu. Letošnje prvenstvo je sedmo po vrsti. Zaradi boljšega pregleda objavljamo imena zmagovalcev v posameznih panogah na vseh prejšnjih tekmovanjih za evropske naslove:

100 metrov
1934: Berger (Holandska) 10"6
1938: Osendarp (Holandska) 10"5
1946: Archer (Vel. Britanija) 10"6
1950: Bally (Francija) 10"7
1954: Futterer (Nemčija) 10"5
1958: Hary (Nemčija) 10"3

200 metrov
1934: Berger (Holandska) 21"5
1938: Osendarp (Holandska) 21"2
1946: Karakulov (SZ) 21"6
1950: Shenton (Vel. Brit.) 21"5
1954: Futterer (Nemčija) 20"9
1958: Germar (Nemčija) 21"

400 metrov
1934: Metzner (Nemčija) 47"9
1938: Brown (Vel. Brit.) 47"4
1946: Holst (Velika Britanija) Soerensen (Danska) 47"9
1950: Pugh (Vel. Brit.) 47"3
1954: Ignatjev (SZ) 46"6
1958: Wrighton (Vel. Brit.) 46"3

800 metrov
1934: Szabo (Madž.) 1'52"
1938: Harbig (Nemčija) 1'50"6
1946: Gustafsson (Švedska) 1'51"
1950: Parlett (Vel. Brit.) 1'50"5
1954: Szentgali (Madžarska) 1'47"1
1958: Rawson (Vel. Brit.) 1'47"8

1500 metrov
1934: Beccali (Italija) 3'54"6
1938: Wooderson (VB) 3'53"6
1946: Strand (Švedska) 3'48"
1950: Slijkhuis (Holandska) 3'47"2
1954: Bannister (VB) 3'43"8
1958: Hewson (Vel. Brit.) 3'41"9

5000 metrov
1934: Rochard (Francija) 14'36"8
1938: Maki (Finska) 14'26"8
1946: Wooderson (VB) 14'08"6
1950: Zatopek (CSSR) 14'03"
1954: Kuc (SZ) 13'56"6
1958: Krzyskowiak (Polj.) 13'53"4

10.000 metrov
1934: Salminen (Finska) 31'02"6
1938: Salminen (Finska) 30'52"4
1946: Heino (Finska) 29'52"0
1950: Zatopek (CSSR) 29'12"0
1954: Zatopek (CSSR) 28'56"0
1958: Krzyskowiak (Polj.) 28'56"0

110 m zapreke
1934: Kovacs (Madžarska) 14"
1938: Finlay (Vel. Brit.) 14"3
1946: Lindman (Švedska) 14"6
1950: Marie (Francija) 14"6
1954: Bulančik (SZ) 14"4
1958: Lauer (Nemčija) 13"7

400 m zapreke
1934: Scheele (Nemčija) 53"2
1938: Joye (Francija) 53"1
1946: Storskrubb (Finska) 52"2
1950: Filiput (Italija) 51"9
1954: Julin (SZ) 50"5
1958: Litujev (SZ) 51"1

3000 m ovire
1934: Ni bilo na sporedu
1938: Larsson (Švedska) 9'16"2
1946: Pujazon (Francija) 9'01"4
1950: Roudny (CSSR) 9'05"4
1954: Rosznyoi (Madžarska) 8'49"6
1958: Chromik (Poljska) 8'38"2

Skok v višino
1934: Kotkas (Finska) 2,00 m
1938: Lundquist (Švedska) 1,97 m
1946: Bolinder (Švedska) 1,99 m
1950: Paterson (Vel. Brit.) 1,96 m
1954: Nilsson (Švedska) 2,02 m
1958: Dahl (Švedska) 2,12 m

Skok v daljino
1934: Leichum (Nemčija) 7,45 m
1938: Leichum (Nemčija) 7,65 m
1946: Laessker (Švedska) 7,42 m
1950: Bruyngeirsson (Isl.) 7,32 m
1954: Foldessy (Madž.) 7,51 m
1958: Ter-Ovanesian (SZ) 7,81 m

Skok ob palici
1934: Wegner (Nemčija) 4,00 m
1938: Sutter (Nemčija) 4,05 m
1946: Lindberg (Švedska) 4,17 m
1950: Lindberg (Švedska) 4,30 m
1954: Landstrom (Finska) 4,40 m
1958: Landstrom (Finska) 4,50 m

Troskok
1934: Peters (Holandska) 14,89 m
1938: Rajsaari (Finska) 15,32 m
1946: Rautio (Finska) 15,17 m
1950: Ščerbakov (SZ) 15,39 m
1954: Ščerbakov (SZ) 15,90 m
1958: Schmidt (Poljska) 16,43 m

Met krogle
1934: Wiiding (Estonska) 15,19 m
1938: Kraek (Estonska) 15,83 m
1946: Huseby (Isl.) 15,56 m
1950: Huseby (Isl.) 16,74
1954: Skobla (CSSR) 17,20 m
1958: Rowe (Vel. Brit.) 17,78 m

Met diska
1934: Andersson (Švedska) 50,38
1938: Schröder (Nemčija 49,70
1946: Consolini (Italija) 53,75
1950: Consolini (Italija) 53,75
1954: Consolini (Italija) 53,44
1958: Piatkowski (Poljska) 53,92

Met kopja
1934: Jarvinen (Finska) 76,66
1938: Jarvinen (Finska) 76,87
1946: Atterwall (Švedska) 68,74
1950: Hyytiainen (Finska) 71,26
1954: Sidlo (Poljska) 76,35
1958: Sidlo (Poljska) 80,18

Met kladiva
1934: Porhola (Finska) 50,34
1938: Hein (Nemčija) 58,77
1946: Eriksson (Švedska) 56,44
1950: Strandli (Norveška) 55,71
1954: Krivonosov (SZ) 63,34
1958: Rut (Poljska) 64,78

Deseteroboj
1934: Sievert (Nemčija) 7.287
1938: Bexell (Švedska) 7.214
1946: Holmwang (Norveška) 6.987
1950: Heinrich (Francija) 7.364
1954: Kuznjecov (SZ) 6.752
1958: Kuznjecov (SZ) 7.865

Maratonski tek
1934: Toivonen (Finska) 2.52'29"
1938: Muinonn (Finska) 2.37'28"8
1946: Hietanen (Finska) 2.24'55"
1950: Holden (VB) 2.32'13"8
1954: Karvonen (Finska) 2.24'51"6
1958: Popov (SZ) 2.15'17"

Štafeta 4x100 m
1934: Nemčija 41"
1938: Nemčija 40"9
1946: Švedska 41"5
1950: Sovjetska zveza 41"5
1954: Madžarska 40"6
1958: Nemčija 40"2

Štafeta 4x400 m
1934: Nemčija 3'14"1
1938: Nemčija 3'13"7
1946: Francija 3'14"4
1950: Velika Britanija 3'10"2
1954: Francija 3'08"7
1958: Velika Britanija 3'07"9

Hoja na 10.000 m
1934: Ni bilo na sporedu
1938: Ni bilo na sporedu
1946: Mikaelsson (Šv.) 46'05"2
1950: Schwab (Švica) 46'01"8
1954: Doležal (ČSSR) 45'01"8
1958: Vickers (VB) 1.33'09"
To tekmovanje so zamenjali s hojo na 20 km po cesti

Hoja na 50 km
1934: Dahline (Litva) 4.49'52"6
1938: Whitlock (VB) 4.41'51"
1946: Ljuggren (Šv.) 4.38'20"
1950: Dordoni (Italija) 4.40'42"6
1954: Ukhov (SZ) 4.22'11"2
1958: Mašinskov (SZ) 4.17'15"4

Rekordi in rekorderji evropskih prvenstev

100 m:	ARMIN HARY (Nemčija)	10"3 (1958)
200 m:	HEINZ FUTTERER (Nemčija)	20"9 (1954)
400 m:	JOHN WRIGHTON (Velika Britanija)	46"3 (1958)
800 m:	LAJOS SZENTGALI (Madžarska)	1'47"1 (1954)
1500 m:	OLAVI VUORISALO (Finska) v predtekih	3'40"8 (1958)
10000 m:	ZADISLAV KRZYSKOWIAK (Poljska)	13'53"7 (1958)
110 m zapreke:	MARTIN LAUER (Nemčija)	13"7 (1958)
400 m zapreke:	ANATOLIJ JULIN (SZ)	50"5 (1954)
3000 m ovire:	JUERSY CHROMIK (Poljska)	8'38"2 (1958)
Višina:	RICKARD DAHL (Švedska)	2,12 m (1958)
Daljina:	IGOR TER-OVANESIAN (SZ)	7,81 m (1958)
Troskok:	JOSEF SCHMIDT (Poljska)	16,43 m (1958)
Palica:	EELIS LANDSTROM (Finska)	4,50 m (1958)
Met krogle:	ARTHUR ROWE (Velika Britanija)	17,78 m (1958)
Met diska:	EDMUND PIATKOWSKI (Poljska)	53,92 m (1958)
Met kopja:	JANUSZ SIDLO (Poljska)	80,18 m (1958)
Met kladiva:	TADEUSZ RUT (Poljska)	80,18 m (1958)
4x100 m:	NEMČIJA	40"2 (1958)
4x400 m:	VELIKA BRITANIJA	3'07"9 (1958)
Maratonski tek:	SERGEJ POPOV (Sovjetska zveza)	2.15'17" (1958)
Hoja na 20 km:	STANLEY VICKERS (V. Britanija)	1.33'09" (1958)
Hoja na 50 km:	EVGENIJ MASINSKOV (SZ)	4.17'15"4 (1958)

ŠZ BOR

namerava prirediti nogometno tekmovanje na tržaškem ozemlju, na katerem bi nastopile enajstorice raznih prosvetnih društev iz mesta in podeželja, ali pa tudi reprezentance vasi in podobno. Da bi možnost izvedbe takega tekmovanja čim bolj podrobno proučili vabi odbor ŠZ BOR, naj se vsaj eden ali dva predstavnika vsakega moštva, ki bi rado nastopilo na takem prvenstvu, zglasi na posvetovalnem sestanku, ki bo v petek 7. t. m. ob 20.30 na stadionu «Prvi maj», Vrdelska cesta 7.

PIONIRSKI NOGOMETNI TURNIR V IDRIJI

Naraščaj, ki dobro obeta

Mladi Goričani osvojili pokal nogometne zveze Slovenije

V soboto in nedeljo je bil v Idriji nogometni turnir pionirskih moštev, ki sta ga zelo skrbno pripravila domači NK Rudar in novogoriška nogometna podzveza.

Na zanimivem turnirju, kateremu je prisostvovalo lepo število gledalcev, so sodelovala pionirska moštva NK Gorica, Branika iz Nove Gorice, Tolmina, Primorja iz Ajdovščine, Anhova, NK Rudarja iz Idrije in iz Spodnje Idrije.

Po zelo napetih in borbenih tekmah je prvo mesto zasedlo pionirsko moštvo člana slovenske conske lige NK Gorica, ki je v finalni tekmi odpravilo domačega Rudarja z rezultatom 4:1. S prvim mestom so si pionirji Gorice priborili tudi pokal, ki ga je za zmagovalca namenila Nogometna zveza Slovenije.

Enajstorica domačega Rudarja pa je prejela kot drugoplasirana ekipa pokal občinskega odbora za telesno vzgojo Idrija, medtem ko so pionirji Anhova prejeli pokal NK Rudarja za tretje mesto.

Nogometni turnir v Idriji je pokazal, da nogometni klubi na Goriškem zelo skrbijo za naraščaj, ki že sedaj lepo kaže in dobro obeta. Vsa pionirska moštva so precej izenačena in med njimi ni velikih razlik, vendar pa moramo ugotoviti, da so pionirji Gorice zaradi zrelejše igre zasluženo zmagali.

Številni igralci so bili zelo zadovoljni z igro pionirjev, ki so s svojo borbenostjo, vztrajnostjo in požrtvovalnostjo lahko vzor marsikateri članski enajstorici.

Oba prireditelja sta se zelo potrudila, da je pionirski turnir potekel brezhibno.

—jo

PRETRESLJIVE ZGODBE

ROBERT ARTHUR:

Vzorec električnega stola

«Tisti Burke Morgan je bahač. Tista zadeva s quizi mu je udarila v glavo, ti pravim. Ker je bral samo zgodbe in knjige o zločinih, se mu je zdelo ubijati ljudi nekaj čisto naravnega. Pomisli, da je nekega dne prišel tudi k meni zaradi podatkov o mojih gostih.»

«To je čisto Morganu podobno.»

«In veš, kaj mi je rekel? Rekel je, da so vsi drugi zločinci od kraja vsi nepismeni in zato so se pustili prijeti. On pa ne! On je izobražena oseba, je rekel. Dvanajst jih je že pihnil, je rekel, pa ga ne morejo osumiti. Misliš, da je res?»

«Kdo ve, če ne. Pop, bodi previden, ti pravim.»

Hendryx je odšel in Pop je dolgo časa stal zatopljen v svoje misli. Potem se je približal pogrnjeni mizi, pri kateri je sedela voščena postava in jedla — lep fant s plavimi kodrastimi lasmi. Pop se je lotil brisati krožnike in pribor in vse je lepo postavljal na pravo mesto.

«Takšno je življenje, Thomas,» je vzdihnil. «Človek pripravlja lepo skupino, pa ti jo Morgan popiha! Morda si bom kako pomagal... če bi ponazoril prizor ob zločinu, kako Burke Morgan strelja nate, ti ješ pa ostrige. Zakaj je streljal? Sta se kaj prepirala?»

Pop je počakal, a Thomas Lepi ni odgovoril. Najbrž je Morganov beg tudi njega vznemiril. Seveda je bilo tudi precej razlike v tem, ali je kdo v skupini z Burkejem Morganom, ko sedi na električnem stolu, ali pa samo kaže prizor o svoji nasilni smrti.

Pop se je obrnil k voščeni podobi Alice Johnsonove, vitkega dekleta temnih las in živih oči, tiste, ki je bila priča pri zločinu. Poravnal ji je predpasnik, se prepričal, če pladenj v njenih rokah stoji dovolj trdno in ji nalahno izprašil lase.

«Vidiš, vidiš, Alice, prav čedna si!»

Zdelo se mu je, da je odgovorila: «Hvala!» a ne bi mogel ravno priseči. Alice je bila še boječa in skoraj nikoli ni govorila. Pri vsem tem je bila tako prikupna, da se stari Pop ni mogel premagati, da ne bi rekel: «Da nisi zakričala, Alice, bi te Morgan še opazil ne bil in te ne bi bil ubil... Ne, ne. Le nič se mi ne zmrduj! No, no, saj imaš prav, ne bi te bil smel spomniti na to, to je bila huda zadeva! Ampak tu med nami boš srečna, Alice, prav res! Letos bo prišlo na tisoče obiskovalcev in se bodo ustavljali in te občudovali, boš videla. Navsezadnje pa so Morgana prijeli, ker si ti zakričala, ali ne?»

Zelo obzirno je Pop pustil, da se je Alice spet zbrala, sam pa je dalje odstranjeval prah z voščenih postav in se polagoma oddaljeval proti temnemu kotu dvorane. Tam se je ustavil. Ena stoječa postava je bila vse prej kot na svojem mestu.

«Burke Morgan,» je vprašal Pop strogo, «kaj počneš v tistem kotu?»

«Tiho, Pop,» je pritajeno odgovorila postava. «Ne sili me, da te ubijem!...»

Strog izraz na Popovem licu se je še povečal. Njegovi voščeni kipi so lahko govorili, niso si pa smeli dovoljevati, da bi mu grozili.

«Ne govori tako, Morgan, če ne te denem za ves teden v ropotarnico, kjer je tema! Pravzaprav še nisi do konca izdelan. Takoj pojdeš v delavnico, si razumel?»

Postava je stopila korak naprej. Modrikast odblesk jekla se je pokazal v njeni roki.

«Jaz sem Burke Morgan!» Zdaj je glas, čeprav še zmeraj pritajen, čisto drugače zadonel po dvorani in se izgubil pod strop. «Kako si moreš vtepati v glavo, da ti tvoji kipi govorijo!»

«Seveda govorijo,» se je branil Pop in šele zdaj se je ovedel, da je ta Burke Morgan iz mesa in kosti, ne pa iz voska. Vse je kazalo, da se je zatekel v Popov muzej, da bi se skril policiji.

«Skoraj vsi. A Jack Klavec in Billy Pištolar govorita več kot drugi.... To sta ti vesela možakarja, družabna. Samo Jesse James še nikoli ni rekel besede. Mislim, da je jezen, ker se obiskovalci skoraj ne zmenijo več zanj.»

«Nehaj, preveč gobezdaš!»

Morgan je stopil še korak dalje, otipal Popa za žepe in potem odložil samokres.

«Če ti je kaj do tega, da si še na svetu in da odpreš to sezono svojo tovarno strašil, me dobro poslušaj!»

«No, ja, no ja!» je obljubljal Pop. «Vsi te bomo ubogali. Ne maramo imeti sitnosti. Skoraj vsi tu notri, razen mene, so bili enkrat že ubiti in to je več kot dovolj.»

«Policija je obkolila barako», je nadaljeval Morgan, «jaz sem pa ranjen v ramo. Moram priti do skrivališča, ki so mi ga pripravili prijatelji.... Ti mi moraš pomagati!»

Pop je zmajal z glavo.

«Ne bo lahka zadeva. Policija bo pretaknila vsak kotiček.»

«Za kaj se pa nocoj sploh ne bodo menili? Za policaja! Tu imaš pol ducata kipov, ki so oblečeni v policaje. Hočem policijsko uniformo!»

«Oho, dobro si se zmislil, Morgan!»

Nagnil je glavo na stran in si z roko zaslonil uho. «Da... tudi tile pravijo, da je imenitna pogruntovščina! Jack Klavec pravi, da si v resnici as.»

«Pusti pri miru Jacka Klavca! Da v življenju uspeš, je treba možganov in domišljije in jaz imam oboje. Zato sem še tu namesto v luknji, kjer bi čakal, da me ocvrejo. Stopi sem, Pop, in mi pomagaj! Ih, moja rama! Mi boš moral prerezati suknjič....»

«Vendar ne! Kaj praviš? Če bi mogel zvleči s tebe suknjič in hlače in ne bi bilo treba rezati, bi bila to krasna zadeva. Obleka, ki si jo imel na sebi tisto noč, ko si zbežal in prav sta, v kateri bi moral na električni stol!»

«Pop, ne draži me! Doktor v bolnici je rekel, da se ne smem jeziti, da mi škoduje.... Zato ti odpustim, Pop. Mar sem ti jaz kriv, če so se ti možgani skisali v teh petindvajsetih letih, ko imaš ta muzej. Zdaj pa lepo ubogaj!.»

«Glej, Morgan, je mirno razlagal Pop, «te lutke, kakor praviš ti, ne govorijo samo z menoj, ampak tudi drug z drugim. Da si jih slišal tisti dan, ko si ubil Thomasa Lepega in Alice Johnsonovo! Pri moji veri, kako so bili razburjeni. Eh, ne, no!... Saj ti bom pomagal in ne bom več govoril...» «Trkajo na vrata!»

«Pop!» Morganov glas je počil, kot bi ustrelil... proti vratom.

«Hendryx je prišel nazaj». Pop je pogledal proti «Nihče drug ne bo kot on».

«Pošlji ga vstran!»

Morgan je smuknil za skupino postav, ki so sedela pri tisti mizi. Ena je bila Jesse Janes, za njim je Howard, ki ga je ubil, meril vanj s samokresom. Ob mizi je Morgan obrnil popolnoma nepremično in se delal, da je voščeni kibic. «Glej, «Ostal bom tu, dokler ne pojde,» je zašepetal. «Če le eno boš počel neumnosti. Držim samokres in če zineš le preveč, je po tebi!»

«Brez skrbi!» je obljubil Pop. Potem se je obrnil k voščenim kipom. «Vsi morate obljubiti, da boste mirni, zlasti ti, Pištolar». Glasno je vprašal:

«Si ti, Hendryx?»

Mladi stražnik je stopil v dvorano.

«Samo, da te še enkrat opozorim, Pop. Pred eno uro so Morgana videli v Parku. Zdaj preiskujejo ves okoliš centimeter za centimetrom. Dobili smo ukaz, naj streljamo, če bo bežal.»

«Prosim te, Hendryx, ne streljajte nanj! Če ga ujamete, ga, pojde na električni stol in jaz bom lahko razstavil njegovo skupino. Čemu sem pa kupoval električni stol!» Hendryx je

Majhen šum, komaj zaznaten premik. Hendryx je pogled proti lutkam za igralno mizo.

«Pop, eden od tistih se je premaknil!»

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II, Tel. 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — NAROČNINA: mesečna 650 lir, letna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT. DZS. Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I, telef. 21-928, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14/5-375 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 100, finančno-upravni 150, osmrtnice 120 lir, — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.
Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst